

Īpašais ziņojums

**Lai nodrošinātu pārmērīga
budžeta deficīta novēršanas
procedūras efektīvu
īstenošanu, ir vajadzīgi
turpmāki uzlabojumi**

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/Pages/ContactForm.aspx

Tīmekļa vietne: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditorsECA

Plašāka informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2016. gads

Print	ISBN 978-92-872-4837-4	ISSN 1831-0877	doi:10.2865/24228	QJ-AB-16-011-LV-C
PDF	ISBN 978-92-872-4845-9	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/83087	QJ-AB-16-011-LV-N
EPUB	ISBN 978-92-872-4862-6	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/235719	QJ-AB-16-011-LV-E

© Eiropas Savienība, 2016. gads

Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Īpašais ziņojums

**Lai nodrošinātu pārmērīga
budžeta deficīta novēršanas
procedūras efektīvu
īstenošanu, ir vajadzīgi
turpmāki uzlabojumi**

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti atsevišķu budžeta jomu vai vadības aspektu lietderības un atbilstības revīzijās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, konkrēti, tiek ņemts vērā risks, kādam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu un izdevumu apjoms, paredzamie notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo lietderības revīziju veica ERP locekļa *Milan Martin Cvikl* vadītā IV apakšpalāta, kura revidē ieņēmumus, pētniecību un iekšējo nozaru politiku, finanšu un ekonomikas pārvaldību, kā arī Eiropas Savienības iestādes un struktūras. Revīziju vadīja ERP loceklis *Milan Martin Cvikl*, un tajā piedalījās biroja vadītāja *Kathrine Henderson*, atašejs *Andreja Rován*, direktors *Zacharias Kolias*, darbuzdevuma vadītājs *Albano Martins Dias da Silva*, revidenti *Giuseppe Diana*, *Marko Mrkalj*, *Maria Isabel Quintela*, *Marion Schiefele*, *Duarte Semedo Leite* un *Stefano Sturaro*; valodu pakalpojumus sniedza *Thomas Everett* un *Marek Riha*.

No kreisās uz labo: G. Diana, M. Schiefele, A. Rován, A. Martins Dias da Silva, Z. Kolias, M. M. Cvikl, S. Sturaro, M. I. Quintela, K. Henderson, T. Everett.

Punkts

Abreviatūras un akronīmi

Glosārijs

I–IX Kopsavilkums

01–25 Ievads

01–04 Pamatinformācija par ekonomikas un fiskālās pārvaldības politiku ES

05–25 Pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra: publisko finanšu stabilitātes saglabāšana

07–17 EDP process: datu kvalitātes nodrošināšana, situācijas novērtēšana, EDP uzsākšana

18–24 Koriģējošie pasākumi: dalībvalstu sniegtie ziņojumi, Komisijas veiktā uzraudzība un pārraudzība

25 EDP iznākums

26–31 Revīzijas tvērums, mērķi un pieeja

26–29 Revīzijas tvērums un mērķi

30–31 Pievešana

32–127 Apsvērumi

32–84 EDP process: vajadzīgi uzlabojumi, lai nostiprinātu EDP pamatu un paaugstinātu novērtējumu objektivitāti

32–62 Lēmumu pieņemšanas sistēma ir atbilstoša, bet ir vajadzīga lielāka skaidrība

63–84 Datu kvalitātes novērtējumi un ekonomiskā analīze nav pārredzama; analīze tiek veikta saskaņā ar noteikumiem, bet ir vairāk koncentrēta uz valdības budžeta deficītu, nevis parādu

85–112	EDP korigējošie un uzraudzības pasākumi: dalībvalstu iesniegtie ziņojumi un Komisijas īstenotā uzraudzība un pārraudzība
85–87	Dalībvalstu sniegtos ziņojumus par korigējošajiem pasākumiem varētu pilnveidot
88–112	Komisijas veiktajai uzraudzībai un pārraudzībai piemēro arvien sarežģītākus noteikumus, tās nav pietiekami pārredzamas un nodrošina tikai ierobežotu vērtējumu attiecībā uz strukturālo reformu ietekmi
113–127	EDP iznākums
113–127	EDP reformas ir jāvušas ieviest instrumentus budžeta disciplīnas uzlabošanai, taču šī procedūra nav bijusi pilnībā efektīva kā korigējošs mehānisms
128–149	Secinājumi un ieteikumi
130–139	Eurostat
130–131	Datu pārbaude
132	Kontroles sistēmu novērtējums
133–135	Ar dialogu saistīti apmeklējumi un tiešās pārbaudes
136	Rīcības punkti
137	Norādījumi
138–139	Iznākums
140–149	Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts
140–141	Pārredzamība
142–143	Parāda kritērijs
144–145	Strukturālās reformas
146–147	Ziņojumu sniegšana
148–149	Sankcijas

I pielikums.	Tiesību akti par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru
II pielikums.	Daži piemēri par trūkstošo obligāti iekļaujamo informāciju dokumentos, kas saņemti no sešām pārbaudītajām dalībvalstīm
III pielikums.	Daži piemēri par klasifikācijas nepilnībām dokumentos, kas saņemti no sešām pārbaudītajām dalībvalstīm
IV pielikums.	Daži piemēri par rīcības punktiem ar iespējamu ietekmi uz datiem par budžeta deficītu un parādu
V pielikums.	Gada nominālais IKP izaugsmes temps
VI pielikums.	Atbilstība nominālajiem un strukturālajiem mērķiem, kas noteikti <i>EDP</i> ieteikumos un <i>EDP</i> termiņa pagarinājumos
VII pielikums.	Komisijas un Padomes ieteikumu atšķirības
VIII pielikums.	Plānoto strukturālo reformu īstenošana

Komisijas atbilde

Abreviatūras un akronīmi

06

AMECO: Eiropas Komisijas makroekonomikas datubāze

ECB: Eiropas Centrālā banka

ECOFIN: Ekonomikas un finanšu padome

EDP: pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra

EEP: Eiropas ekonomikas prognoze

EFK: Ekonomikas un finanšu komiteja

Ekonomikas un finanšu lietu ĢD: Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts

EKS: Eiropas Kontu sistēma

EMS: Ekonomiskā un monetārā savienība

EPP: Ekonomiskās partnerības programma

Eurostat: Eiropas Savienības Statistikas birojs

IDA: ar iepriekšējo posmu saistīts dialoga apmeklējums

IKP: iekšzemes kopprodukts

KAI: Komisijas autonomais ieteikums

LESD: Līgums par Eiropas Savienības darbību

Migrācijas un iekšlietu ĢD: Migrācijas un iekšlietu ģenerāldirektorāts

SDA: ar dialogu saistīts standarta apmeklējums

SIP: Stabilitātes un izaugsmes pakts

SKP: Stabilitātes vai konverģences programma

VFS: valdības finanšu statistika

VTM: vidēja termiņa budžeta mērķis

Ar dialogu saistīts apmeklējums: dalībvalsts apmeklējums, ko veic *Eurostat*, lai caurskatītu iesniegtos faktiskos datus un visus būtiskos *EDP* datu aspektus. Dalībvalstu apmeklējumi notiek vismaz reizi divos gados. Ekonomikas un finanšu lietu ĢD un ECB darbojas kā novērotāji.

No 2011. līdz 2013. gadam *Eurostat* veica gan standarta, gan arī ar iepriekšējo posmu saistītus apmeklējumus, no kuriem pēdējie tika veikti ar mērķi novērtēt publisko finanšu/sistēmu iepriekšējo datu plūsmu pārvaldību un kontroli. Tagad šīs pārbaudes ir ietvertas ar dialogu saistītos standarta apmeklējumos.

Atlikumu un plūsmu korekcija: atlikumu un plūsmu korekcija (pazīstama arī kā “deficīta un parāda korekcija”) nodrošina atbilstību starp neto aizņēmumiem (plūsma) un kopējā parāda atlikuma izmaiņām. Tā ietver finanšu aktīvu uzkrāšanu, ārvalstu valūtā denominēta parāda vērtības izmaiņas un pārējās statistikas korekcijas.

Augšupējie fiskālie pasākumi: korigējošo pasākumu fiskālās ietekmes kvantitatīvais novērtējums, kas izteikts kā atsevišķu pasākumu kopējā ietekme. Sk. *Lejupējie fiskālie pasākumi*.

Budžeta balance: kopējo publisko izdevumu un ieņēmumu balance konkrētā gadā; pozitīva balance norāda uz pārpalikumu, bet negatīva – uz deficītu. Dalībvalstu budžeta stāvokļa uzraudzībai ES izmanto vispārējās valdības kopējos rādītājus. Sk. arī *Strukturālā (budžeta) balance*, *Primārā (budžeta) balance*.

Budžeta balances cikliskais komponents: budžeta balances izmaiņu daļa, kas automātiski izriet no cikliskajiem elementiem ekonomikā, kad publiskie ieņēmumi un izdevumi reaģē uz to, kā mainās starpība starp potenciālo un faktisko ražošanas apjomu. Sk. *Strukturālā (budžeta) balance*.

Darba balance: valdības kontos norādītie ieņēmumi, no kuriem atskaitīti izdevumi.

Datu kvalitāte: datu kvalitāte ir atbilstība uzskaites noteikumiem, to pilnīgums, ticamība, savlaicīgums un konsekvence (Padomes Regulas (EK) Nr. 479/2009 8. panta 1. punkts).

EDP avotu un metožu apraksts: to procedūru (metožu) un pamata statistikas (avotu) apraksts, ko izmanto dalībvalsts, lai sagatavotu aplēses *EDP* paziņojumiem. Tas ietver saistītās tabulas, kas norāda atbilstību starp posteņiem valsts uzskaites sistēmā un EKS pozīcijām, kā arī valsts pārvaldes vienību sarakstu sadalījumā pa nozarēm un apakšnozarēm.

EDP paziņojumi un saistītās aptaujas:

EDP paziņojumi

Dalībvalstis divreiz gadā nosūta datus par vispārējās valdības budžeta deficītu un parādu paziņojumu veidā, kas ietver četras tabulu grupas ar informāciju attiecībā uz visiem valsts pārvaldes līmeņiem par valdības budžeta deficīta/pārpalikuma un parāda līmeni, korekcijām, kas veiktas valdības kontu darba bilanci, lai iegūtu deficītu/pārpalikumu, faktoriem, kuri ietekmē parāda līmeni, un citiem obligātiem datiem.

Saistītās aptaujas

Tabulu grupa, kas ietver standarta informāciju par pārskatīšanu, korigēšanu, finanšu darījumiem un *Eurostat* lēmumu piemērošanu.

Eiropas pusgads: ekonomikas politikas koordinēšanas gada cikls, kas notiek gada pirmajos sešos mēnešos. Eiropas Komisija sīki analizē dalībvalstu ekonomikas un strukturālās politikas programmas, savukārt Eiropadome un Ministru padome sniedz politikas ieteikumus, pirms dalībvalstis apstiprina savus budžeta projektus.

Ekonomikas un finanšu komiteja (EFK): EFK, bijusi Monetārā komiteja, ir Eiropas Savienības Padomes komiteja, kas izveidota saskaņā ar LESD 134. pantu. Tās galvenais uzdevums ir sagatavot un apspriest *ECOFIN* padomes lēmumus attiecībā uz ekonomikas un finanšu jautājumiem.

EKS (EKS 95 un EKS 2010): Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēma ir starptautiski saderīga ES līmeņa uzskaites sistēma, kas paredzēta tam, lai sistemātiski un sīki aprakstītu ES dalībvalstu un reģionu ekonomiku. Gandrīz visu revīzijas periodu attiecīgā sistēma bija EKS 95, kas 2014. gada septembrī tika atjaunināta kā EKS 2010, lai atspoguļotu izmaiņas mūsdienu ekonomikas novērtēšanā, metodiskās izpētes attīstību un lietotāju vajadzības.

Lai gan definīciju, uzskaites noteikumu un klasifikāciju ziņā EKS būtībā atbilst ar to salīdzināmai ANO sistēmai, tai ir arī dažas īpašas iezīmes, kas vairāk atbilst ES praksei.

Faktiskie dati: vēsturiskie (nevis plānotie/prognozētie) dati.

Finanšu/nefinanšu sabiedrības:

Finanšu sabiedrību sektors (EKS 95, 2.32. punkts)

Ietver visas sabiedrības un kvazisabiedrības, kas galvenokārt iesaistītas finanšu starpniecībā (finanšu starpnieki) un/ vai finanšu palīgdarbībās (finanšu palīgsabiedrības).

Nefinanšu sabiedrību sektors (EKS 95, 2.21. punkts)

To veido institucionālas vienības, kuru izplatīšanas un finanšu darījumi ir nošķirti no to īpašnieku darījumiem un kas ir tirgum paredzētu preču ražotāji, kuru pamatdarbība ir preču ražošana un nefinanšu pakalpojumi.

Fiskālā konsolidācija: uzlabojums budžeta bilanci, veicot diskrecionāras fiskālās politikas pasākumus, ko raksturo vai nu uzlabojuma apjoms, vai arī periods, kādā uzlabojums tiek uzturēts.

Konverģences programmas: budžeta un monetārās politikas vidēja termiņa stratēģijas, ko iesniedz dalībvalstis, kuras vēl nav ieviesušas euro. Tās atjaunina katru gadu saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem. Sk. arī *Stabilitātes programmas*.

Lavīnas efekts: valsts parāda uzkrāšanās vai samazināšanās pašpastiprinošs efekts, ko rada pozitīvā vai negatīvā starpība starp procentu likmi, kas samaksāta par valsts parādu, un valsts ekonomikas izaugsmes tempu.

Lejupējie fiskālie pasākumi: valdības politikas fiskālās ietekmes kvantitatīvais novērtējums, ņemot vērā kopējās pārmaiņas strukturālajā bilanci. Tas var atšķirties no pasākumu augšupējā kvantitatīvā novērtējuma, jo pasākuma tvērums var būt nepilnīgs, ekonomiskā ietekme ir pakārtota vai ir vērojama nekonsekvence pieņēmumā, ka politika netiks mainīta.

Metodikas izpētes apmeklējums: ārkārtējs uzraudzības un pārbaudes apmeklējums, ko dalībvalstī veic *Eurostat*, ja ir skaidri konstatēti nozīmīgi ar datu kvalitāti saistīti riska faktori vai problēmas.

Potenciālais IKP: faktiskā IKP līmenis konkrētā gadā, kas atbilst stabilam inflācijas līmenim. Ja faktiskais ražošanas apjoms pārsniedz tā potenciālo līmeni, kļūst jūtami jaudas ierobežojumi un palielinās inflācijas spiediens; ja ražošanas apjoms ir zemāks par potenciālo līmeni, netiek izmantoti resursi un inflācijas spiediens samazinās. Sk. arī *Ražošanas apjoma starpība*.

Primārā (budžeta) bilance: budžeta bilance bez procentu maksājumiem par vispārējās valdības parādu.

Primārie/iepriekšējie dati: Valsts statistikas biroja savāktie dati (piemēram, no administratīvajiem reģistriem, apsekojumiem, skaitīšanām), kurus izmanto, lai apkopotu rādītājus (piemēram, *EDP* darījumi). Primāro datu piemērs ir valdības departamentu, aģentūru u. c. konti.

Ražošanas apjoma starpība: starpība starp faktisko ražošanas apjomu un aplēsto potenciālo ražošanas apjomu konkrētā laikā. Sk. arī *Budžeta bilances cikliskais komponents*.

Rīcības kodekss: politikas dokuments, kurā izklāstītas pamatnostādnes Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanai un stabilitātes un konverģences programmu formāts un saturs.

Stabilitātes programmas: vidēja termiņa budžeta stratēģijas, ko iesniedz dalībvalstis, kuras ir ieviesušas euro. Tās atjaunina katru gadu saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem. Sk. arī *Konverģences programmas*.

Stabilitātes un izaugsmes pakts (SIP): apstiprināts 1997. gadā un pārskatīts 2005. un 2011. gadā, tas skaidro Māstrihtas līguma noteikumus attiecībā uz dalībvalstu budžeta politikas un budžeta deficīta uzraudzību ekonomiskās un monetārās savienības trešajā posmā. Šo pakta veido divas Padomes regulas, kurās izklāstīti juridiski saistoši noteikumi, kas jāievēro Eiropas iestādēm un dalībvalstīm, un divas rezolūcijas, ko pieņēmusi Eiropadome Amsterdamā (1997. gada jūnijs).

Strukturālā (budžeta) bilance: faktiskā budžeta bilance bez cikliskā komponenta un vienreizējiem vai citiem pagaidu pasākumiem. Strukturālā bilance norāda budžeta bilances pamata tendenci.

Valdības budžeta deficīts: neto aizņēmumu līmenis, kā noteikts EKS 95/EKS 2010, ar dažām korekcijām.

Valdības finanšu statistika: dati par vispārējās valdības saimniecisko darbību, ietverot valdības ieņēmumus, izdevumus, budžeta deficītu, darījumus ar aktīviem un pasīviem, citas ekonomiskās norises un bilances. Eiropas Savienībā VFS tiek sagatavota saskaņā ar EKS un *Eurostat* papildu skaidrojumiem un norādījumiem.

Valdības konti: valdības finanšu pārskati (no departamentiem, aģentūrām un visiem valsts uzņēmumiem, kas klasificēti kā daļa no vispārējās valdības). Tajos tiek uzskaitīti valsts ieņēmumi un izdevumi, un tie ir galvenais informācijas avots *EDP* datu apkopošanai.

Valdības parāds: parāda kopapjoms tā nominālvērtībā, kas līdz gada beigām nav nomaksāts un ir konsolidēts vispārējās valdības sektoros, kā noteikts EKS 95. To veido valūta un noguldījumi, vērtspapīri, kas nav akcijas, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus, un aizdevumi (Māstrihtas parāds).

Valsts parāds: sk. *Valdības parāds*.

Vidēja termiņa budžeta mērķis (VTM): saskaņā ar pārskatīto Stabilitātes un izaugsmes paktu stabilitātes programmās un konverģences programmās ir noteikts vidēja termiņa mērķis attiecībā uz budžeta stāvokli. VTM ir īpašs katrai valstij, ņemot vērā ekonomikas un budžeta stāvokļa un norišu daudzveidību, kā arī fiskālos riskus publisko finanšu stabilitātei, un to definē strukturālā izteiksmē. Sk. arī *Strukturālā (budžeta) bilance*.

Vienreizējie un pagaidu pasākumi: valdības darījumi ar īslaicīgu ietekmi uz budžetu, kuri nerada ilgstošas pārmaiņas budžeta stāvoklī. Sk. arī *Strukturālā (budžeta) bilance*.

Vispārējā valdība: saskaņā ar EKS 95 definīciju “valsts pārvaldes” sektors ir “visas institucionālās vienības, kas ir citi ārpus tirgus ražotāji un kuru produkcija ir paredzēta individuālajam un kolektīvajam patēriņam, un ko galvenokārt finansē no obligātajiem maksājumiem, ko izdara citiem sektoriem piederošas vienības un/vai visas institucionālās vienības, kas nodarbojas galvenokārt ar nacionālā ienākuma un bagātības pārdali”.

To veido četri apakšsektori:

- o centrālā valdība – visi pavalsts administratīvie departamenti un citas centrālās aģentūras, kuru pienākumi aptver veselu ekonomisko teritoriju, izņemot sociālās nodrošināšanas fondu pārvaldību;
- o pavalsts valdība – institucionālās vienības, kas pilda dažas valdības funkcijas līmenī, kas ir zemāks par centrālās valdības līmeni, bet augstāks par vietējās valdības līmeni, izņemot sociālās nodrošināšanas fondu pārvaldību;
- o vietējā valdība – visi tie valsts pārvaldes veidi, kuru kompetence attiecas tikai uz ekonomiskās teritorijas vietējo daļu, izņemot sociālās nodrošināšanas fondu vietējās aģentūras;
- o sociālās nodrošināšanas fondi – centrālās, pavalsts vai vietējās institucionālās vienības, kuru galvenā darbība ir sniegt sociālos pabalstus.

I

Saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību budžeta politikas pamatnoteikums ir tāds, ka dalībvalstīm ir jānovērš pārmērīgs valdības budžeta deficīts. Tādējādi, ja ir pārsniegtas budžeta deficīta un parāda atsauces vērtības, pret attiecīgo dalībvalsti var tikt izmantots korekcijas mehānisms. Šis mehānisms – pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra – ir ES ekonomikas pārvaldības sistēmas galvenais elements.

II

Komisijas uzdevums pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanā ir pārbaudīt katras dalībvalsts paziņoto datu kvalitāti, novērtēt, vai nav pārsniegtas atsauces robežvērtības un vai nepastāv risks, ka tās varētu tikt pārsniegtas, un, pamatojoties uz minēto, sniegt atzinumus un ieteikumus Padomei, lai tā attiecīgi rīkotos. Pēc tam Padome saskaņā ar Līguma noteikumiem lemj, vai pieņemt vai nepieņemt Komisijas ieteikumus.

III

Dalībvalstīm, kurām tiek piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, tiek sniegti ieteikumi stāvokļa uzlabošanai, tostarp noteikts termiņš, līdz kuram tas jāizdara, un veids, kā to paveikt, kā arī formulēti veicamie gada fiskālie pasākumi. Komisija uzrauga, kā dalībvalsts īsteno koriģējošos pasākumus, un par rezultātiem ziņo Padomei. Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, attiecīgi veic turpmākas darbības (atceļ procedūru, pagarina termiņu, nosaka jaunus mērķus un piemēro sankcijas).

IV

Palāta pārbaudīja, kā no 2008. līdz 2015. gadam Komisija īstenoja pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, šajā nolūkā pievēršoties sešām dalībvalstīm. Palāta izskatīja Komisijas veikto dalībvalstu *EDP* datu kvalitātes novērtējumu, pašas Komisijas prognozēto datu un modeļu kvalitāti un to, vai Komisijas novērtējumi bija saskaņā ar Padomes lēmumiem uzsākt procedūru. Visbeidzot, Palāta pārbaudīja, kā Komisija uzraudzīja koriģējošos pasākumus, kurus saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru veica dalībvalstis.

V

Palāta konstatēja, ka, lai gan ir sīki izstrādātas procedūras un pamatnostādnes attiecībā uz lielāko daļu jomu, kas saistītas ar Komisijas datu vākšanu un analīzi, kā arī tās veikto novērtējumu par atbilstību budžeta disciplīnas noteikumiem, ir problēmas ar to, kā Komisija šos uzdevumus īsteno. Tas ir tāpēc, ka Komisija pilnībā neizmantoja savas pilnvaras, lai nodrošinātu visaptverošu datu sniegšanu un ieteikumu ievērošanu attiecībā uz koriģējošajiem pasākumiem, un tāpēc, ka reizēm tā nesniedz pienācīgu atgriezenisko saiti attiecībā uz dalībvalstu ziņojumiem, analīzei un ziņošanai par galvenajiem datiem nav paredzēti pietiekami resursi un dokumentu uzskaites sistēma ir vāja.

VI

Ar to ir saistīts jautājums par pārredzamību, jo, lai gan pēdējos gados ir vērojami uzlabojumi, ir pārāk daudz informācijas, kas joprojām nav plaši pieejama attiecībā uz Komisijas datu pieņemumiem un parametriem un tās izpratni par pamatjēdzieniem. Turklāt, lai gan Komisija ir izstrādājusi skaidrus iekšējos noteikumus, tā var nolemt noteikto procedūru neievērot, un tas rada šaubas par tās veikto novērtējumu vispārējo ticamību.

VII

Strukturālo reformu uzraudzības jomā – šo koriģējošo pasākumu aspektu Komisija nesen uzsvēra kā būtisku pārmērīga budžeta deficīta situācijas novēršanai – ir pazīmes, kas liecina, ka Komisijas rīcība nav pietiekami tālejoša, jo tā galvenokārt pievēršas ar tiesību aktiem saistītiem jautājumiem, nevis reformu faktiskai īstenošanai. Pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra turpina par daudz uzsvērt budžeta deficīta, nevis parāda kritēriju.

VIII

Visbeidzot, Palāta ir konstatējusi ļoti pozitīvas iezīmes Komisijas centienos gadu gaitā pielāgot un racionalizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, reaģējot uz norisēm ES. Juridiskais pamats ir stabils un kopumā balstās uz skaidriem iekšējiem noteikumiem un pamatnostādnēm. Taču pietrūkst konsekvences un pārredzamības šo noteikumu piemērošanā; Komisija pienācīgi nedokumentē pamatpieņemumus vai nedalās ar uzraudzības laikā iegūtajiem datiem, lai visas dalībvalstis gūtu lielāku labumu. Jaunākajos paziņojumos Komisija šos trūkumus ir atzinusi un norādījusi, ka ir gatava veikt vajadzīgos uzlabojumus.

IX

Palātas vispārējie secinājumi ir sīki skaidroti šā ziņojuma beigās, un Komisijai ir formulēti vairāki konkrēti ieteikumi. Turpmāk ir sniegts šo ieteikumu kopsavilkums.

Palātas ieteikumi

- a) Datu vākšanas un analīzes jomā, kas ir *Eurostat* kompetencē, Komisijai ir:
 - i) jāuzlabo kvalitātes novērtēšanas procedūras un labāk jādokumentē savs darbs;
 - ii) jānovērtē dalībvalstu kontroles sistēmas;
 - iii) jāveic pasākumi, lai uzlabotu uz vietas veikto pārbaužu efektivitāti;
 - iv) pilnībā jāizmanto pieejamās pilnvaras, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis īsteno pēcparbaudē norādītos rīcības punktus;
 - v) maksimāli jāpalielina pārredzamība, publicējot visus ieteikumus un norādījumus dalībvalstīm;
 - vi) labāk jādokumentē savas iekšējās procedūras un kritēriji, kas ir pamatā formulētajām atrunām vai izmaiņām datos.

- b) Novērtējot situāciju dalībvalstīs, lai sniegtu ieteikumus saistībā ar *EDP* (tas ir Ekonomikas un finanšu lietu ĢD uzdevums), Komisijai ir:
 - i) jāuzlabo pārredzamība, piemērojot skaidras definīcijas, atklājot visus aprēķinu un novērtēšanas datus un veicinot valstu fiskālo padomju iesaistīšanu, lai apstiprinātu valstu datus, kurus izmanto Komisijas analizē;
 - ii) cieši jāseko valdības parāda samazināšanai, īpaši dalībvalstīs ar lielām parādsaistībām;
 - iii) vēl stingrāk jāuzrauga apstiprināto strukturālo reformu īstenošana, tostarp pilnībā jāizmanto savas pilnvaras, lai nodrošinātu dalībvalstu saistību izpildi;
 - iv) stingrāk jāpiemēro noteikumi par dalībvalstu ziņojumiem;
 - v) attiecīgā gadījumā jāizmanto iespēja ieteikt Padomei veikt stingrākus pasākumus un piemērot sankcijas.

Pamatinformācija par ekonomikas un fiskālās pārvaldības politiku ES

01

Līgumā par Eiropas Savienību, kas zināms arī kā Māstrihtas līgums un kas stājās spēkā 1993. gada 1. novembrī, ir noteikti ekonomiskās un monetārās savienības (EMS) principi, un tādējādi ir kļuvis iespējams tas, ka 19 no 28 dalībvalstīm ir ieviešas euro kā vienotu valūtu. Lai EMS darbotos pareizi, bija jāievieš mehānisms, kas nodrošina publisko finanšu stabilitāti un samazina plašākas ietekmes risku, kuru rada dalībvalstis, kas īsteno neatbilstošu fiskālo politiku. Šim mehānismam ir divas daļas – preventīvā un koriģējošā. Preventīvās daļas mērķis ir nodrošināt stabilu budžeta politiku vidējā termiņā un novērst pārmērīga budžeta deficīta situācijas¹. Koriģējošā daļa attiecas uz pārmērīga budžeta deficīta situācijām un ir zināma kā pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra (*EDP*). *EDP* var piemērot dalībvalstīm, kuras pārkāpj budžeta deficīta vai parāda augšējo robežu (attiecīgi 3 % un 60 % no IKP).

02

EDP galvenais juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 126. pants un Līgumam pievienotais 12. protokols. Tajos ir noteikti procedūras dažādie pasākumi un norādītas atsaucis robežvērtības. Tos papildina sekundārie tiesību akti Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) veidā, kas tika ieviests 1997. gadā un sniedz ar darbību saistītus skaidrojumus par apstākļiem, kādos būtu jāuzsāk *EDP*.

03

EDP ir veiktas vairākas reformas (2005., 2011. un 2013. gadā) ar mērķi uzlabot tās īstenošanu, pastiprinot ziņošanas prasības un sankcijas un ieviešot elastīgumu, lai procedūru varētu piemērot mainīgajai ekonomikas videi. **1. attēlā** ir sniegts pārskats par ekonomikas un fiskālās pārvaldības politikas attīstību ES, un pasākumi, kas saistīti ar *EDP*, ir norādīti treknrakstā. **I pielikumā** ir ietverts to ES juridisko instrumentu hronoloģisks saraksts, kas vairāk attiecas uz *EDP*.

1 Pārmērīga budžeta deficīta situācija nozīmē to, ka vai nu vispārējās valdības budžeta deficīts, vai arī vispārējās valdības parāds, vai abi pārsniedz attiecīgās atsaucis vērtības.

Ekonomikas un fiskālās pārvaldības politikas attīstība ES

1992

Māstrihtas līgums

- Ekonomiskās un monetārās savienības izveide
- Dalībvalstīm jākoordinē savas ekonomikas politika un šajā saistībā jāpakļaujas daudzpusējai uzraudzībai (LESD 121. pants)
- Dalībvalstis apņemas ievērot finanšu un budžeta disciplīnu, un, ja pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, tām var piemērot *EDP* (LESD 126. pants)

1997

Stabilitātes un izaugsmes pakts (SIP)

- Dalībvalstīm jāiesniedz stabilitātes vai konverģences programmas (SKP), kurās atklāti to vidēja termiņa budžeta plāni
- Dalībvalstīm jāizvirza nomināls vidēja termiņa mērķis (VTM) attiecībā uz budžeta stāvokli
- Pagaidu un ārkārtas pārmērīga budžeta deficīta noteikšana salīdzinājumā ar atsaucies vērtību
- Noteikumi *EDP* paātrināšanai
- Sankcijas (tikai eurozonas dalībvalstīm) bezprocentu depozīta veidā

2005

SIP reforma

- VTM ir pārdefinēts strukturālā izteiksmē (cikliski koriģēta bilance bez vienreizējiem un pagaidu pasākumiem) un paredzēts valsts vajadzībām
- Lielu strukturālo reformu gadījumā ir atļauts novirzīties no VTM vai korekciju plāna
- Strukturālie pasākumi
- Jauna definīcija jēdzienam “nopietna ekonomikas lejupslīde”
- Papildināms “citu būtisku faktoru” saraksts, ietverot pensiju reformas
- Pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņu pagarināšana

2011

Sešu tiesību aktu kopums

- Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads
- Sīkāk izstrādātas prasības attiecībā uz SKP saturu; jauns izdevumu kritērijs: izdevumu pieaugumam jābūt mazākam par potenciālo IKP pieaugumu
- Prasības attiecībā uz budžeta strukturālām dalībvalstīs
- Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra un sankcijas
- Parāda kritērija ieviešana (vidējais gada samazinājums par 1/20 no summas, kas pārsniedz 60 %, trīs gadus); trīs gadu pārejas periods pēc *EDP* beigām 23 dalībvalstīm, kurām no 2011. gada novembra piemēro *EDP*
- Strukturālo pasākumu ikgadējā koriģēšana
- Ziņojumi par veiktajiem pasākumiem
- Sankcijas naudas sodu veidā, kas jāapstiprina Padomei

2012

Līgums par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību (fiskālais pakts)

- Strukturālā deficīta “zelta likums”, kas nepārsniedz VTM, ar valsts automātisko korekciju mehānismu novirzīšanās gadījumā. Jāiekļauj valsts konstitūcijā, valsts fiskālajai padomei jāuzrauga atbilstība.

2013

Divu tiesību aktu kopums (tikai eurozonas dalībvalstīm)

- Budžeta plānu projektu novērtēšana, ko veic valsts fiskālā padome
- Pastiprināta to dalībvalstu uzraudzība, kas saskaras vai var saskarties ar nopietnām finansiālās stabilitātes grūtībām; makroekonomikas korekciju programmas, uzraudzība pēc programmas izpildes
- Strukturālo reformu celvedis: ekonomiskās partnerības programmas
- Ciešāka to dalībvalstu uzraudzība, kurām piemēro *EDP*: regulāra ziņošana (ziņojums par budžeta izpildi gada laikā)
- Agrinās brīdināšanas mehānisms pret risku, ka pārmērīgs budžeta deficīts netiks novērsts līdz *EDP* termiņam: Komisijas autonomie ieteikumi
- Ātrākas sankcijas

Piezīme. Ar *EDP* saistītie pasākumi ir norādīti treknrakstā.

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

04

Pavisam nesen, 2015. gada 21. oktobrī, Komisija pieņēma paziņojumu² par pasākumiem ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanai, lai īstenotu "Piecu priekšsēdētāju ziņojumu"³. Šā paziņojuma un tam pievienoto priekšlikumu mērķis ir virzība uz EMS padziļināšanas procesu un konkurētspējas palielināšanu. Pasākumu kopums ietver uzlabotus ekonomikas pārvaldības instrumentus, tostarp valstu konkurētspējas padomju un konsultatīvas Eiropas Fiskālās padomes izveidi. Komisija norādīja, ka ierosinātie pasākumi ir gan vērienīgi, gan arī pragmatiski, un to īstenošanai būs vajadzīga visu iesaistīto dalībnieku saskaņota rīcība.

Pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra: publisko finanšu stabilitātes saglabāšana

05

EDP galvenās iesaistītās puses ir dalībvalsts, Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ĢD un Eurostat) un Padome:

- i) dalībvalstij a) divreiz gadā (līdz 1. aprīlim un 1. oktobrim) jāiesniedz statistikas dati Eurostat, b) līdz Padomes noteiktajam termiņam jānovērš pārmērīga budžeta deficīta situācija, c) jāizpilda fiskālie pasākumi, kas prasīti attiecīgajā EDP ieteikumā, un d) jāziņo par veiktajiem pasākumiem;
- ii) Eurostat pienākums ir novērtēt gan dalībvalstu iesniegto faktisko datu, gan arī to pamatā esošo valsts sektora kontu kvalitāti.
- iii) Ekonomikas un finanšu lietu ĢD novērtē dalībvalsts atbilstību parāda un budžeta deficīta robežvērtībām un uzrauga tās veiktos pārmērīga budžeta deficīta situācijas novēršanas pasākumus;
- iv) Padome saskaņā ar Komisijas priekšlikumu lemj par EDP uzsākšanu, pastiprināšanu vai atcelšanu.

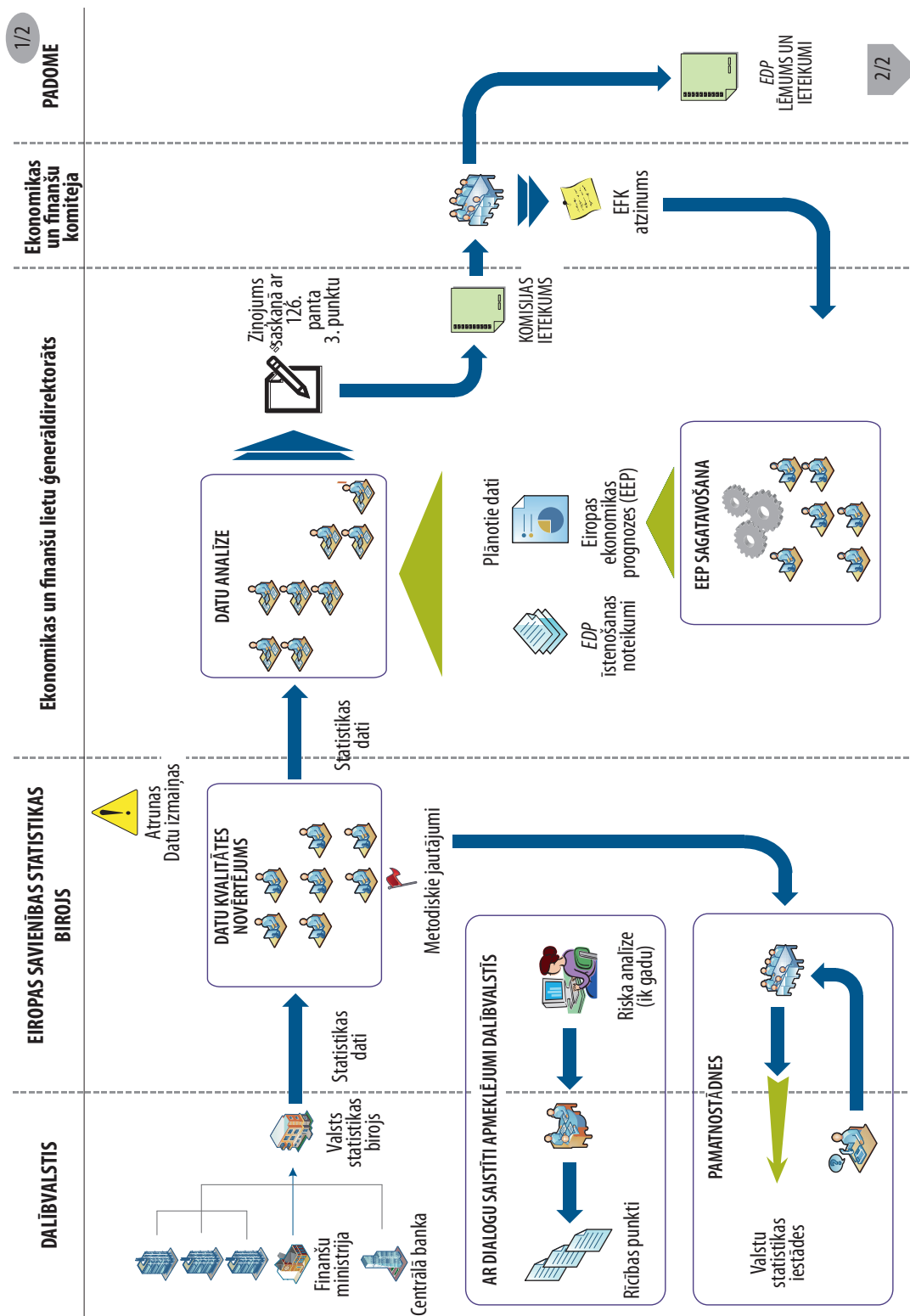
06

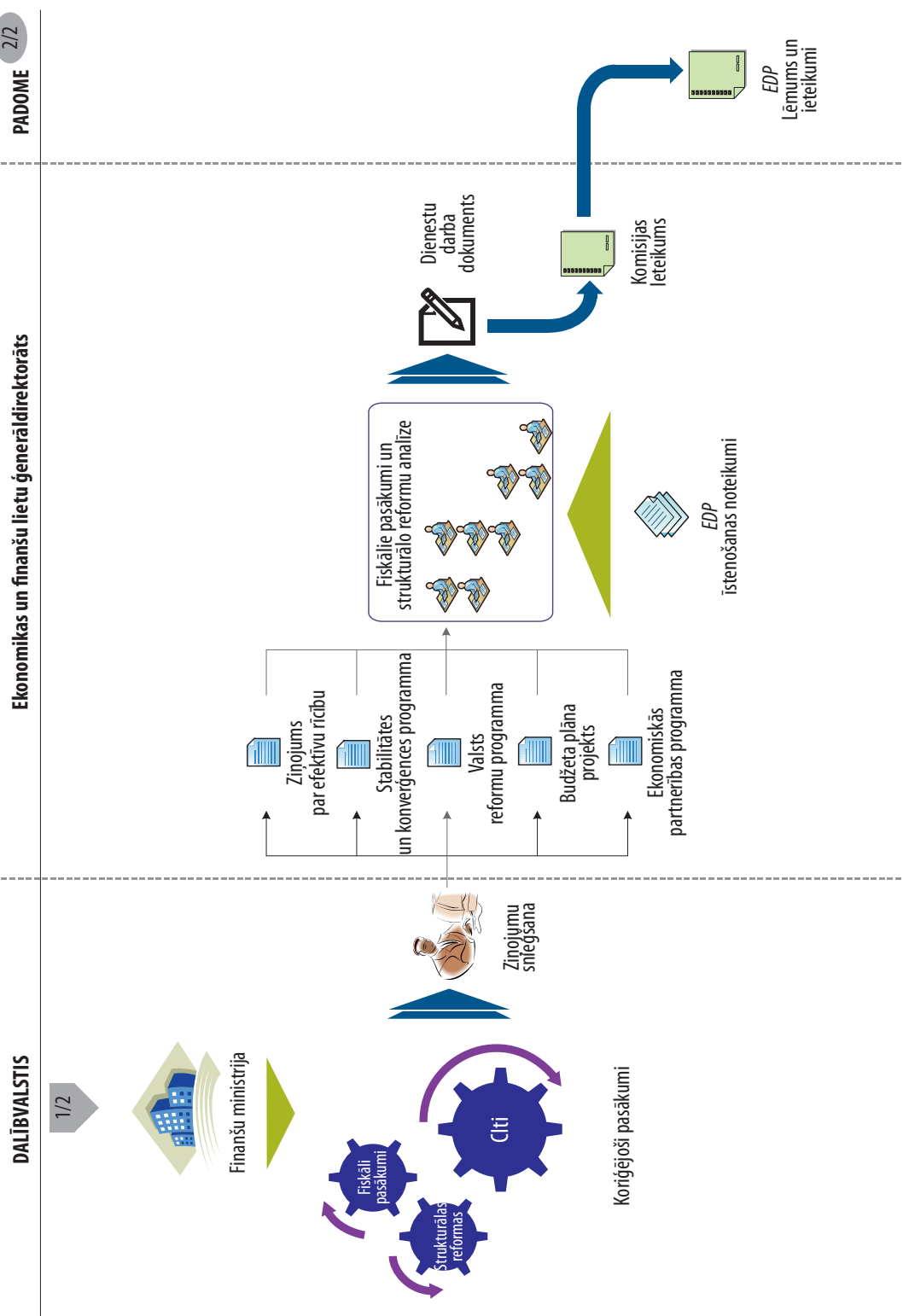
2. attēlā ir norādīts, kā šīs puses sadarbojas un mijiedarbojas dažādos PBDNP posmos.

- 2 "Par pasākumiem ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanai", COM(2015) 600 final, 21.10.2015.
- 3 "Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana", Žana Kloda Junkera (*Jean-Claude Juncker*) ziņojums, sagatavots ciešā sadarbībā ar Donaldu Tusku (*Donald Tusk*), Jerūnu Deiselblūmu (*Jeroen Dijsselbloem*), Mario Dragi (*Mario Draghi*) un Martinu Šulcu (*Martin Schulz*), 2015. gada 22. jūnijs.

2. attēls

Pārskats par EDP

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

EDP process: datu kvalitātes nodrošināšana, situācijas novērtēšana, EDP uzsākšana**07**

Šajā nodaļā ir izklāstīti procesa secīgie posmi, kuru rezultātā pieņem lēmumu.

Budžeta deficīta un parāda līmeņa aprēķināšanai izmantoto datu kvalitātes nodrošināšana**08**

Dalībvalstīm ir jāapkopo *EDP* dati saskaņā ar Eiropas kontu sistēmu (EKS⁴) un “Rokasgrāmatu par valdības budžeta deficītu un parādu (RVBDP)”, kā arī *Eurostat* lēmumiem un norādījumiem. Šos datus, kas tiek iesniegti standartizētu paziņošanas tabulu un papildu aptauju veidā, nosūta *Eurostat* kopā ar citiem valdības finanšu statistikas (VFS) datiem un avotu un metožu aprakstu.

09

Ikviens dalībvalsts lemj par to, kā apkopojami *EDP* dati. Valsts statistikas birojs (VSB) uzņemas vadošo lomu⁵ un atbild par faktisko datu apkopošanu⁶, savukārt plānotos datus⁷ apkopo finanšu ministrija. Taču finanšu ministrija un citi valdības departamenti, un centrālā banka parasti nodrošina arī primāros datus un dažos gadījumos uzņemas kopīgu atbildību par datu apkopošanas procesu. VSB savas aplēses papildina ar datiem no citiem avotiem (publisko vienību finanšu pārskatiem, uzņēmumu apsekojumiem u. c.).

10

Eurostat pārbauda un novērtē gan dalībvalstu iesniegto faktisko datu, gan arī to pamatā esošo vispārējās valdības sektora kontu kvalitāti. Kvalitatīvu datu priekšnoteikums ir atbilstība uzskaites noteikumiem (EKS un RVBDP), to pilnīgums, ticamība, savlaicīgums un konsekvence. Novērtējums ir vērsts uz *EDP* aprakstos norādītajām jomām, piemēram, vispārējās valdības sektora nošķiršana (ietverot pilnīguma pārbaudes, lai noteiktu, vai ir aptvertas visas publiskās vienības), īpašu valdības darījumu klasifikācija, saistības un darījumu reģistrācija pēc uzkrājumu principa⁸.

- 4 Bijusī EKS 95, pašreiz EKS 2010.
- 5 Izņemot Beļģiju, kur šo uzdevumu veic centrālā banka.
- 6 “Faktiskie dati” ir termins, ko izmanto attiecībā uz vēsturiskajiem datiem. *EDP* paziņojumā par *n* gadu faktiskie dati jāiesniedz par *n*–1, *n*–2, *n*–3 un *n*–4 gadu.
- 7 Plānotie dati par *n* gadu ir šā gada prognozētie dati.
- 8 Plūsmas ieraksta, ņemot vērā uzkrājumus, tas ir, kad rodas, tiek pārveidota vai izbeidzas ekonomiskā vērtība vai kad rodas, tiek pārveidoti vai dzēsti prasījumi un saistības (sk. EKS 95, 1.57. punkts).

11

Eurostat veic arī ar dialogu saistītus apmeklējumus uz dalībvalstīm, lai pārbaudītu un novērtētu *EDP* datus un ziņošanas procesus, tostarp to, vai tie atbilst uzskaites noteikumiem. Ja tiek konstatēti būtiski riski un problēmas ar datu kvalitāti, *Eurostat* var veikt metodikas izpēti apmeklējumus (līdz šim ir veikts tikai viens šāds apmeklējums – uz Grieķiju)⁹.

12

Pēc datu kvalitātes novērtēšanas *Eurostat* tos nosūta Ekonomikas un finanšu lietu ĢD, lai tas veiktu ekonomisko analīzi. Taču, ja ir pierādījumi, ka dalībvalsts iesniegtie dati neatbilst uzskaites noteikumiem, *Eurostat* var paust iebildumu par faktisko datu kvalitāti¹⁰ vai izdarīt labojumus¹¹. *Eurostat* var arī ierosināt izmeklēšanu par manipulāciju ar statistikas datiem. Šādos gadījumos var piemērot naudas sodu līdz 0,2 % no IKP¹².

Situācijas novērtēšana

13

Ekonomikas un finanšu lietu ĢD analizē dalībvalstu faktiskos datus, ko sniedzis *Eurostat*, un savas Eiropas ekonomikas prognozes, kuras sagatavotas Eiropas pusgada kontekstā¹³, lai uzraudzītu izmaiņas budžeta deficīta un parāda situācijā un novērtētu dalībvalstu plānus attiecībā uz konvergenci ar atsaucē robežvērtībām. Dati tiek analizēti saskaņā ar noteikumu un norādījumu sistēmu. Ekonomikas un finanšu lietu ĢD šajā procesā uztur regulārus sakarus ar dalībvalstīm, lai iegūtu informāciju par situācijas attīstību vietējā līmenī.

14

Analīzes mērķis ir:

- i) novērtēt, vai dalībvalsts nav pārkāpusi budžeta deficīta un/vai parāda kritērijus, ņemot vērā visus konkrētos apstākļus (nopietna ekonomikas lejupslīde, jaunākās rādītāju tendences un prognozes, koriģēšana atbilstoši potenciālam ražošanas apjomam u. c.);
- ii) ja dalībvalstī tiek konstatēts budžeta deficīta vai parāda kritēriju pārkāpums, saskaņā ar 126. panta 3. punktu sagatavot ziņojumu, tajā izvērsti aprakstot pastiprinošu un mīkstinājošu faktoru kopumu un novērtējot, vai jāuzsāk *EDP*; ziņojumu nosūta Ekonomikas un finanšu komitejai (EFK)¹⁴, lai tā sniedz atzinumu;
- iii) ja ir atzīta pārmērīga budžeta deficīta situācija, informēt dalībvalsti un Padomi un Padomei ieteikt uzsākt *EDP*, nosakot termiņus, līdz kuriem dalībvalstij ir jāveic koriģējošie pasākumi.

- 9 Metodikas izpēti apmeklējumu mērķis ir uzraudzīt procesus, pārbaudīt iesniegto datu pamatā esošos kontus un izdarīt secinājumus par šo datu kvalitāti. Metodikas izpēti apmeklējumus *Eurostat* veic izņēmuma gadījumos, kad ir skaidri konstatēti būtiski riski vai problēmas saistībā ar datu kvalitāti.
- 10 Izsakot atzinošību, *Eurostat* norāda, ka attiecīgos datus tas neuzskata par pietiekami kvalitatīviem; tas paziņo to publiski, sniedzot ar paziņojumu saistītu informāciju presei.
- 11 Ja *Eurostat* var pietiekami precīzi novērtēt atzinošības ietekmi, tas var vienpusēji labot dalībvalsts datus.
- 12 Sk. 8. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulā (ES) Nr. 1173/2011 par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eurozonā (OV L 306, 23.11.2011., 1. lpp.) un Komisijas Deleģēto lēmumu 2012/678/ES par izmeklēšanām un sodanaudām saistībā ar manipulāciju ar statistikas datiem (OV L 306, 6.11.2012., 21. lpp.).
- 13 Tas sagatavo ekonomikas prognozes Komisijas uzdevumā. Tās ir pamats dažādām ekonomikas uzraudzības procedūrām, piemēram, Eiropas pusgada kontekstā, un tiek publicētas trīs reizes gadā (pavasārī, rudenī un ziemā).
- 14 Ekonomikas un finanšu komiteja ir darba grupa, kas izveidota, lai veicinātu politikas koordinēšanu starp dalībvalstīm, it īpaši atbalstot *ECOFIN* padomes darbu. Tajā darbojas augstākā līmeņa ierēdņi no valstu pārvaldes iestādēm, centrālajām bankām, ECB un Komisijas. Sīkāka informācija par tās organizāciju un mērķiem ir sniegta LESD 134. pantā un tīmekļa vietnē http://europa.eu/efc/index_en.htm.

EDP uzsākšana**15**

Par to, vai dalībvalstij jāpiemēro *EDP*, lemj Padome. Pēc tam dalībvalsts tiek attiecīgi informēta un lēmums tiek publicēts. Padome nosaka termiņu situācijas atrisināšanai (parasti vienu gadu no pārmērīga budžeta deficīta atklāšanas, lai gan finanšu un ekonomikas krīzes dēļ 2009. gadā tika uzsāktas vairākas daudzgadu *EDP*). **1. tabulā** ir apkopoti visi Padomes lēmumi par *EDP*, kas pieņemti līdz 2015. gada 17. novembrim.

16

Daudzgadu *EDP* gadījumā Padome nosaka arī gada fiskālos mērķus. Turklāt ieteikumu veidā tā parasti aicina izstrādāt un īstenot valsts strukturālos pasākumus, piemēram, publisko izdevumu reformu.

17

Šajā posmā eurozonas dalībvalstīm, kurām jau noteiktas sankcijas par ieteikumu neievērošanu, pamatojoties uz LESD 121. panta 4. punktu par pakta preventīvo daļu, vai kuru budžeta deficīta un parāda attiecības pārkāpums ir īpaši nopietns, var piemērot naudas sodu kā atsaucamu bezprocentu depozītu 0,2 % apmērā no IKP.

1. tabula

Līdz šim uzsāktās pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras

	Pabeigtās		Notiekošās	
	Padomes lēmums par EDP uzsākšanu	Padomes lēmums par EDP atcelšanu	Padomes lēmums par EDP uzsākšanu	Pašreizējais situācijas novēršanas termiņš
Beļģija	2.12.2009. 2015.	20.6.2014. 2015. ¹	–	–
Bulgārija	13.7.2010.	22.6.2012.	–	–
Čehijas Republika	5.7.2004. 2.12.2009.	3.6.2008. 20.6.2014.	–	–
Dānija	13.7.2010.	20.6.2014.	–	–
Vācija	21.1.2003. 2.12.2009.	5.6.2007. 22.6.2012.	–	–
Īrija	–	–	27.4.2009.	2015.
Grieķija	5.7.2004.	5.6.2007.	27.4.2009.	2016.
Spānija	–	–	27.4.2009.	2016.
Francija	3.6.2003.	30.1.2007.	27.4.2009.	2017.
Horvātija	–	–	21.1.2014.	2016.
Itālija	28.7.2005. 2.12.2009.	3.6.2008. 21.6.2013.	–	–
Kipra	5.7.2004.	11.7.2006.	13.7.2010.	2016.
Latvija	7.7.2009.	21.6.2013.	–	–
Ungārija	5.7.2004.	21.6.2013.	–	–
Lietuva	7.7.2009.	21.6.2013.	–	–
Luksemburga	2010.	2010. ¹	–	–
Malta	5.7.2004. 2009. 7.7.2009. 21.6.2013.	5.6.2007. 2009. ¹ 4.12.2012. 19.6.2015.	–	–
Nīderlande	2.6.2004. 2.12.2009.	7.6.2005. 20.6.2014.	–	–
Austrija	2.12.2009.	20.6.2014.	–	–
Polija	5.7.2004. 7.7.2009.	8.7.2008. 19.6.2015.	–	–
Portugāle	5.11.2002. 20.9.2005.	11.5.2004. 3.6.2008.	2.12.2009.	2015.
Rumānija	7.7.2009.	21.6.2013.	–	–
Slovēnija	–	–	2.12.2009.	2015.
Slovākija	5.7.2004. 2.12.2009.	3.6.2008. 20.6.2014.	–	–
Somija	13.7.2010.	12.7.2011.	–	–
Apvienotā Karaliste	2004. 24.1.2006.	2004. ¹ 9.10.2007.	8.7.2008.	2016./2017. finanšu gads

¹ Komisija sniedza LESD 126. panta 3. punktā minēto ziņojumu, bet uz tā pamata Padomes lēmums netika pieņemts.

Avots: Ekonomikas un finanšu lietu ĢD tīmekļa vietne (situācija 17.11.2015.).

Koriģējošie pasākumi: dalībvalstu sniegtie ziņojumi, Komisijas veiktā uzraudzība un pārraudzība

18

Šajā nodaļā ir aprakstīts, kā dalībvalstis par koriģējošajiem pasākumiem ziņo Komisijai un kā Komisija tos uzrauga.

Dalībvalstu sniegtie ziņojumi

19

Dalībvalstis atbild par koriģējošo pasākumu izstrādi un īstenošanu, lai atjaunotu fiskālo stabilitāti saskaņā ar Padomes ieteikumiem.

20

Tām pastāvīgi jāinformē Ekonomikas un finanšu lietu ĢD par plānotajiem un/ vai pieņemtajiem pasākumiem un to fiskālās un ekonomikas situācijas attīstību¹⁵. Tām jāsniedz ziņojums par veiktajiem pasākumiem un jāatklāj ar *EDP* saistīta informācija savās stabilitātes vai konverģences programmās¹⁶ un valsts reformu programmās¹⁷, kas sagatavotas Eiropas pusgada kontekstā. Pirms tika pieņemts sešu tiesību aktu kopums (2011. gads), dalībvalstīm nebija juridiska pienākuma iesniegt ziņojumu par veiktajiem pasākumiem. Pēc tam ar divu tiesību aktu kopumu tika noteiktas papildu ziņošanas prasības eurozonas dalībvalstīm (sk. **1.** un **7. attēlu**), lai uzlabotu Komisijas veikto uzraudzību un pārraudzību.

Komisijas veiktā uzraudzība un pārraudzība

21

Ekonomikas un finanšu lietu ĢD uzdevums ir pārbaudīt, vai dalībvalsts ir izpildījusi Padomes ieteikumus, uzraudzīt *EDP* koriģējošo pasākumu īstenošanu un ierosināt turpmākus pasākumus.

- 15 Dalībvalstīm jāsniedz ziņojums par ieteikumu izpildi Padomes noteiktajā termiņā (tris līdz seši mēneši atkarībā no situācijas nopietnības) saskaņā ar 3. panta 4. punktu Padomes 2011. gada 8. novembra Regulā (ES) Nr. 1177/2011, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 306, 23.11.2011., 33. lpp.).
- 16 Saskaņā ar SIP stabilitātes un konverģences programmas tiek iesniegtas reizi gadā – pirmās iesniedz eurozonas dalībvalstis, bet otrās – pārējās dalībvalstis. Tajās ir izklāstīts dalībvalsts budžeta plāns nākamajiem trim vai četriem gadiem.
- 17 Dokuments, kurā izklāstīta valsts politika un pasākumi ilgtspējīgas izaugsmes un nodarbinātības nodrošināšanai un stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanai. To iesniedz vienlaikus ar gada stabilitātes/ konverģences programmu.

22

Ekonomikas un finanšu lietu ĢD novērtē pasākumus, ko saskaņā ar *EDP* ir veikusi ikviena dalībvalsts:

- i) jau trīs vai sešus mēnešus no procedūras uzsākšanas, pamatojoties uz dalībvalsts ziņojumu par pasākumiem, kas veikti, atbildot uz Padomes ieteikumiem;
- ii) regulāri uzraugot atbilstību ikvienai prognozei, ņemot vērā arī informāciju, ko dalībvalsts atklājusi savā stabilitātes/konverģences programmā un eurozonas valstīs – budžeta plāna projektā, un
- iii) beidzoties termiņam, ja vien procedūra nav atcelta.

23

Proti, Ekonomikas un finanšu lietu ĢD novērtē, vai dalībvalsts ir paziņojusi par pasākumiem vai veikusi pasākumus, kas šķiet piemēroti, lai nodrošinātu pietiekamu virzību uz pārmērīga budžeta deficīta novēršanu Padomes noteiktajā termiņā.

24

Atkarībā no veiktā novērtējuma Ekonomikas un finanšu lietu ĢD Padomei ierosina dažādus pasākumus:

- i) ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts ir ņēmusi vērā ieteikumus un *EDP* prasības tiks izpildītas, procedūru var atlikt uz laiku¹⁸;
- ii) ja rīcība ir bijusi efektīva¹⁹, bet ir norisinājušies “negaidīti nelabvēlīgi notikumi, kas lielā mērā negatīvi ietekmē” valsts finanses²⁰, var ierosināt pārskatītus ieteikumus. Saskaņā ar šiem ieteikumiem budžeta deficīta novēršanas termiņu var pagarināt, parasti par gadu, vai var izvirzīt jaunus nominālos un strukturālos mērķus, kas saistīti ar jaunu pamatā esošo makroekonomikas scenāriju, termiņu nepagarinot;
- iii) ja rīcība nav bijusi efektīva un dalībvalsts ir eurozonas dalībniece, *EDP* var pastiprināt. Padome pieņem paziņojumu, aicinot dalībvalstis veikt konkrētus pasākumus un iesniegt ziņojumus noteiktajos termiņos, un, ja dalībvalsts šo paziņojumu neņem vērā, Padome var piemērot sankcijas²¹. Attiecīgā gadījumā Padome var lemt apturēt maksājumus no Kohēzijas fonda un, attiecībā uz 2014.–2020. gada plānošanas periodu, no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem.

18 9. pants Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulā (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.). Lai gan procedūra uz laiku tiek atlikta, Padome un Komisija regulāri uzrauga, vai dalībvalsts pilda ieteikumus. Atkarībā no uzraudzības secinājumiem procedūru var atcelt vai atjaunot.

19 Ja dalībvalstis ir izpildījušas fiskālos pasākumus atbilstoši ieteikumiem, tiek uzskatīts, ka rīcība ir bijusi efektīva.

20 Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97, 3. panta 5. punkts.

21 Kā noteikts LESD 126. un 139. pantā un grozītās Regulas (EK) Nr. 1467/97 10. pantā.

EDP iznākums**25**

EDP lēmuma un koriģējošo pasākumu gaidāmais iznākums ir tāds, ka dalībvalsts atjaunos budžeta disciplīnu un tādējādi nodrošinās savu publisko finanšu stabilitāti, pieņemamā termiņā novēršot pārmērīgu budžeta deficītu. *EDP* lēmuma mērķis ir arī sekmēt strukturālo reformu īstenošanu dalībvalstīs, lai veicinātu publisko finanšu stabilitāti vidējā termiņā/ilgtermiņā.

Revīzijas tvērums un mērķi

26

Palāta novērtēja, vai Komisija pienācīgi pārvalda *EDP* īstenošanu. Šim nolūkam tā izraudzījās procedūras, kas tika piemērotas Kiprai, Čehijas Republikai, Francijai, Vācijai, Itālijai un Malta²² no 2009. gada aprīļa līdz 2015. gada maijam²³. Saistībā ar datu kvalitāti revidenti aplūkoja 2008.–2014. gada periodu un vajadzības gadījumā laikposmu līdz 2005. gadam.

27

Tomēr, lai gan Palāta analizēja dažus aspektus, kas ir pamatā *EDP* robežvērtību noteikšanai, tā nevērtēja ne šo vērtību piemērotību, ne arī dalībvalstu veikto procedūras īstenošanas pasākumu kvalitāti.

28

Proti, Palāta pārbaudīja:

- i) Komisijas veikto dalībvalstu statistikas datu novērtējumu (*Eurostat*) un interpretāciju (Ekonomikas un finanšu lietu ĢD), lai galu galā sniegtu ieteikumus Padomei uzsākt vai veikt papildu pasākumus saistībā ar *EDP*;
- ii) Komisijas veiktās uzraudzības un pārraudzības uzdevumus un
- iii) procedūras iznākumu.

29

Galveno revīzijas kritēriju pamatā bija:

- i) regulatīvās prasības (piemēram, Padomes regulas, lēmumi, direktīvas un secinājumi) un
- ii) Komisijas iekšējie noteikumi un procedūras (piemēram, norādījumi un pamatnostādnes).

22 Maltā šajā laikā tika uzsāktas divas atsevišķas procedūras.

23 Izlase tika veidota no dalībvalstu saraksta, kas neiekļāva valstis, kurās i) pašlaik tiek veikti citi Palātas revīzijas uzdevumi finanšu un ekonomikas pārvaldības jomā (Ungārija, Irija, Latvija, Portugāle, Rumānija un Grieķija), ii) kurām nekad nav piemērota *EDP* (Igaunija, Zviedrija un Luksemburga), iii) uz kurām attiecas īpaši vai unikāli nosacījumi saistībā ar *EDP* (Apvienotā Karaliste) vai iv) kuras tikai nesen iestājās Eiropas Savienībā (Horvātija). Izraugoties no atlikušajām dalībvalstīm, mērķis bija iegūt reprezentatīvu lielu un mazu valstu izlasi gan eurozonā, gan arī ārpus tās un pēc iespējas tādu procedūru izlasi, kas uzsāktas pēc 2008. gada un kopš tā laika ir vai varētu būt pabeigtas.

Pieeja

30

Palāta izskatīja dokumentus saistībā ar atsevišķām EDP. Tā arī iztaujāja Eurostat un Ekonomikas un finanšu lietu ĢD darbiniekus un procedūras īstenošanā iesaistīto iestāžu pārstāvjus ikvienā no revīzijai izraudzītajām dalībvalstīm. **2. tabulā** ir uzskaitītas katrā dalībvalstī apmeklētās iestādes.

31

Visbeidzot, Palāta pārrunāja EDP jautājumus ar vairāku organizāciju pārstāvjiem, kuru viedokļi bija būtiski revīzijas mērķiem (tostarp SVF un *United Kingdom Office for Budget Responsibility* [Apvienotās Karalistes Budžeta izpildes biroja] pārstāvji), un attiecībā uz tehniski sarežģītākiem aspektiem Palāta izmantoja iekšējo un ārējo ekspertu palīdzību.

2. tabula

Apmeklētās dalībvalstu iestādes un citas struktūras

	Augstākā revīzijas iestāde	Valsts statistikas birojs	Finanšu ministrija	Fiskālā padome	Centrālā banka	Citi
Čehijas Republika	✓	✓	✓			
Vācija		✓	✓		✓	
Francija		✓	✓			
Itālija	✓	✓	✓	✓	✓	Ministru padomes prezidentūras konsultants ekonomikas jautājumos
Kipra	✓	✓	✓	✓	✓	Ekonomikas un finanšu lietu ĢD rezidējošais pārstāvis
Malta	✓	✓	✓		✓	

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

EDP process: vajadzīgi uzlabojumi, lai nostiprinātu EDP pamatu un paaugstinātu novērtējumu objektivitāti

Lēmumu pieņemšanas sistēma ir atbilstoša, bet ir vajadzīga lielāka skaidrība

32

Šajā nodaļā ir pētīta Komisijas izmantotā datu analīzes un atbilstības novērtēšanas procedūra pirms ieteikumu sniegšanas attiecībā uz lēmumu.

Komisija padziļināti pārbauda statistikas datu kvalitāti...

33

Eurostat atbild par EDP procesā izmantoto statistikas datu kvalitātes novērtēšanu. Tā funkcijas šajā uzdevumā kopš 1993. gada ir būtiski paplašinājušās, proti, ir ieviesti jauni instrumenti un ir piešķirtas jaunas diskrecionāras pilnvaras (**3. attēlā** ir atspoguļots, kā kopš Māstrihtas līguma ir attīstījies galvenais tiesiskais regulējums).

Galvenā tiesiskā regulējuma attīstība saistībā ar Eurostat veikto EDP statistikas datu kvalitātes novērtējumu

1993

- **To datu (plānotais budžeta deficīts un reālais budžeta deficīts un parāds) definīcija, ko dalībvalstis iesniedz, kā arī periodiskuma un termiņu noteikšana.**
(Regula (EK) Nr. 3605/93)

1997

- **Eurostat lomas un atbildības noteikšana (analizēt statistikas datus, sniegt padomus un atbalstu dalībvalstīm, veicināt sadarbību un izstrādāt statistikas metodes).**
(Komisijas 1997. gada 21. aprīļa lēmums)

2005

- **Dalībvalstis sūta jaunu informāciju (plānotā parāda un papildu informāciju, tostarp aprakstus), ievērojot jaunos EDP ziņojumu sniegšanas termiņus, dara zināmus atklātībai EDP datus, ziņo par būtiskākajām izmaiņām un sarežģītos jautājumos konsultējas ar Eurostat. Eurostat ir regulāri jānovērtē datu kvalitāte un trīs nedēļu laikā jāsniedz ziņojums, jāveic ar dialogu saistīti apmeklējumi un, vajadzības gadījumā, metodikas izpēti apmeklējumi. Eurostat ir iespēja formulēt atzinas par faktisko datu kvalitāti vai veikt labojumus.**
(Regula (EK) Nr. 2103/2005, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 3605/93)

2009

- **Eurostat ir dota piekļuve valsts statistikas biroja un visiem datu avotiem dalībvalstī un tiesības lemt par datu interpretācijas jautājumiem. Tādu gadījumu indikatīvs saraksts, kādos var tikt veikts metodikas izpēti apmeklējums.**
(Grozītā Regula (EK) Nr. 479/2009; Regula (EK) Nr. 223/2009)

2011

- **Iespēja piemērot soda naudu, ja notiek manipulācija ar statistikas datiem.**
(Padomes Regula (EK) Nr. 1173/2011; Komisijas 2012. gada 29. jūnija deleģētais lēmums)

2014

- **EKS 2010 ieviešana no 2014. gada septembra, lai apkopotu EDP datus.**
(Komisijas 2014. gada 7. marta regula, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 479/2009)

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

34

Eurostat ir pielicis lielas papildu pūles, lai pilnveidotu savu pieeju un uzlabotu kvalitātes novērtēšanas procesu. No 2008. līdz 2014. gadam tas ieviesa daudz jaunu pasākumu. Svarīgākais no tiem: 2011. gadā, pārskatot *EDP* datu kvalitātes novērtēšanas struktūras un procesus, *Eurostat* veica izmaiņas saistībā ar resursu nodrošinājumu un procedūrām. Piemēram, tika uzsākti ar iepriekšējo posmu saistīti apmeklējumi, lai novērtētu to sistēmu kvalitāti, kuras rada primāros datus. Sīkāku informāciju skatīt **4. attēlā**.

4. attēls

Datu kvalitātes novērtēšana, ko veic *Eurostat* (galvenie uzlabojumi kopš 2011. gada)

Resursi	Procedūras	Kontrole
○ Īpašs Valdības finanšu statistikas direktorāts ○ <i>EDP</i> darba uzticēšana aptuveni 50 darbiniekiem (trīs reizes vairāk nekā pirms dažiem gadiem) ○ Referentu grupas izveide; katrs atbild par ne vairāk kā divām dalībvalstīm ○ Metodiku grupas izveide; tā piedalās arī apmeklējumos	○ Standartizētu procedūru un darba kārtības ieviešana <i>EDP</i> ar dialogu saistītajos apmeklējumos ○ Ikgadēju valsts riska novērtējumu iekšējā izveide ○ Standartizētu procedūru izveide norādījumu sniegšanai (divpusēju un par sarežģītiem jautājumiem)	○ <i>EDP</i> paziņojumu un saistīto aptauju plašas analīzes ieviešana, kas ļauj veikt sīkāku budžeta deficīta un parāda analīzi ○ Ar iepriekšējo posmu saistītu dialoga apmeklējumu ieviešana ○ Plašākas piekļuves tiesības visiem <i>EDP</i> datiem, kas ir pamatā datu apkopošanas procesam ○ Tiesības ieteikt finansiālas sankcijas par apzināti nepatiesu ziņojumu sniegšanu vai rupju nolaidību saistībā ar <i>EDP</i> statistikas datu iesniegšanu

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz *Eurostat* informāciju.

... pamatojoties uz vispusīgiem un plaši izplatītiem iekšējiem noteikumiem un norādījumiem...

35

Komisijas ieteikumi uzsākt *EDP* ir balstīti uz Ekonomikas un finanšu lietu ĢD veiktās īpašās analīzes rezultātiem. Šī analīze ir savukārt balstīta uz iekšējiem noteikumiem, norādījumiem un pamatnostādņēm, kurās paskaidrots, kā tā jāveic, un aprakstīti svarīgākie pamatjēdzieni.

36

Vairākumu šo iekšējo noteikumu, norādījumu un pamatnostādņu var atrast "Rokasgrāmatā par Stabilitātes un izaugsmes pakta" (publiski pieejama²⁴) un "Specifikācijās par Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanu" (pazīstamas arī kā "Rīcības kodekss"²⁵). Tajās apsvērti visi būtiskākie jautājumi.

37

Turklāt, ņemot vērā noteikumu, norādījumu un pamatnostādņu pamatnozīmi Komisijas priekšlikumiem par *EDP* uzsākšanu, Ekonomikas un finanšu lietu ĢD regulāri sagatavo analītiskas un ar darbību saistītas piezīmes Ekonomikas un finanšu komitejai, lai izskaidrotu dalībvalstīm savu pieeju attiecībā uz SIP interpretāciju un īstenošanu.

... piemērojot plaši izmantotu metodiku, lai sagatavotu prognozes...

38

Komisijas regulārās Eiropas ekonomikas prognozes (pavasara, rudens un ziemas) ir vēl viena svarīga analīzes daļa, no kuras atkarīgs, vai tiks pieņemts lēmums par to, vai ierosināt *EDP* uzsākšanu vai ne. Prognožu veidošana apvieno elementus valsts līmenī, ko sagatavo par attiecīgo valsti atbildīgā nodaļa Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorātā, un centralizētos elementus, ko sagatavo horizontālā struktūrā (sk. **1. izcēlumu**). Kopumā procesā ir iesaistīti aptuveni 150 darbinieki no dažādām Ekonomikas un finanšu lietu ĢD struktūrām.

24 Ekonomikas un finanšu lietu ĢD Īpašais pētījums Nr. 151, 2013. gada maijs.

25 Specifikācijas par Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanu un Pamatnostādnes par stabilitātes un konverģences programmu formātu un saturu, 2012. gada 3. septembris.

Eiropas ekonomikas prognožu veidošana

Divus mēnešus pirms paredzamā publikācijas datuma Ekonomikas un finanšu lietu ĢD sagatavo nostājas dokumentu, kurā izklāstīti vispārīgi pieņēmumi. Prognozēšanas pamatā ir iteratīvs process ar sasaistu pārbaudēm, lai nodrošinātu atbilstību starp valsts līmeņa un centrālajām prognozēm.

Par valsti atbildīgās nodaļas sagatavo valsts vajadzībām piemērotas makroekonomiskās un fiskālās prognozes. Šim nolūkam tās izmanto izklājlapas rīku, balstoties uz centralizēti pārvaldītu veidni, kā arī papildu rīkus, kas atspoguļo valsts īpatnības, piemēram, datu pieejamību un ekonomisko struktūru.

Horizontālā struktūra pievieno pēcpārbaudes aprēķinus, pamatojoties uz valstu nodaļu prognozēm (piemēram, par ražošanas apjoma starpību un cikliski koriģētiem fiskālajiem rādītājiem), un veic kvalitātes pārbaudes, kas ietver:

- pārliccināšanos, ka ir izmantoti kopēji ārējie pieņēmumi;
- par valsti atbildīgās nodaļas sagatavoto prognožu skaitliskās un ekonomiskās atbilstības pārbaudi;
- par valsti atbildīgās nodaļas sagatavoto tirdzniecības plūsmas prognožu atbilstības pārbaudi.

39

Komisijas izmantotā prognozēšanas procedūra ir sarežģīta. Taču tās struktūra ir līdzīga citu starptautisku organizāciju (piemēram, SVF, ESAO, ECB) izmantotajai struktūrai, kuru veido lejupēji un augšupēji elementi. Šī struktūra ļauj pielāgot prognozes par valsti šīs valsts īpatnībām, nezaudējot iespēju veikt centralizētu pārraudzību. Turklāt attiecībā uz prognožu vispārējo precizitāti Komisijas ekonomiskās prognozes būtiski neatšķiras no tām, ko sagatavo līdzīgas organizācijas²⁶.

40

Salīdzinājumā ar līdzīgu organizāciju prognozēm Komisijas veidotās valstu prognozes vairāk balstās uz ekspertu vērtējumu un mazāk uz ekonometriskām pieejām. Tas rada grūtības, kad ir jānovērtē to ticamība.

26 Šajā saistībā ir veikti vairāki pētījumi. Jaunāko vidū ir tie, kas minēti ESAO Ekonomikas departamenta darba dokumenta Nr. 1107 (2014) 27. lappusē: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-forecasts-during-and-after-the-financial-crisis_5jz73l1qw1s1-en, kā arī Komisijas 2012. gada decembra Ekonomikas pārskatā Nr. 476: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2012/ecp476_en.htm (Eiropas Komisijas, SVF un ESAO ekonomikas prognožu precizitātes salīdzinošā analīze).

... kas joprojām nav pārredzamas

41

Dažas iztaujātās dalībvalstu iestādes uzskata, ka prognozēšanas process nav pārredzams, it īpaši attiecībā uz sīki izstrādātiem, valsts vajadzībām piemērotiem pieņēmumiem par fiskālajiem rādītājiem. Ja starp Komisijas un valstu veidotajām prognozēm ir atšķirības, dalībvalstis uzskata, ka tās novērtēt nav iespējams, jo sarunās ar valstu iestādēm Komisija nesniedz pietiekami sīku informāciju par saviem pieņēmumiem.

42

Tas atbilst Palātas pieredzei, izskatot prognozes. Neatbilstību starp Komisijas un dalībvalstu izstrādātajām prognozēm var skaidrot ar atšķirīgiem pieņēmumiem, kas ir to pamatā. Tomēr to pieņēmumu noteikšana, kas rada šo neatbilstību, nav viegls uzdevums, ņemot vērā izklājlapu un ekspertu atzinumu lielo skaitu. Turklāt nav standarta kopsavilkuma (piemēram, saskaņošanas tabulas veidā), kurā būtu skaidri norādītas atšķirības starp Komisijas un dalībvalstu fiskālo rādītāju aplēsēm, kas tiek izmantotas par pamatu Komisijas ieteikumiem.

43

Iepriekš minētais būtu jāskata, ņemot vērā noteikumus, kas paredz, ka "Komisija dara zināmu atklātībai metodoloģiju, pieņēmumus un attiecīgos parametrus, kas ir tās makroekonomisko un budžeta prognožu pamatā"²⁷. Tomēr dalībvalstu iestādes arī norādīja, ka situācija saistībā ar Komisijas atklāto informāciju gadu gaitā ir būtiski uzlabojusies.

44

Pārmaiņas ekonomiskajās zināšanās un ekonomikas struktūrā prasa nepārtraukti uzlabot prognozēšanas procesu. Pēdējos gados Komisija ir veikusi vairākus pasākumus, lai uzlabotu savas prognozes. Piemēram, ir būtiski pārstrādāta galvenā prognozēšanas veidne, paaugstināta detalizācijas pakāpe dažās ekonomikas nozarēs un ieviests jauns un pārdomāts instruments papildu datu neatbilstību atklāšanai. Turklāt Komisija izstrādā izmēģinājuma prognožu modeli – sākotnēji attiecībā uz eurozonu kopumā ar katrai valstij izstrādātiem modeļiem, lai modeli eventuāli izmantotu kvalitātes pārbaudēs, kas papildina uz vērtējumu balstītās Komisijas prognozes²⁸.

27 Padomes 2011. gada 8. novembra Direktīva 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.), 4. panta 2. punkts.

28 Sk. Komisijas atbildi uz 2. ieteikumu lpašajā ziņojumā Nr. 18/2015 "Grūtībās nonākušajām valstīm sniegtā finansiālā palīdzība" (<http://eca.europa.eu>).

45

Ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi. Komisija publicē attiecīgos ārējos prognožu pieņēmumus un citus tehniskus pieņēmumus, bet iekšējie, valsts vajadzībām paredzētie pieņēmumi nav aprakstīti un no izklājlappām tos bija ļoti grūti izsecināt. Turklāt Ekonomikas un finanšu lietu ĢD izklājlapas uzskata par iekšējiem dokumentiem, kuriem nav jābūt pieejamiem ārpus Komisijas.

Vēl jānovērš trūkumi statistikas datu pārbaudes procesā...

46

Eurostat veiktā statistikas datu izpēte ietver pārbaudes, kas tiek veiktas birojā (datu kvalitātes novērtējumi) vai uz vietas (ar dialogu saistīti apmeklējumi). Tās papildina norādījumi, kas tiek sniegti divpusēji (pēc dalībvalsts pieprasījuma) vai pēc *Eurostat* iniciatīvas par īpaši sarežģītiem jautājumiem.

Datu kvalitātes novērtējums

47

Eurostat veic izvērstu no dalībvalstīm saņemto statistikas datu analīzi, kā arī analizē dalībvalstu atbildes uz pieprasījumiem sniegt paskaidrojumus trīs nedēļu laikā pēc ikviena no abu gadu *EDP* paziņojumu saņemšanas (sk. 10. punktu). Citā laikā *Eurostat* veic arī pārbaudi birojā par metodikas un citiem ar datiem saistītiem jautājumiem, to papildina dialoga apmeklējumi dalībvalstīs.

48

Birojā veiktās pārbaudes iespējams dokumentēt pilnīgāk. Pašlaik var būt grūti izsekot, kā ir veikti atsevišķi kvalitātes novērtējumi, un tādējādi saprast novērtējuma iemeslus. Var arī būt grūtāk parādīt, ka novērtējumi ir veikti konsekventi. Daži nepietiekamas dokumentēšanas piemēri ir sniegti **2. izcēlumā**.

Daži nepietiekamas dokumentēšanas piemēri Eurostat

Sešās apmeklētajās dalībvalstīs bija gadījumi, kad iestādēm tika jautāts, vai tās ir piemērojušas vajadzīgos kritērijus, bet atbildes tām nebija jāpamato. Piemēri bija privatizācijas un dividenžu uzskaitē.

Viena dalībvalsts nosūtīja procentu un finanšu pārskatu datus, bet Eurostat veiktais novērtējums nebija labi dokumentēts.

Bez turpmāka pamatojuma viena dalībvalsts vienkārši un ļoti īsi apliecināja, ka procenti ir aprēķināti pēc uzkrājumu principa.

Nav pierādījumu par to, ka Eurostat būtu veicis sistemātisku vai sīku informācijas analīzi saistītajās tabulās²⁹. Eurostat nekad nav sniedzis dalībvalstīm komentārus par saistīto tabulu kvalitāti.

29 Šīs tabulas norāda uz atbilstību starp pozīcijām valdības kontos un EKS klasifikācijas grupās.

49

Turklāt dalībvalstu sniegtie dati ne vienmēr ir pilnīgi. Tas attiecas gan uz obligātiem, gan brīvprātīgi sniegtajiem datiem, jo arī pēdējie tiek bieži izmantoti Eurostat novērtējumos. Daži trūkstošās informācijas piemēri ir sniegti **II pielikumā**.

50

Kvalitātes novērtēšanas procesam visbiežāk piemēro iekšējās rakstveida procedūras un norādījumus, kuros izklāstīts, kā dati ir jāanalizē. Tomēr varētu skaidrāk aprakstīt to, kā esošie noteikumi un pamatnostādnes (EKS un RVBDP) jāpiemēro vienā svarīgā jomā, proti, valsts institucionālo vienību klasifikācijā (nošķiršanā) vispārējās valdības sektorā (t. i., kuras vienības/struktūras ir jāiekļauj valdības parāda un budžeta deficīta aprēķinā). Tas varētu uzlabot novērtējuma tvērumu un konsekvenci (sk. **III pielikumu**).

51

Palāta pārbaudīja vairāku valsts institucionālo vienību klasifikāciju visās sešās izlasē ietvertajās dalībvalstīs. Tā konstatēja, ka dažos gadījumos EKS 95 noteikumi attiecībā uz vienību klasifikāciju³⁰ bija jāanalizē dziļāk. Palāta arī konstatēja, ka publisko vienību analīzei un klasifikācijai visas sešas dalībvalstis izmantoja dažādus laikposmus (dažus piemērus sk. **3. izcēlumā**).

30 Saskaņā ar uzskaites noteikumiem, lai noteiktu, kas ietilpst vispārējās valdības sektorā, ir jāanalizē katras institucionālās vienības galvenā funkcija, veids un kontroles pasākumi. Ja vienības galvenā funkcija ir bagātības sadale, tā būtu jāiekļauj vispārējās valdības sektorā. Vienības, kas iesaistītas finanšu starpniecībā, būtu jāklasificē finanšu sabiedrību sektorā. Vienības, ko vispārējā valdība nekontrolē, būtu jāklasificē ārpus vispārējās valdības sektora. Vienības, ko kontrolē vispārējā valdība, attiecībā uz to veidu būtu jāklasificē vispārējās valdības sektorā, ja tās ir kvalificējamas kā "ārpustirgus" vienības saskaņā ar 50 % kritēriju, proti, ja attiecība starp pārdošanu un ražošanas izmaksām pārsniedz 50 %, tā ir "tirgus" vienība, bet, ja šī attiecība ir zem 50 %, – "ārpustirgus" vienība. Pārdošana ietver preču un pakalpojumu pārdošanu, izņemot nodokļus par produkciju, bet ietverot visas subsīdijas par produkciju (visus maksājumus, kas saistīti ar produkcijas apjomu vai vērtību), bet maksājumi kopējā budžeta deficīta segšanai nav ietverti.

3. izcēlums

Daži piemēri par klasifikācijas nepilnībām dokumentos, kas saņemti no sešām pārbaudītajām dalībvalstīm

- Gadījumi, kad nav pilnībā ievēroti EKS 95 noteikumi, bet *Eurostat* tos ir pieņēmis, piemēram, pilnīgums, dažādas pieejas, klasificējot vienības;
- galvenās nepilnības, kas konstatētas valsts institucionālo vienību klasifikācijā;
- nepilnības saistībā ar vienību analīzes un (pār)klasifikācijas procedūrām un laiku vispārējās valdības sektorā un ārpus tā.

Sīkāku informāciju sk. **III pielikumā**.

Ar dialogu saistīti apmeklējumi

52

Lai pārbaudītu *EDP* procesā izmantotos datus, *Eurostat* izmanto divu veidu apmeklējumus uz dalībvalstīm. Pirmais veids ir ar dialogu saistīts standarta apmeklējums (SDA), ko izmanto, lai caurskatītu datus, izskatītu metodikas jautājumus un novērtētu valsts statistikas biroja atbilstību uzskaites noteikumiem. Šos apmeklējumus veic katrā dalībvalstī vismaz reizi divos gados. Otrkārt, no 2011. līdz 2013. gadam *Eurostat* veica arī ar iepriekšējo posmu saistītus dialoga apmeklējumus (IDA), lai novērtētu, kā tiek pārvaldītas un kontrolētas publisko finanšu/sistēmu iepriekšējo datu plūsmas no dažādiem *EDP* statistikas datu sniedzējiem līdz valsts statistikas birojiem, kas tās izmanto, lai apkopotu budžeta deficīta un parāda statistiku. Šo apmeklējumu mērķis bija noteikt, novērtēt un uzraudzīt būtiskus riskus vai problēmas, lai veiktu koriģējošus pasākumus. No 2014. gada ar iepriekšējo posmu saistītus dialoga apmeklējumus iekļāva ar dialogu saistītos standarta apmeklējumos. **3. tabulā** ir norādīti revīzijas periodā veikto dialoga apmeklējumu laiki.

3. tabula

Dialoga apmeklējumi, kas veikti 2008.–2014. gadā

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Čehijas Republika		augusts (SDA)		maijs (SDA)	maijs (IDA) novembris (SDA)		novembris (SDA)
Vācija		maijs (SDA)		maijs (SDA)		jūnijs (IDA) oktobris (IDA)	februāris (SDA)
Francija	jūnijs (SDA)		novembris (SDA)		novembris (SDA)		jūnijs (SDA)
Itālija		marts (SDA)		jūnijs (SDA)	novembris (IDA)	februāris (SDA)	
Kipra	decembris (SDA)		decembris (SDA)		septembris (SDA)		septembris (SDA)
Malta	janvāris (SDA)		jūlijs (SDA)		maijs (SDA)		maijs (SDA)

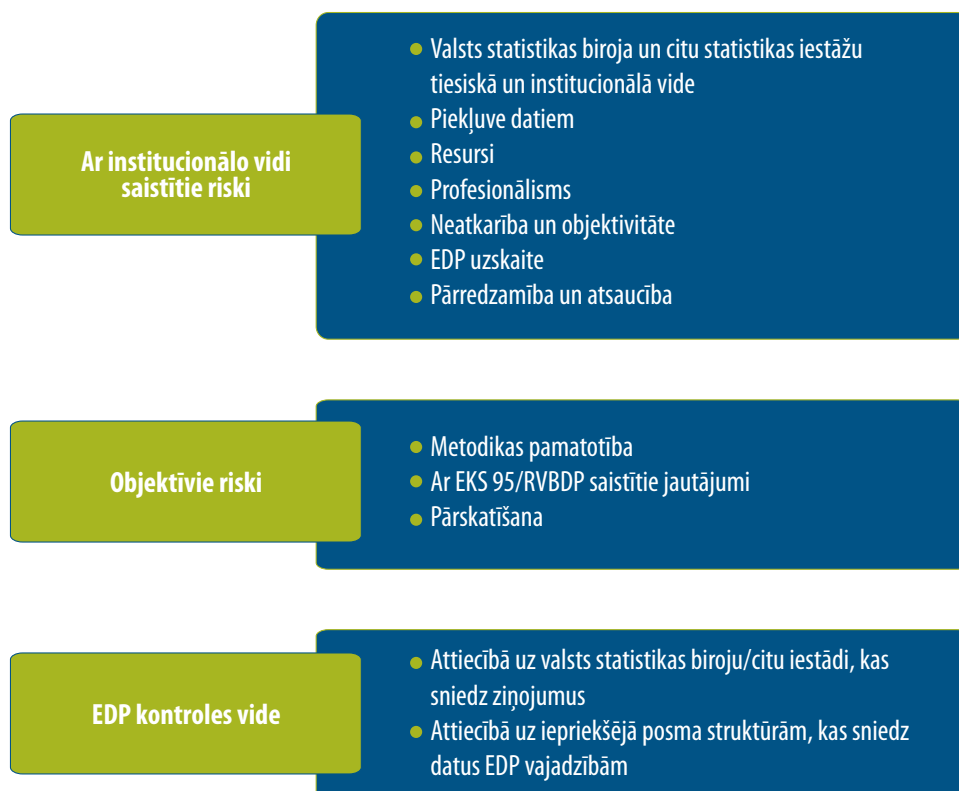
Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz *Eurostat* informāciju.

53

Eurostat izmanto riska analīzes modeli, lai noteiktu riskus, kas saistīti ar *EDP* statistikas datu vākšanu un apkopošanu dalībvalstī. Riska novērtējums tiek veikts reizi gadā un par katru dalībvalsti. Tas ir labi strukturēts un vispusīgs modelis, kas aptver visus datu apkopošanas procesa aspektus (sk. **5. attēlu**). Riska analīze tika galvenokārt izmantota tam, lai noteiktu dalībvalstis, kurās veicams IDA. Tomēr to varēja labāk dokumentēt. Piemēram, Palāta ne vienmēr atrada rakstiskus skaidrojumus par gada laikā notikušajām izmaiņām attiecībā uz novērtēto risku varbūtību un/vai ietekmi. Nebija arī pierādījumu, ka apmeklējumiem tika izraudzīti paaugstināta riska jautājumi.

5. attēls

Riska analīzes modelis

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz *Eurostat* informāciju.

54

No 2006. līdz 2014. gadam vidējais SDA un IDA ilgums sešās izraudzītajās dalībvalstīs bija attiecīgi 1,7 un 3,5 dienas. Izskatāmo jautājumu skaits bija trīs līdz desmit standarta apmeklējumos un četri līdz septiņi IDA. Ar dialogu saistīta apmeklējuma darba kārtība parasti ietver piecus standarta punktus³¹ un vairākus īpaši izraudzītus jautājumus. Ārkārtas gadījumos, ja valsti apmeklē biežāk vai ja apmeklējuma mērķis ir apspriest ierobežotu skaitu jautājumu, darba kārtība var ietvert mazāk punktu. Tā kā grupā ir trīs līdz četri dalībnieki, ir maz ticams, ka uz vietas pieejamais laiks būs pietiekams, lai detalizēti pārrunātu visus jautājumus, tāpēc iespējams, ka datu kvalitātes jautājumus neizskata pienācīgi.

55

Novērtējot *EDP* datu kvalitāti, *Eurostat* paļaujas uz dalībvalstu statistikas sistēmām. Tāpēc tam jābūt pārliecinātam ne tikai par to, ka *EDP* dati atbilst EKS standartiem, bet arī par to, ka, neraugoties uz to atšķirīgajām statistikas sistēmām, dalībvalstis piemēro saskaņotu datu apkopošanas pieeju. Revīzijas periodā *Eurostat* apmeklējumi attiecās uz dalībvalstu institucionālo kārtību, proti, vai ir spēkā oficiāli nolīgumi, kas ir saistoši valstu iestādēm, kurām piemēro *EDP*. Tiesību aktos šāds pienākums nav noteikts, lai gan ir ieteicams. IDA laikā *Eurostat* pārbaudīja arī *EDP* sistēmu kvalitāti, galvenokārt saistībā ar iepriekšējā posma datiem. Šajā saistībā nekādu oficiālu rakstveida noteikumu *Eurostat* nav, un Palāta neatrada pierādījumus tam, ka referenti būtu novērtējuši pašu dalībvalstu uzraudzības un kontroles sistēmas. Ja nav pieejama plaša dokumentācija par datu apkopošanai paredzētajām uzraudzības un kontroles sistēmām, nav iespējams īstenot uz sistēmām balstītu pieeju, lai pārbaudītu saņemto datu kvalitāti.

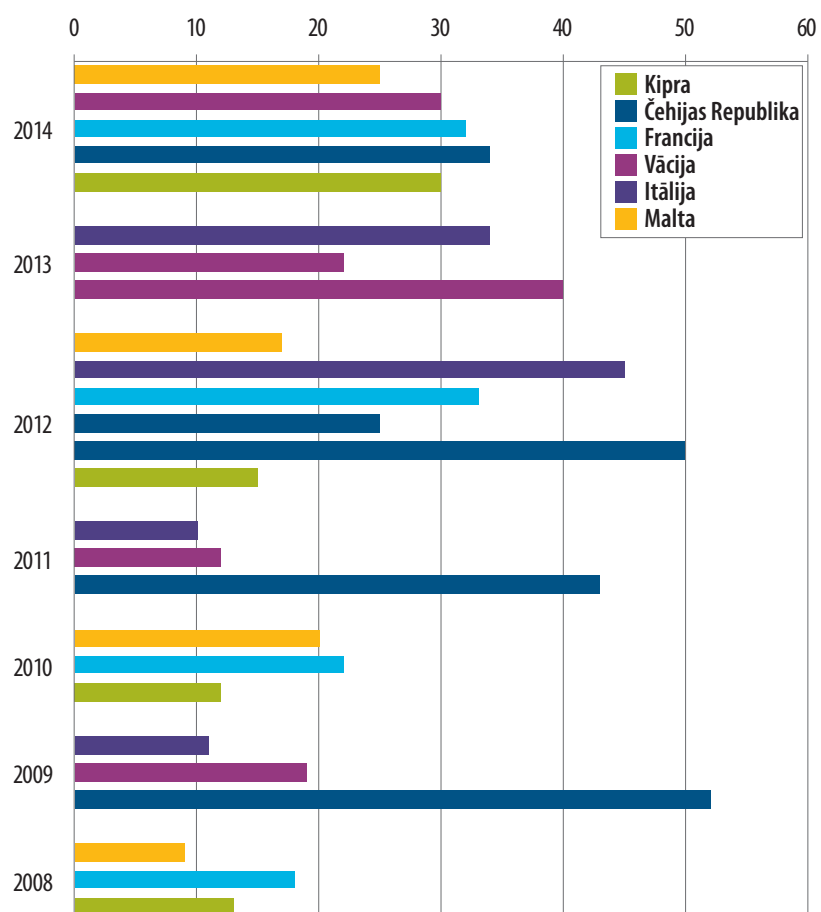
56

Attiecībā uz pārbaudītajām dalībvalstīm ziņojumi tika publicēti 9 līdz 52 nedēļu laikā pēc attiecīgajiem apmeklējumiem (sk. **6. attēlu**). Pārbaudes uz vietas var atklāt "rīcības punktus", kas dalībvalstīm būtu jāīsteno, lai novērstu pārbaužu laikā konstatētās nepilnības. Rīcības punkti nav obligāti, un to īstenošanai bieži vien ir vajadzīgs ilgs laiks. Visās sešās dalībvalstīs *Eurostat* noteiktajā termiņā netika īstenota aptuveni trešā daļa rīcības punktu. Tomēr Palāta izlasē nekonstatēja nevienu gadījumu, kad rīcības punktu neīstenošana termiņā būtu ņemta vērā iesniegto datu kvalitātes novērtējumā, lai gan tie dažkārt attiecas uz svarīgiem jautājumiem, kuriem varētu būt ietekme uz datiem.

31 Statistikas kapacitātes jautājumi (institucionālā kārtība un datu avoti, aprakstu stāvoklis); iepriekšējo ar dialogu saistīto apmeklējumu pēcpārbaude; pēdējo ziņojumu pēcpārbaude – *EDP* tabulu un saistīto aptauju analīze; metodikas jautājumi un īpašu valdības darījumu dokumentēšana (vispārējās valdības sektora nošķiršana, 50 % noteikuma piemērošana nacionālajiem kontiem, uzkrājumu principa piemērošana un īpašu valdības darījumu dokumentēšana), citi jautājumi (plānotie turpmākie darījumi, VFS datu nodošana u. c.).

6. attēls

Apmeklējumu ziņojumu publicēšanas laiks (nedēļās)

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz Eurostat informāciju.

Norādījumi

57

Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju, *Eurostat* sniedz metodiskus norādījumus dalībvalstīm par to, kā dokumentēt īpašus vispārējās valdības jautājumus. Norādījumus var sniegt divos gadījumos:

- a) dalībvalstis var lūgt *Eurostat* padomu par sarežģītiem jautājumiem;
- b) veicot kvalitātes novērtēšanu, *Eurostat* var saskarties ar metodikas jautājumiem, kas jāizskaidro. Ja šie jautājumi attiecas uz vairākām dalībvalstīm, *Eurostat* izveido darba grupu vai organizē Monetārās, finanšu un maksājumu bilances statistikas komitejas ekspertu konsultācijas.

58

Pēc dalībvalsts pieprasījuma *Eurostat* sniedz divpusējus norādījumus pakalpojumu līmenī. Īpaši sarežģītos jautājumos tas dažkārt uzņemas iniciatīvu, lai sniegtu norādījumus. Lai gan divpusējie norādījumi ir saistoši, tos ne vienmēr paziņo Ekonomikas un finanšu komitejai un ne vienmēr publisko, ja dalībvalsts vēlas saglabāt konfidencialitāti. Trim no sešām dalībvalstīm sniegtie norādījumi (*ex ante/ex post* padomu veidā) netika ne paziņoti EFK, ne arī publicēti *Eurostat* tīmekļa vietnē. *Eurostat* 2014. un 2015. gadā saņēma 36 oficiālus pieprasījumus pēc *ex ante/ex post* padoma, no kuriem tikai 23 tika darīti zināmi atklātībai. Šādu norādījumu publicēšana veicinātu prakses apmaiņu starp dalībvalstīm un uzlabotu salīdzināmību un pārredzamību.

... un sīkāk jāizskaidro novērtēšanas procesa galvenie aspekti

59

Daži novērtēšanas procesa galvenie aspekti nav skaidri, piemēram, vienreizējo un pagaidu pasākumu noteikšana un paredzamās ietekmes kvantitatīvā novērtēšana. Šie pasākumi var ietekmēt lēmumu par to, vai dalībvalstij piemērot *EDP* un vai pagarināt pārmērīga budžeta deficīta situācijas novēršanas termiņu (sk. arī 80. punktu).

60

Šādu pasākumu definīcija ir neskaidra, tāpēc to var interpretēt dažādi. Tos definē kā "pasākumus, kam ir īslaicīga ietekme uz budžetu, kura nerada ilgstošas pārmaiņas starplaika budžeta stāvoklī"³², vai kā "vienreizējus pasākumus, kuru ietekme uz vispārējās valdības bilanci koncentrējās vienā vai pavisam nedomājamā gados"³³, bet nav sīki izstrādātas metodikas, kā šos pasākumus noteikt. Indikatīvais saraksts **4. izcēlumā** ir ņemts no ziņojuma "Publiskās finanses EMS 2006. gadā", un tajā ir sniegti daži vienreizēju un pagaidu pasākumu piemēri.

32 Rīcības kodekss.

33 "Publiskās finanses EMS 2006. gadā", II daļa, 4.2. nodaļa. Ziņojums tika izdots kā *European Economy* Nr. 3/2006.

4. izcēlums

Publiskās finanses EMS 2006. gadā (izvilkums)

Budžeta deficīta samazināšanas pasākumi

Nodokļu amnestija, kas ietver vienreizēju nodokļa maksājumu. Raksturīgs gadījums: valdība piedāvā amnestiju, lai repatriētu kapitālu no ārvalstīm. Amnestijai var piemērot vienreizēju nodokļa maksājumu, kas var būt liels.

Nefinanšu aktīvu (nekustamā īpašuma, valsts īpašumā esošo licenču un koncesiju) **pārdošana.** Pazīstamākais piemērs ir *UMTS* licenču pārdošana 2000. gadā (un dažās valstīs arī nākamajos gados).

Pagaidu izmaiņas tiesību aktos attiecībā uz ieņēmumu vai izdevumu laiku ar pozitīvu ietekmi uz vispārējās valdības bilanci. Tas ietver nodokļu likmju izmaiņas, kas ir skaidri norādītas kā pagaidu izmaiņas, un pagaidu izmaiņas attiecībā uz izdevumu laiku un ieņēmumu iekasēšanu.

Ārkārtas ieņēmumi, kas saistīti ar pensiju saistību nodošanu. Šie ieņēmumi atbilst maksājumam, ko attiecīgais uzņēmums veic valdībai apmaiņā pret atbildības nodošanu par tā darbinieku pensiju turpmākajām izmaksām. Vienreizējā maksājuma apmērs ir atkarīgs no pensiju saistību vērtības, ko uzņēmums veic valdībai, un ir potenciāli svarīgs.

Izmaiņas ieņēmumos vai izdevumos saistībā ar Tiesas vai citu iestāžu nolēmumiem. Šādi pasākumi ietver, piemēram, subsīdiu atmaksāšanu vispārējai valdībai saskaņā ar Komisijas lēmumu.

Vērtspapīrošanas darbības ar pozitīvu ietekmi uz vispārējās valdības bilanci.

Ārkārtas ieņēmumi no valsts īpašuma uzņēmumiem.

Budžeta deficīta palielināšanas pasākumi

Īstermiņa ārkārtas izmaksas, kas saistītas ar lielām dabas katastrofām vai citiem ārkārtējiem notikumiem (piemēram, militārām darbībām un citiem). Pieredze apliecina, ka šo izmaksu ārkārtas raksturs ir būtiski atkarīgs no valsts lieluma.

Izmaiņas ieņēmumos vai izdevumos saistībā ar Tiesas nolēmumiem vai Komisijas lēmumiem.

61

Vēl viens svarīgs aspekts, kas jāizskaidro, ir “negaidīti un nelabvēlīgi ekonomikas notikumi, kas lielā mērā negatīvi ietekmē valsts finanses” (sk. 24. punktu). Jēdziens “lielā mērā negatīvi ietekmē valsts finanses” iekšējām vajadzībām ir definēts, turpretī jēdziens “negaidīti nelabvēlīgi ekonomikas notikumi” nekad nav definēts³⁴.

62

Kaut arī nav iespējams izsmelīgi definēt atsevišķas valsts apstākļu kopumu, kuram var piemērot šo jēdzienu, it īpaši ņemot vērā to, ka šādi notikumi pēc būtības ir neparedzami, ir vajadzīgi kritēriji, lai sniegtu kādus norādījumus. Attiecībā uz Franciju 2013. gadā Komisija, saskaroties ar definīcijas un norādījumu trūkumu, negaidīti lēno ekonomikas izaugsmi klasificēja kā “negaidītu un nelabvēlīgu notikumu”, bet ir grūti saprast, kā to varētu pamatot.

Datu kvalitātes novērtējumi un ekonomiskā analīze nav pārredzama; analīze tiek veikta saskaņā ar noteikumiem, bet vairāk vērsta uz valdības budžeta deficītu, nevis parādu

63

Šajā iedaļā ir apsvērta Komisijas atrunu un ieteikumu pārredzamība, objektivitāte un realizējamība.

Eurostat atrunu un datu labojumu kritēriji nav pietiekami pārredzami un objektīvi

64

Ja Eurostat uzskata, ka datu kvalitāte nav atbilstoša, tas var formulēt atrunu vai izdarīt labojumus. No 2008. līdz 2014. gadam Eurostat bija formulējis 12 atrunas un labojis datus 10 gadījumos, bet neviens no tiem neattiecās ne uz vienu no šai revīzijai izraudzītajām dalībvalstīm. Ņemot vērā rīcības punktu lielo skaitu, Eurostat formulē atrunas samērā reti.

34 Saskaņā ar Ekonomikas un finanšu lietu ĢD SIP rokasgrāmatas iekšējo redakciju.

65

Eurostat nav skaidri noteicis kritērijus atrunu formulēšanai vai dalībvalstu datu labošanai, un procedūras pamatā ir profesionāls vērtējums. Dažos gadījumos, kad *Eurostat* konstatēja metodoloģiskas problēmas, nebija labi dokumentēti iemesli, kāpēc netika formulētas atrunas, tostarp potenciālā ietekme uz budžeta deficīta un parāda datiem. Daži no attiecīgajiem gadījumiem ir norādīti **5. izcēlumā**.

5. izcēlums

Daži piemēri par gadījumiem, kuriem ir potenciāla ietekme uz budžeta deficīta un parāda datiem un kuri nebija labi dokumentēti

Čehijas Republika

- Tirgus/ārpustirgus pārbaude tika veikta reti, un daudzas publiskas vienības (sabiedrības) netika pārbaudītas.

Francija

- Summa, ko saņēma valdības vienība par kodoliekārtu ekspluatācijas pārtraukšanas izmaksu segšanu (2004. gadā – 1,6 miljardi (0,1 % no IKP)).
- Nepilnīgs vietējās valdības sektors.

Vācija

- Ārpustirgus vienības netiek klasificētas vispārējās valdības sektorā no pirmā gada, kad tās iegūst ārpustirgus vienības statusu.
- Nav pieejami sīki dati par kapitāla ieplūdes, atvasināto finanšu instrumentu un sadalīto ieņēmumu analīzi.

Malta

- *Malita* un *City Gate* projekta klasifikācija.

Itālija

- Bruto pamatkapitāla veidošana attiecībā uz lieliem ieguldījumiem netiek dokumentēta saskaņā ar uzkrājumu principu.

Sīkāku informāciju sk. **IV pielikumā**.

Ekonomikas un finanšu lietu ĢD analīze tiek veikta saskaņā ar noteikumiem...

66

Kad tiek uzsākta *EDP*, Ekonomikas un finanšu lietu ĢD veic analīzi, kuru izmanto par pamatu turpmākajiem lēmumiem par *EDP*, un sniedz ieteikumus. Kad procedūra jau notiek, tas veic analīzi pēc efektīvās rīcības regulārās novērtēšanas (sk. 22. punktu). Šīs analīzes rezultātus attiecībā uz jaunajām procedūrām sniedz LESD 126. panta 3. punktā paredzētajā ziņojumā, bet attiecībā uz notiekošajām procedūrām – Komisijas iekšējā darba dokumentā.

67

Saskaņā ar LESD noteikumiem³⁵ pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru uzsāk pēc tam, kad Komisija ir pārbaudījusi dalībvalsts atbilstību budžeta disciplīnai, pamatojoties uz budžeta deficīta un parāda kritērijiem. Šim nolūkam Ekonomikas un finanšu lietu ĢD uzrauga budžeta situācijas un valdības parāda kopapjoma dinamiku katrā dalībvalstī, pamatojoties uz faktiskajiem datiem, dalībvalsts stabilitātes vai konverģences programmā izklāstītajiem plāniem un Komisijas prognozēm. LESD 12. protokolā minēto robežvērtību pārkāpšana nav automātiski uzskatāma par iemeslu *EDP* uzsākšanai, jo ir jāņem vērā arī citi būtiski faktori. Tie ir papildināms ekonomisko rādītāju saraksts, ko veido vidēja termiņa ekonomikas, budžeta un valdības parāda stāvokļa rādītāji³⁶, kā arī jebkuri citi faktori, kurus uzskata par būtiskiem un norāda dalībvalsts. LESD 126. panta 3. punktā paredzētie ziņojumi, kas tika pārbaudīti, attiecās uz visiem iepriekš minētajiem jautājumiem.

... taču *EDP* līdz šim vairāk koncentrējas uz valdības budžeta deficītu, nevis parādu

68

Parāda kritēriju sāka izmantot tikai 2012. gadā, to joprojām pakāpeniski ievieš, un visām dalībvalstīm tas netiks piemērots vismaz līdz 2020. gadam. Līdz 2011. gadam novembrim uzsāktās *EDP* ir jāatceļ, pamatojoties tikai uz budžeta deficīta kritēriju, un pēc tam sekos trīs gadu pārejas režīms attiecībā uz parādu. Parāda kritērija attīstība kopš Māstrihtas līguma ir parādīta **6. izcēlumā**.

35 126. panta 2. punkts.

36 Pilnu sarakstu sk. Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 3. punktā.

Parāda kritērija attīstība

Māstrihtā 1992. gadā parakstītā Līguma par Eiropas Savienību 12. protokolā ir noteikts robežvērtības līmenis valsts budžeta deficītam – 3 % no IKP un parādam – 60 % no IKP vai attiecība, kas “pietiekami strauji samazinās un tuvinās atsaucē vērtībai”.

Pieņemot, ka gada nominālā IKP pieauguma temps ir 5 %, budžeta deficīts 3 % apmērā no IKP galu galā stabilizēs parāda un IKP attiecību 60 % līmenī. Ja attiecība pārsniegs 60 %, 3 % deficīts izraisīs parāda attiecības gada samazināšanos par vienu divdesmito daļu no atšķirības attiecībā pret 60 % atsaucē vērtību. Citiem vārdiem, koncentrēšanās uz budžeta deficītu tika uzskatīta par pietiekamu, lai nodrošinātu parāda pastāvīgu samazināšanos, un daudzus gadus šķita, ka konverģences tempu nav nepieciešams precīzāk noteikt ar atsaucē vērtību.

Kopš 2008. gada krīzes 5 % pieņēmums par gada nominālā IKP pieauguma tempu ir bijis nepārprotami nereāls (sk. **V pielikumu**). Tādējādi budžeta deficīts 3 % apmērā no IKP vairs automātiski nenozīmē konverģenci uz parāda un IKP attiecību 60 % līmenī (piemēram, ja gada nominālā pieauguma temps ir 3 % un deficīts ir 3 %, parāda un IKP attiecība stabilizēsies 100 % līmenī). Šā iemesla dēļ parāda kritērijs tika koriģēts.

Precīzāka definīcija ir atrodamā Padomes 2011. gada 8. novembra Regulas (ES) Nr. 1177/2011 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā: “uzskata, ka [parāda un IKP attiecība] pietiekami samazinās un pietiekami strauji tuvojas atsaucē vērtībai (..), ja atšķirība attiecībā pret atsaucē vērtību pēdējos trīs gados ir samazinājusies vidēji par vienu divdesmito daļu gadā (..)”.

Tomēr uz visām 23 dalībvalstīm, kurām 2011. gada novembrī jau tika piemērota *EDP*, attiecas noteikums par trīs gadu pārejas periodu pēc attiecīgās *EDP* atcelšanas. Tādējādi jaunais parāda kritērijs visām dalībvalstīm netiks piemērots vismaz līdz 2020. gadam (sk. arī **1. tabulu**).

69

Noteikums kopš 2011. gada ir tāds, ka valdības parāda un IKP attiecība atbilst parāda kritērijam, ja tā nepārsniedz atsaucē vērtību (60 % no IKP) vai ja atšķirība attiecībā pret atsaucē vērtību trīs gados ir samazinās vidēji par vienu divdesmito daļu gadā, pamatojoties uz jau sasniegto, nākotnē paredzamo vai cikliski koriģēto rezultātu.

70

Pieņemamais parāda un IKP attiecības samazinājuma temps ir aptuveni tāds, kāds būtu piemērojams neatkarīgi no parāda sākotnējā līmeņa, pieņemot, ka valsts budžeta deficīts ir 3 % no IKP un gada nominālais pieaugums – 5 %. Tā kā nominālais pieaugums kopš 2008. gada ir konsekventi bijis mazāks par 5 %, tad, lai atbilstu parāda kritērijam, valsts budžeta deficītam ir jābūt mazākam par 3 % no IKP, un, ja sākotnējā parāda līmenis ir augstāks, deficīta mērķis būs vēl stingrāks. Tādējādi konverģences prasības lieliem parādiem apgrūtinātām dalībvalstīm kļūst jo īpaši grūti izpildāmas.

71

Palāta **4. tabulā** ir izmantojusi Komisijas datus un parāda un IKP attiecības prognozi³⁷ no 2013. līdz 2020. gadam, lai piecām no izlasē ietvertajām valstīm³⁸ aprēķinātu gada attiecību, kas veidojas, ja tiek izpildīts parāda kritērijs. Attiecīgajā periodā parāda kritērijam atbilst tikai Vācija un Malta, kur parāds ir apmēram 70 % no IKP. Attiecībā uz Kipru, kas finansiālās palīdzības programmā tika iekļauta 2013. gada aprīlī, tiek prognozēts, ka parāda kritērijs tiks izpildīts 2018. gadā. Francijai *EDP* sāka piemērot 2009. gada aprīlī, un ir paredzams, ka līdz 2017. gada beigām procedūra tiks atcelta; Francijai būtu jāpanāk atbilstība parāda kritērijam trīs gadu pārejas perioda beigās (t. i., 2020. gadā), tas sāksies pēc *EDP* atcelšanas. Tomēr, ņemot vērā to, ka parāda un IKP attiecība 2015. gadā bija 96,5 %, nav paredzams, ka Francija parāda kritēriju 2020. gadā izpildīs. Tāpat kā Francijas gadījumā Komisija prognozē, ka arī Itālijas parāda un IKP attiecība visos perioda gados pārsniegs kritērija izpildei maksimāli pieņemamo līmeni. Tāpēc, pieņemot, ka īstenosies Komisijas prognozētais scenārijs, Itālija, kuras parāda un IKP attiecība 2015. gadā bija 133,0 %, prognozētajā periodā līdz 2020. gadam nevarēs izpildīt parāda kritēriju un tādējādi, ņemot vērā *prima facie* pierādījumus, to pārkāps.

37 Par Vāciju, Itāliju, Franciju un Maltu ir ņemti no pamatscenārija Komisijas 2015. gada ziņojumā par fiskālo stabilitāti. Komisija neiekļauj datus par Kipru, jo šajā valstī īsteno finansiālās palīdzības programmu. Līdz ar to dati par Kipru ir ņemti no SVF IV panta ziņojuma par Kipru (SVF valsts ziņojums Nr. 14/313 – 2014. gada oktobris).

38 Izņemot Čehijas Republiku, kur parāda un IKP attiecība ir mazāka par 60 %.

4. tabula

Parāda attīstība saskaņā ar Komisijas pamatscenāriju attiecībā pret parāda kritēriju (visi skaitļi norādīti procentos)

		2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017. g.	2018. g.	2019. g.	2020. g.
VĀCIJA	parāds/IKP (EK)	77,4	74,9	71,4	68,5	65,6	63,0	60,6	58,2
	parāds/IKP (kritērijs)				73,1	70,4	67,6	65,1	62,7
FRANCIJA	parāds/IKP (EK)	92,3	95,6	96,5	97,1	97,4	97,8	97,8	97,4
	parāds/IKP (kritērijs)				91,5	92,9	93,4	93,8	94,0
ITĀLIJA	parāds/IKP (EK)	128,8	132,3	133,0	132,2	130,0	128,2	126,0	123,5
	parāds/IKP (kritērijs)				124,5	125,5	124,7	123,3	121,4
KIPRA	parāds/IKP (EK)	111,5	117,4	126,0	122,5	116,4	111,1	106,5	102,6
	parāds/IKP (kritērijs)				112,9	116,1	115,5	111,0	106,2
MALTA	parāds/IKP (EK)	69,6	68,3	65,9	63,2	61,0	59,2	58,1	57,4
	parāds/IKP (kritērijs)				67,1	65,2	63,0	61,0	59,4

Avots: Eiropas Revīzijas palātas simulācija, pamatojoties uz EK datiem. Ar dzeltenu izcēlts šūnas norāda uz to, ka saskaņā ar prognozi šajā gadā dalībvalsts izpildīs parāda kritēriju.

Komisijas veiktajai analīzei ir grūti sekot līdzi...

72

Būtisko faktoru skaits (sk. 14. punkta ii) apakšpunktu), ko Komisija var ņemt vērā, veicot analīzi, ir potenciāli neierobežots. Turklāt, tā kā nav metodoloģiskas sistēmas, lai novērtējumā izsvērtu šo faktoru ietekmi, visi secinājumi ir atkarīgi no Komisijas ekonomiskā novērtējuma. Lai gan dažos gadījumos var būt vajadzīga kvalitatīvāka pieeja, kas balstās uz ekspertu zināšanām, ir grūti saprast, kā Komisijas spēja veikt šādu novērtējumu ir piemērojama citiem faktoriem.

73

Četros no deviņiem LESD 126. panta 3. punktā paredzētajiem ziņojumiem, kas tika izskatīti, Komisija secināja, ka būtiskie faktori rāda vai šķietami rāda "neviendabīgu ainu"³⁹, un trīs citos ziņojumos tā secināja, ka būtiskie faktori šķietami rāda labvēlīgu vai relatīvi labvēlīgu situāciju⁴⁰. Tomēr šo secinājumu pamatiemesli nav skaidri, tāpat kā šīs analīzes ietekme uz galīgo lēmumu par to, vai dalībvalstij piemērot *EDP* vai ne, vai arī pagarināt *EDP* termiņu.

... ja nav piekļuves visiem izmantotajiem datiem, nav iespējams atkārtoti veikt pamataprēķinus...

74

Informācija par datiem, ko Komisija izmantoja savos aprēķinos, bieži vien nebija viegli pieejama. To apstiprināja dažu apmeklēto dalībvalstu valsts iestāžu pārstāvji.

75

Piemēram, pārskatīto ieteikumu gadījumā attiecīgajā Komisijas dienestu darba dokumentā pieejamā informācija nebija pietiekama, lai atkārtoti aprēķinātu fiskālos pasākumus un citus mainīgos lielumus, kas ir būtiski, lai varētu novērtēt dalībvalstu atbilstību sākotnējiem ieteikumiem. Šajā saistībā darba dokumentā, kas ir pamatā Komisijas 2015. gada februāra ieteikumam pagarināt *EDP* termiņu Francijai, nebija ietverti dati, kas izmantoti pamata scenārija sagatavošanai⁴¹, vai jebkāda informācija par papildu diskrecionāriem ieņēmumu pasākumiem, kaut gan šie dati ir būtiski, lai atkārtoti novērtētu rīcību, kuras dēļ tika pagarināts termiņš.

39 Čehijas Republika (7.10.2009.), Itālija (7.10.2009.), Kipra (12.5.2010.), Malta (13.5.2009.).

40 Vācija (7.10.2009.), Francija (18.2.2009.), Malta (18.2.2009.).

41 Pamata scenārijs bija balstīts uz 2013. gada pavasara prognozi, kas bija 2013. gada *EDP* ieteikumu pamatā.

... un lēmumi ne vienmēr balstās uz pietiekami objektīviem argumentiem

76

Palāta izskatīja Komisijas analīzi, kas ir pamatā Padomes lēmumiem un ieteikumiem par *EDP* attiecībā uz izlasē ietvertajām dalībvalstīm. Tiesiskais regulējums attiecībā uz lēmumiem un ieteikumiem par *EDP* nodrošina samērā augstu interpretācijas un piemērošanas elastīguma pakāpi. Tas attiecas uz Itālijas budžeta situācijas novērtējumu LESD 126. panta 3. punktā paredzētajā ziņojumā (27.2.2015.), kur secināts, ka parāda kritērijs būtu jāuzskata par izpildītu. Šā gadījuma analīze ir apkopota **7. izcēlumā**.

7. izcēlums

Atbilstība parāda kritērijam – Itālija

EDP Itālijai sāka piemērot 2009. gada novembrī. To atcēla 2013. gada maijā. Kopš tā laika Itālijai ir jāievēro trīs gadu pārejas noteikums attiecībā uz parāda kritēriju. Komisija 2015. gada februārī veica novērtējumu un secināja, ka, ņemot vērā *prima facie* pierādījumus, šī dalībvalsts parāda kritēriju nav izpildījusi.

Tomēr, ņemot vērā būtiskos faktorus un neraugoties uz to, ka parāda un IKP attiecība joprojām pieaug, Komisija novērtēja Itāliju kā atbilstošu parāda kritērijam. Lēmumā bija minēti trīs galvenie būtiskie faktori:

- i) pašreizējā nelabvēlīgā ekonomiskā situācija, ko raksturo ļoti zems inflācijas līmenis, kura dēļ parāda noteikumu izpildīt ir īpaši grūti;

Palātas analīze. Parāda korekcijas kritērijs jau ņem vērā ekonomikas cikla ietekmi uz parāda samazināšanās tempu. Attiecīgie noteikumi ir izklāstīti paziņojumā "Parāda kritērija ieviešana pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā", kas adresēts Ekonomikas un finanšu komitejas locekļu aizstājējiem. Šajā dokumentā ir paskaidrots, ka parāda korekcijā atbilstoši ciklam ņem vērā arī cenu izmaiņas, kas atspoguļotas IKP cenu deflatorā.

- ii) vidēja termiņa budžeta mērķa (VTM) vai uz to vērstu korekciju plāna stingra ievērošana. Saskaņā ar Ekonomikas un finanšu lietu ĢD VTM stingra ievērošana vai konverģence parastos makroekonomikas apstākļos nozīmē atbilstību parāda kritērijam vidējā termiņā un parāda atmaksājamību;

Palātas analīze. Pamatojoties uz 2015. gada ziemas EEP, Itālija 2014. gadā ievēroja VTM (tādā ziņā, ka ekonomikas lejupslīdes dēļ tai nebija jāveic nekādas korekcijas attiecībā uz VTM – strukturālā bilance faktiski pasliktinājās par 0,2 %), un mērķa ievērošana tika prognozēta arī 2015. gadā. Tomēr, lai gan 2015. gada ziemas EEP attiecas arī uz 2016. gadu, novērtējumā ir ņemts vērā tikai 2014. un 2015. gads. Saskaņā ar Komisijas prognozi Itālija 2016. gadā neievēros korekciju plānu, kas vērsts uz VTM (prognozētie strukturālie pasākumi ir -0,2 %, nevis vajadzīgie +0,5 %). Tādējādi netika prognozēts, ka Itālija izpildīs nosacījumu "stingri ievērot vajadzīgās korekcijas, kas vērstas uz VTM".

- iii) strukturālās reformas. Komisija 2015. gada janvāra paziņojumā⁴² paskaidroja, ka būtiskie faktori, kas jāņem vērā, pieņemot lēmumu neuzsākt *EDP*, ietver lielas strukturālās reformas, kurām ilgtermiņā ir tieša un pozitīva ietekme uz budžetu un kurām dalībvalsts ir izstrādājusi pietiekami sīku plānu. Ekonomikas un finanšu lietu ĢD uzskata, ka Itālija ir guvusi panākumus plašas reformu programmas īstenošanā, kas ietver pasākumus, kuriem “sagaidāma pozitīva ietekme uz izaugsmi un tādējādi uz publisko finanšu stabilitāti”.

Palātas analīze. Paziņojumā nav kvantitatīvi izteikti jēdzieni “būtiska pozitīva ietekme uz izaugsmi” un “pozitīva ietekme uz budžetu ilgtermiņā”. Itālija gan pati kvantitatīvi noteica reformu paredzamo ietekmi uz izaugsmi, bet ne ilgtermiņa ietekmi uz budžetu. Turklāt Komisija neatklāja dažus pieņēmumus, kas bija pamatā Itālijas aplēsei par pozitīvu ietekmi uz budžetu, vien norādīja, ka “šos rezultātus nav apstiprinājusi neviena neatkarīga valsts iestāde, un šķiet, ka tie pārvērtē reformu ietekmi.” Visbeidzot, nav metodoloģiskas sistēmas, kas izskaidrotu, kā būtu jāaplēš izmaksas no budžeta saistībā ar reformām un kā šīs reformas būtu jāņem vērā, novērtējot atbilstību parāda kritērijam.

⁴² “Elastīguma vislabākā izmantošana saskaņā ar stabilitātes un izaugsmes pakta esošajiem noteikumiem”, COM(2015) 12 *final*, 13.1.2015.

77

Palātas uzmanības centrā bija Itālija, jo no visām izlasē ietvertajām dalībvalstīm tā bija vienīgā, kurā nebija uzsākta *EDP*, lai gan valsts nebija izpildījusi parāda kritēriju; lēmuma pamatā bija apsvērumi, kas izriet no citu būtisku faktoru analīzes. No piecām pārējām dalībvalstīm Čehijas Republikas parāda un IKP attiecība ir mazāka par robežvērtību un Vācija pašlaik izpilda parāda kritēriju. Maltai *EDP* piemēroja no 2013. gada, kad tā nebija izpildījusi parāda kritērija prasību, līdz 2015. gadam, kad arī Malta atbilda gan budžeta deficīta, gan parāda kritērijam. Pārraudzības noteikumi Kiprai ir atšķirīgi, jo 2013. gadā tā tika iekļauta finansiālās palīdzības programmā. Visbeidzot, uz Franciju, kurai *EDP* piemēro kopš 2009. gada, saskaņā ar Regulu Nr. 1467/97 parāda kritērijs attieksies tikai tad, kad dalībvalstij vairs nepiemēros *EDP*, t. i., tas nenotiks pirms 2018. gada.

78

Itālijas gadījumā Komisija izmantoja iespēju atsaukties uz būtiskiem faktoriem, lai novērstu *EDP* piemērošanu dalībvalstij, par kuru ir maz ticams, ka tā atbildīs parāda kritērijam. Citiem vārdiem, Komisija nevis izskatīja pamatcēloņus, kuru dēļ šo kritēriju izpildīt ir ļoti grūti (jo, piemēram, tas neņem vērā parāda sākotnējo līmeni), bet gan neņēma vērā šo problēmu, uzsverot būtiskos faktorus, kādēļ kritērija stingra ievērošana kļuva par mazāk svarīgu jautājumu.

79

Trim no sešām izlasē ietvertajām dalībvalstīm *EDP* termiņš tika pagarināts un tika sniegti pārskatīti ieteikumi (sk. **5. tabulu**).

5. tabula

Pārskatītie ieteikumi

	Sākotnējie ieteikumi			Pārskatītie ieteikumi				
	Datums	Termiņš	Fiskālo pasākumu gada vidējais rādītājs	Komisijas novērtējuma datums	Ieteikuma datums	Pagari- nājums	Termiņš	Fiskālo pasākumu gada vidējais rādītājs
Francija	2009. gada aprīlis	2012. gads	Vismaz 1 % no IKP, sākot ar 2010. gadu	2009. gada novembris	2009. gada novembris	1 gads	2013. gads	Vairāk nekā 1 % no IKP no 2010. līdz 2013. gadam
				2013. gada maijs	2013. gada jūnijs	2 gadi	2015. gads	1,3 % no IKP 2013. gadā, 0,8 % no IKP 2014. gadā, 0,8 % no IKP 2015. gadā
				2015. gada februāris	2015. gada marts	2 gadi	Vēlākais, 2017. gads	0,5 % no IKP 2015. gadā, 0,8 % no IKP 2016. gadā, 0,9 % no IKP 2017. gadā
Kipra	2010. gada jūlijs	2012. gads	Vismaz 1,5 % no IKP 2011. un 2012. gadā	2013. gada maijs	2013. gada maijs	4 gadi	2016. gads	Nav norādīts
Malta	2009. gada jūlijs	2010. gads	Nav norādīts	2010. gada februāris	2010. gada februāris	1 gads	2011. gads	0,75 % no IKP 2011. gadā

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

80

Palāta uzskata, ka 2015. gada ziemā veiktā prognoze, kas ir pamatā Francijas *EDP* pagarinājumam 2015. gada martā, nav pilnīgi pārredzama. Konkrēti, pārskatītā ieteikuma pamatā bija augšupējs novērtējums, kurā norādīts: "pieejamie pierādījumi kopumā neļauj secināt, ka ieteiktie pasākumi 2013. un 2014. gadā nebūtu īstenoti"⁴³, kaut gan strukturālo pasākumu aprēķinā bija ietverta diskrecionārā ieņēmumu pasākuma ietekme⁴⁴, kuru nedrīkstēja ņemt vērā, jo tas bija pagaidu pasākums (finansiālā ietekme no 2014. līdz 2016. gadam). Attiecīgā pasākuma vērtība bija 0,1 % no IKP. Neveicot šo pasākumu, strukturālie pasākumi nebūtu sasnieguši 1,1 %, kas vajadzīgs, lai pamatotu *EDP* termiņa pagarināšanu.

81

Turklāt Komisija uzskatīja Franciju par atbilstošu retrospektīvi un atsaucās uz šo atbilstību, lai pamatotu termiņa pagarināšanu un tādējādi budžeta deficīta samazināšanas tempu padarītu mazāk saspringtu. Tomēr šā novērtējuma pamatā bija tikai 2013. un 2014. gada dati. Par 2015. gadu pieejamās prognozes, saskaņā ar kurām Francija savus mērķus nenasniegs, Komisijas novērtējumā netika ņemtas vērā (sk. **VI pielikumu**).

82

Saskaņā ar SIP rokasgrāmatu efektīvās rīcības novērtējums būtu jāierosina tad, ja pastāv risks, ka budžeta izpildes rezultāts termiņa beigās liecinās par nenasniegtu nominālā deficīta mērķi. Šā ieteikuma mērķis ir novērst jebkādu konfliktu starp Regulas (EK) Nr. 1467/97 10. panta 3. punktu, saskaņā ar kuru *EDP* ir nekavējoties jāpastiprina, ja, ņemot vērā budžeta izpildes rezultātu, pamatmērķis nav sasniegts, un tās pašas regulas 3. panta 5. punktu, kas ļauj pagarināt termiņu, pamatojoties uz to, ka rīcība ir efektīva (t. i., dalībvalsts ir īstenojusi vajadzīgos fiskālos pasākumus, kas novērtēti, izmantojot lejupējus un/vai augšupējus rādītājus). Tomēr saskaņā ar novērtēšanas laikā pieejamo informāciju Francija nevirzījās uz to, lai līdz 2015. gada beigām sasniegtu jebkādus nominālus vai strukturālus rādītājus. Tāpēc Komisijai vajadzēja nevis pagarināt termiņu, bet gan izteikt savlaicīgu brīdinājumu (autonoma ieteikuma veidā) vai pastiprināt procedūru.

43 SWD(2015) 19 final, 27.2.2015., 18. lpp.

44 Uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes ārkārtas palielinājums ("Contribution exceptionnelle sur l'impôt sur les sociétés") pieauga no 5 % līdz 10,7 %. Šis pasākums tika ieviests 2013. gada 29. decembrī, un tas beigsies 2016. gada 30. decembrī.

83

Novērtējot Itālijas un Francijas situāciju, Komisija izmantoja SIP noteikumos paredzēto ievērojamo elastīgumu un rīcības brīvību.

Turklāt bija neizskaidrojamas atšķirības starp *EDP* lēmumiem un ieteikumiem, kurus pieņēmusi Padome, un tiem, kurus ierosinājusi Komisija

84

Palāta salīdzināja *EDP* lēmumus un ieteikumus to galīgajā redakcijā, ko pieņēmusi Padome, ar tiem, kurus ierosinājusi Komisija, un konstatēja vairākas atšķirības, kam pieejamajos dokumentos nav minēti nekādi iemesli. Piemēram, Kipras gadījumā (6.7.2010.) Komisija ieteica 1,75 % no IKP laikposmā no 2010. līdz 2012. gadam. Padomes ieteikumā tas tika mainīts uz 1,5 % no IKP 2011. un 2012. gadā. Būtiskākās neatbilstības sk. ***VII pielikumā***.

EDP koriģējošie un uzraudzības pasākumi: dalībvalstu iesniegtie ziņojumi un Komisijas īstenotā uzraudzība un pārraudzība

Dalībvalstu sniegtos ziņojumus par koriģējošajiem pasākumiem varētu pilnveidot

Dalībvalstu sniegtie ziņojumi par EDP koriģējošajiem pasākumiem nenodrošina pietiekami daudzpusīgu un stabilu pamatu, lai Komisija varētu veikt savus uzraudzības un pārraudzības uzdevumus

85

Īstenojot tā dēvēto sešu tiesību aktu kopumu un divu tiesību aktu kopumu, tika ieviestas jaunas ziņošanas prasības, lai veicinātu EDP pārraudzību (sk. **7. attēlu**). Taču nav tiesību aktu, kuros būtu izklāstīta kārtība, kā nodrošināt, lai dalībvalstis ievērotu šīs ziņošanas prasības. Tādējādi Komisija nekādā veidā nevēršas pret dalībvalstīm, kuras nesniedz prasīto informāciju. Turklāt Palātas analīze apliecināja, ka Komisija savā 2014. gada novembrī veiktajā pārskatīšanā attiecībā uz ekonomikas pārvaldību un sešu tiesību aktu kopuma un divu tiesību aktu kopuma piemērošanu nevērsa ne Eiropas Parlamenta, ne arī Padomes uzmanību uz šo jautājumu. Palātas sniegtajā paraugā iekļautās dalībvalstis, uz kurām attiecas jaunās ziņošanas prasības⁴⁵, ne vienmēr tās ir ievērojušas (piemērus sk. **8. attēlā**).

45 Francija un Malta.

7. attēls

Jaunās ziņošanas prasības, kas ieviestas, īstenojot sešu tiesību aktu kopumu un divu tiesību aktu kopumu

Sešu tiesību aktu kopums (2011. gada novembris)

- Ziņojums par veiktajiem pasākumiem (atbildot uz Padomes ieteikumu/paziņojumu)

Divu tiesību aktu kopums (2013. gada maijs)

- Ekonomiskās partnerības programma
- Ziņojums par budžeta izpildi gada laikā
- Ziņojums par pieņemtajiem pasākumiem (atbildot uz Komisijas autonomo ieteikumu)

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

Piemēri par dalībvalstīm, kuras nav izpildījušas ziņošanas prasības

➔ 2013. gada oktobrī *Francijai* bija pienākums iesniegt trīs EDP dokumentus:

Dokumenti, ko Francijai bija pienākums nosūtīt 2013. gadā	Konstatējumi
i) Ziņojums par budžeta izpildi gada laikā	Šo dokumentu Francija Komisijai nenosūtīja.
ii) Ziņojums par veiktajiem pasākumiem	Francija iesniedza izvilkumu no sava 2014. gada budžeta projekta, aizstājot ziņojumu par veiktajiem pasākumiem un ekonomiskās partnerības programmu. Tomēr šis izvilkums neatbilst vajadzīgajam ekonomiskās partnerības programmas formātam un saturam un neatklāj pietiekamu informāciju par korigējošiem pasākumiem perioda pēdējos gados, kas jāsniedz ziņojumā par veiktajiem pasākumiem.
iii) Ekonomiskās partnerības programma	

➔ *Francijai un Maltai* 2014. gadā bija pienākums nosūtīt šādus ziņojumus:

Dokumenti, kas bija jāiesniedz 2014. gadā	Konstatējumi
<i>Francija: divi ziņojumi par budžeta izpildi gada laikā</i>	Francija šos dokumentus neiesniedza.
<i>Francija: ziņojums par pieņemtajiem pasākumiem</i>	Komisija prasīja, lai Francija ziņo tikai par tiem pasākumiem, kuri pieņemti tās paredzamajā stabilitātes programmā (2014. gadam), nevis ziņojumā par pieņemtajiem pasākumiem, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 473/2013. Dalībvalsts 2014. gada stabilitātes programma ietvēra noteiktu informāciju, taču tā nebija pietiekami sīki izstrādāta, kā to paredz Regula.
<i>Malta: divi ziņojumi par budžeta izpildi gada laikā</i>	Malta nosūtīja abus dokumentus, bet ziņojumos nebija ietverti vajadzīgie dati par diskrecionāro pasākumu ietekmi uz budžetu 2014. gadā.

86

Izņemot Kipru (pēc tam, kad tā piekrita finansiālās palīdzības programmai 2013. gadā), koriģējošie pasākumi nebija pietiekami sīki izstrādāti un/vai to fiskālā ietekme nebija pietiekami skaidri noteikta vai izskaidrota (sk. **8. izcēlumu**), lai Komisija varētu veikt efektīvu uzraudzību.

87

Turklāt termiņi, kas noteikti Eiropas ekonomisko prognožu sagatavošanai, nav saskaņoti ar dalībvalstu budžeta izstrādes termiņiem. Tāpēc bieži vien rodas neatbilstība starp Komisijas prognozēm un dalībvalstu budžeta prognozēm un attiecīgi starp budžeta mērķiem un prasītajiem *EDP* koriģējošajiem pasākumiem.

Piemēri par nepietiekami sīki izstrādātiem koriģējošajiem pasākumiem

- **Čehijas Republikas** valsts reformu programma (2012. gads) ietvēra virkni pasākumu – gan plānotu, gan arī jau īstenotu –, kā arī īstenotos pasākumus ar finansiālu ietekmi, kas paredzama 2013. un 2014. gadā. Taču programmā nebija iekļautas aplēses par šo pasākumu fiskālo ietekmi.
- **Čehijas Republikas** konverģences programmā (2012. gads) bija tabula, kurā tika noteikta 2013.–2015. gadā paredzēto pasākumu fiskālā ietekme. Taču tekstā sniegtie dati nebija saskaņoti ar informāciju tabulā. Turklāt vienā gadījumā nebija sniegta plašāka informācija par ierosinātajiem koriģējošajiem pasākumiem.
- **Maltas** ziņojumā par veiktajiem pasākumiem (2013. gads) bija noteikti koriģējošie pasākumi 2013. gadam, taču informācija par 2014. gadu bija aptuvena. Ziņojumā bija sniegta nevis plašāka informācija, bet gan vienīgi atsauce uz plānoto budžetu. Tāpēc Komisijas novērtējums⁴⁶ neaptvēra plānotos pasākumus (tie netika ņemti vērā līdz ziemā sagatavotajām prognozēm), un tas novājināja pamatu efektīvai uzraudzībai un pārraudzībai.
- **Francijas** stabilitātes programmās 2010.–2014. gadam nebija pietiekami sīki aprakstīti katrā konkrētajā gadā īstenojamie koriģējošie pasākumi⁴⁷. Šā iemesla dēļ Komisijai nebija pietiekama pamata, lai veiktu efektīvu uzraudzību vai lēmumu pieņemšanu.

⁴⁶ Publicēts 2013. gada 5. novembrī un sagatavots, pamatojoties uz rudens prognozēm.

⁴⁷ Katra secīgā stabilitātes programma aptver trīs gadu laikposmu. Francija sistemātiski sniedza pilnīgu informāciju par pirmo gadu, taču nesniedza šādu informāciju par otro vai trešo gadu.

Komisijas veiktajai uzraudzībai un pārraudzībai piemēro arvien sarežģītākus noteikumus, tās nav pietiekami pārredzamas un nodrošina tikai ierobežotu vērtējumu attiecībā uz strukturālo reformu ietekmi

88

Šajā iedaļā aprakstīti noteikumi un procedūra efektīvas rīcības novērtēšanai, pārbaudīta Komisijas veikto novērtējumu kvalitāte, kā arī apsvērta nesen panākto izmaiņu ietekme.

89

Noteikumi efektīvas rīcības novērtēšanai izriet no šādiem apstākļiem:

- i) SIP reforma 2005. un 2011. gadā, kas papildināja sākotnējā deficīta robežvērtību (3 %, 1997. gada SIP) ar lejupēju pieeju, kuras pamatā ir strukturālā bilance, kā arī
- ii) papildu skaidrojošie norādījumi, ko Padome apstiprināja 2014. gadā, tostarp augšupēja novērtējuma metode.

90

Atbilstību *EDP* ieteikumiem pārbauda, novērtējot, vai, pamatojoties uz faktiskajiem datiem un Komisijas prognozēm, dalībvalsts sasniedz gada deficīta mērķus. Ja dalībvalsts šos mērķus nesasniedz, tiek veikts efektīvas rīcības novērtējums, izmantojot lejupēju un augšupēju pieeju (sk. **9. izcēlumu**).

Efektīvas rīcības novērtējums

Lejupēja pieeja

Ja gada deficīta mērķi nav sasniegti, izmanto lejupēju pieeju, lai novērtētu, vai dalībvalsts ir panākusi strukturālās bilances uzlabojumus ("ieteiktie fiskālie pasākumi" – R), kas prasīti *EDP* ieteikumos.

To dara, salīdzinot R ar novērotajām vai prognozētajām strukturālās bilances izmaiņām ("novērotie fiskālie pasākumi" ΔS), kā arī ar strukturālās bilances izmaiņām, kas koriģēta, ņemot vērā: a) pārskatīto iespējamo ražošanas apjoma pieaugumu, b) pārskatīto ekonomikas izaugsmes struktūru vai cita veida ieņēmumu palielinājumu/samazinājumu, kā arī c) citus negaidītus notikumus ("koriģētie fiskālie pasākumi" ΔS^*).

Ja ΔS un ΔS^* ir vienādi ar R vai lielāki par to, uzskata, ka dalībvalsts ir veikusi efektīvu rīcību un *EDP* uz laiku aptur. Visos pārējos gadījumos novērtējums jāapstiprina, veicot rūpīgu analīzi, un to dara, izmantojot lejupēju un augšupēju pieeju.

Augšupēja pieeja

Augšupējās pieejas mērķis ir novērtēt fiskālos pasākumus, sniedzot tiešu aprēķinu attiecībā uz to, kādu ietekmi uz budžetu rada jaunie fiskālie pasākumi, ko dalībvalsts īstenojusi pēc *EDP* ieteikuma saņemšanas vai kopš tā laika, kad pēdējo reizi novērtēta atbilstība *EDP* ieteikumam.

Fiskālo pasākumu rādījumus aprēķina, summējot a) papildu diskrecionāro ieņēmumu pasākumu aplēsto ietekmi uz budžetu un b) nominālo izdevumu izmaiņas salīdzinājumā ar bāzes scenāriju, ko Komisija prognozējusi iepriekš, pamatojoties uz pieņēmumu par nemainīgu politiku.

Noteikumi efektīvas rīcības novērtēšanai ir kļuvuši ārkārtīgi sarežģīti

91

Lejupējās un augšupējās pieejas ieviešana ir padarījusi daudz sarežģītākus noteikumus par efektīvas rīcības novērtēšanu.

92

Lejupējā pieeja: strukturālie pasākumi ir atkarīgi no aplēstās ražošanas apjoma starpības, ar ko saprot starpību starp faktisko un potenciālo ražošanas apjomu. Potenciālo ražošanas apjomu nosaka kā ražošanas apjoma maksimālo līmeni, ko var panākt, neradot inflācijas spiedienu. Tas ir mainīgais lielums, ko nav iespējams novērot, un tā prognozēšana ir saistīta ar nenoteiktību (sk. **10. izcēlumu**).

Potenciālais ražošanas apjoms

Kopš 2005. gadā īstenotās reformas potenciālajam ražošanas apjomam ir bijusi izšķiroša nozīme EDP īstenošanā. Šis teorētiskais rādītājs nav novērojams, arī retrospektīvi ne, un tas ir jāaprēķina.

Potenciālā ražošanas apjoma aprēķināšanai izmanto dažādas metodes. Lai gan daži eksperti uzskata, ka "ražošanas apjoma starpības aprēķināšana saistīta ar vērā ņemamu nenoteiktību" un ka "nebūtu saprātīgi ekonomisko prognožu novērtējumu balstīt uz vienu pieeju"⁴⁸, ECOFIN padome ir pieņēmusi vienu šādu pieeju, un tā ir ražošanas funkcijas metode.

Šī metode paredz izmantot ražošanas funkcijai paredzētu iepriekš noteiktu funkcionālu matricu un ļauj aplēst potenciālo ražošanas apjomu, apvienojot pamatkapitālu, darbaspēku un faktoru kopējo ražīgumu, no kuriem atskaitīts to cikliskais komponents. Vienādu ražošanas funkciju piemēro visām dalībvalstīm, proti, Koba–Duglasa funkciju, kur darbaspēka produktivitātes elastība vienāda ar 0,65, bet kapitāla produktivitātes elastība vienāda ar 0,35. Šīs vērtības iegūtas, izmantojot "vidējo algu īpatsvaru ES 15 dalībvalstīs laikposmā no 1960. līdz 2003. gadam (..) kā darbaspēka produktivitātes elastības aprēķinu, kas nodrošina vērtību 0,63 (..) un pēc definīcijas kapitāla produktivitātes elastības vērtību 0,37". Taču, "tā kā šīs vērtības ir tuvas tradicionāli aprēķinātajām vidējām vērtībām, proti, 0,65 un 0,35, šīs vērtības attiecina uz visām valstīm".⁴⁹

Potenciālā ražošanas apjoma aprēķini jāpārskata, lai ņemtu vērā ne tikai iepriekš iegūto datu korekcijas un jaunus datus par ražošanas apjomu un sagaidāmo ražošanas apjomu, bet arī citus tehniskus aspektus un pamatpieņēmumus, piemēram, prognozētās inflācijas izmaiņas.

48 UK Office for Budget Responsibility (the UK's fiscal council), Briefing paper No 2 "Estimating the output gap" [Apvienotās Karalistes Budžeta izpildes birojs (Apvienotās Karalistes Fiskālā padome), Informatīvais dokuments Nr. 2 "Ražošanas apjoma starpības aprēķināšana"], 2011. gada aprīlis.

49 "The production function methodology for calculating potential output growth and output gaps" ["Ražošanas funkcijas metode potenciālā ražošanas apjoma pieauguma un ražošanas apjoma starpības aprēķināšanai"], Economic Papers 535, 2014. gada novembris.

93

Šā iemesla dēļ potenciālā ražošanas apjoma aprēķinus bieži un, iespējams, arī būtiski pārskata, un tas var ietekmēt arī iepriekš izdarītos aprēķinus. Būtiskas izmaiņas iespējamās arī faktiskajos ražošanas apjoma rādītājos (gan vēsturiskajos rādītājos, gan arī prognozēs). Ņemot vērā iepriekš minēto, ražošanas apjoma starpība bieži vien tiek pārskatīta un var ievērojami svārstīties, – dažos gadījumos korekciju vērtība ir lielāka pat par iepriekš aprēķināto starpību starp potenciālo un faktisko ražošanas apjomu. Rādītāja nepastāvīgums atspoguļots **9. attēlā**. Piemēram, 2011. gada prognozē sākotnēji tika lēsts, ka 2013. gadā ražošanas apjoma starpība Kiprā būs –1,32 %; 2013. gada pavasara prognozē rādītājs samazinājās līdz –6,16 % un paaugstinājās līdz –4,1 % 2014. gada pavasara prognozē.

9. attēls

Ražošanas apjoma starpības nepastāvības piemēri Komisijas prognozēs

Piezīme. R – rudens, P – pavasaris, Z – ziema.

Avots: Komisijas gada makroekonomiskā datubāze (AMECO).

94

Arī augšupējā pieeja ir pietiekami sarežģīta galvenokārt tāpēc, ka ir grūti noteikt ieņēmumu pasākumu ietekmi, kā arī tā kritērija dēļ, kas neparedz veikt politikas izmaiņas un ko izmanto, lai novērtētu valdības darbību. Komisijas veiktā rūpīgā pārbaude/apstiprināšana saistībā ar fiskālo pasākumu aplēsto ietekmi uz budžetu neapšaubāmi ir atkarīga no informācijas un skaitliskajiem datiem, ko sniegušas valstu iestādes. Komisija nevar pienācīgi novērtēt šo skaitlisko datu precizitāti, izmantojot resursus, ko tā paredz šim uzdevumam.

Komisijas veiktā analīze par fiskālo pasākumu ietekmi nav pietiekami pārredzama...

95

Arvien sarežģītāku noteikumu piemērošana efektīvas rīcības novērtēšanai ir paplašinājusi Komisijas interpretācijas iespējas un rīcības brīvību. Tādējādi tās veiktā analīze ir kļuvusi mazāk pārredzama.

96

Attiecībā uz lejupējo pieeju jānorāda, ka nav iespējams pārrēķināt strukturālo pasākumu rādītājus, ja nevar piekļūt atsevišķiem būtiskiem datiem, kuri netika pilnībā darīti zināmi dalībvalstīm līdz 2015. gada pavasara prognozes sagatavošanai un joprojām nav darīti zināmi atklātībai (sk. 74. un 75. punktu).

97

Komisija izmantoja augšupējo pieeju 2013. gada maijā (attiecībā uz Franciju). Šī metode ļāva Komisijai izdarīt secinājumu, ka Francija ir īstenojusi efektīvu rīcību, un pagarināt tās noteikto *EDP* termiņu. Taču Padome šo metodi nebija apstiprinājusi līdz 2014. gada jūnijam. Jāpiebilst, ka ieņēmumu pasākumu ietekmes novērtējums ir prognoze, nevis *ex post* novērtējums, tāpēc tas var būt pārmērīgi optimistisks salīdzinājumā ar faktiskajiem iznākumiem. Turklāt izdevumu pasākumu ietekmi vērtē salīdzinājumā ar pamatscenāriju, ko nosaka Komisija, pamatojoties uz pieņēmumu, ka netiks mainīta politika, un šis novērtējums ir atkarīgs no ekspertu atzinuma.

98

Komisija ir centusies uzlabot pārredzamību. Daļēji pēc 2014. gada pavasara prognozes sagatavošanas un pilnībā pēc 2015. gada pavasara prognozes sagatavošanas Komisija ir darījusi zināmu dalībvalstīm informāciju, kas tām nepieciešama, lai reproducētu aprēķinus attiecībā uz efektīvu rīcību. Taču, tā kā lielākā daļa šīs sīki izstrādātās informācijas netiek publiskota, ieinteresēta trešā persona nevarētu reproducēt novērtējumu.

99

Tāpat kā *EDP* ziņošanas dokumentos, ko iesniedza valstu iestādes (sk. 86. punktu), arī Palātas pārskatītajos Komisijas veiktajos novērtējumos nebija sniegta informācija (par katru pasākumu atsevišķi) vai kvantitatīvs *ex post* novērtējums attiecībā uz dalībvalstu īstenotajiem koriģējošajiem pasākumiem.

... un tās secinājumi ne vienmēr ir pietiekami skaidri noteikti vai pienācīgi pamatoti

100

Pēc sešu tiesību aktu kopuma stāšanās spēkā dalībvalstīm, kurām piemēroja *EDP* vai piešķīra termiņa pagarinājumu, turpmāko sešu mēnešu laikā bija jāsagatavo ziņojums par veiktajiem koriģējošajiem pasākumiem (sk. **7. attēlu** 85. punktā). Tas attiecās uz divām izlasē iekļautajām dalībvalstīm (Maltu un Franciju 2013. gada oktobrī). Palāta konstatēja, ka abos gadījumos Komisijas novērtējumā izdarītie secinājumi bija balstīti uz nepilnīgiem datiem. Konkrēti:

- i) Komisija norādīja, ka Malta (*EDP* termiņš – 2014. gada beigas) neizpildīja *EDP* prasības attiecībā uz 2014. gadu ne nominālā, ne strukturālā ziņā un ka ne ziņojumā par veiktajiem pasākumiem, ne arī budžeta plāna projektā nebija sniegta pietiekami detalizēta informācija par diskrecionārajiem pasākumiem, kas ir budžeta mērķu pamatā;
- ii) Komisijas veiktais lejupējais novērtējums liecināja, ka Francijā (pagarinātais *EDP* termiņš – 2015. gada beigas) strukturālie pasākumi nebija pietiekami ne 2013. gadā, ne arī 2014. gadā, taču pielāgotie strukturālie pasākumi bija vērsti uz mērķi. Saskaņā ar noteikumiem tika veikta arī augšupēja analīze, lai pārlicinātos, vai dalībvalsts ir īstenojusi efektīvu rīcību. Taču otrā analīze liecināja, ka abos gados strukturālie pasākumi neatbilda Padomes ieteikumiem (proti, jauno diskrecionāro pasākumu ietekme uz budžetu nebija pietiekama). Attiecībā uz 2015. gadu, kas bija *EDP* pēdējais gads, Komisija brīdināja, ka “būs nepieciešams ievērojams pasākumu kopums papildus jau noteiktajiem pasākumiem, lai sasniegtu 2015. gadam noteikto mērķi”. Faktiski Francija šo mērķi nesasniedza.

Neņemot vērā šīs piezīmes par Maltu un Franciju, abos ziņojumos par veiktajām darbībām Komisija secināja, ka dalībvalsts “ir īstenojusi efektīvu rīcību un ka patlaban nav nepieciešami turpmāki pasākumi procedūras īstenošanai”.

101

Komisija apgalvoja, ka novērtējums par veiktās darbības ziņojumu ir retrospektīvs. Taču šāda situācija neatbilst noteikumiem, kas izklāstīti rokasgrāmatā par SIP (232. punkts: “(..) Komisija pārbauda [dalībvalsts ziņojumu par paveikto], lai pārlicinātos, vai dalībvalsts ir ievērojusi 126. panta 7. punkta ieteikumus. To dara, novērtējot, vai ir paredzams, ka dalībvalsts sasniegs visus nominālos mērķus saskaņā ar Komisijas prognozēm.”), un tas nozīmē arī, ka, nosakot pieticīgus mērķus *EDP* pirmajam gadam (kad jāiesniedz ziņojums), novērtējums var kļūt vienīgi par formalitāti, kas nenodrošina pievienoto vērtību. Šajā saistībā Palāta norāda, piemēram, ka saskaņā ar Padomes 2013. gada jūnija ieteikumiem Francijai 2013. gadā bija jāpanāk nominālais deficīts, kas atbilst 2013. gada EEP noteiktajam un kas bija pamatā *EDP* ieteikumiem, turklāt bija jāīsteno tikai tie diskrecionārie pasākumi, kurus tajā laikā dalībvalsts jau bija apstiprinājusi savā tolaik jaunākajā budžetā. Visbeidzot, nepieciešamos strukturālos pasākumus vienkārši atvasināja no nominālā budžeta pamatmērķa.

102

Efektīvās rīcības novērtējumam būtu jānodrošina iespēja pastiprināt procedūru, ja dalībvalsts nerasniedz vai tiek prognozēts, ka nerasnēgs visus mērķus (nominālais deficīts, strukturālie pasākumi, koriģētie strukturālie pasākumi un augšupējie mērķi). Taču Palāta konstatēja, ka šo pieeju neattiecināja uz pastāvīgajiem novērtējumiem (“regulāro uzraudzību”), ko veica Francijā⁵⁰ saistībā ar 2014. gada pavasara un rudens prognozēm, – lai gan Francija nerasniedza nevienu no saviem mērķiem, procedūru nepastiprināja (sk. **VI pielikumu**).

103

Palātas analīze par novērtējumu, ko Komisija veic pārskatīto ieteikumu termiņu beigās (Malta – 2010. gads, Francija – 2009., 2013. un 2015. gads), ir sniegta 79. un turpmākajos punktos.

50 Kā norādīts **VI pielikumā**, Francija ir vienīgā izlasē iekļautā dalībvalsts, uz kuru attiecināma šī pastāvīgo novērtējumu nepilnība.

104

Saistībā ar parāda jautājumu Palāta kopumā konstatēja, ka pat pēc parāda kritērija piemērošanas parāda attiecības dinamikas analīze nav pārliecinoša attiecībā uz dalībvalstīm, kurām jau 2011. gada novembrī tika veikta *EDP*. Analīzē vispārīgi aprakstītais valsts parāda attiecības pret IKP vēsturiskās un prognožu tendences un izteikts brīdinājums, ka dalībvalstu prognozēs var būt noteikts pārāk zems parāda pieauguma rādītājs un ka to stabilitātes programmās paredzētie pasākumi var būt nepietiekami, lai pazeminātu valsts parāda attiecību pret IKP. Tomēr secinājumos pat netika apšaubīts, vai parāda kritērijs ir pārkāpts vai nav. Komisija norādīja, ka šādi secinājumi būtu nozīmīgi vienīgi pēc *EDP* izbeigšanas. Šajā saistībā Palāta norāda arī, ka saskaņā ar rokasgrāmatas par SIP iekšējo redakciju pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, ko uzsāka 2011. gada novembrī, ir jāizbeidz, pamatojoties tikai uz deficīta kritēriju.

Tomēr gada fiskālo mērķu ieviešana *EDP* ieteikumos, sākot no 2011. gada, nodrošina skaidrus kritērijus efektīvas rīcības novērtēšanai daudzgadu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrās

105

Būtībā *EDP* būtu jāpabeidz līdz tā gada beigām, kurš seko gadam, kad tā uzsākta. Tādējādi *EDP* ieteikumos noteiktajiem mērķiem ir gada tvērums.

106

Tomēr 2009. gadā tika uzsāktas vairākas daudzgadu *EDP*. Vispārējās valdības budžeta deficīta mērķis tika noteikts visam periodam, un, ņemot to vērā, visam periodam tika aprēķināti vidējie fiskālo pasākumu rādītāji (sk. **VI pielikumu**, dzeltenās šūnas). Trūkums bija tas, ka šāda pieeja ļāva dalībvalstīm atlikt lielāko daļu koriģējošo pasākumu līdz perioda pēdējam gadam. Taču koriģējošo pasākumu milzīgā apjoma dēļ tos nebija iespējams īstenot, un Padome bija spiesta pagarināt termiņu.

107

Lai novērstu šo trūkumu, kopš 2011. gada *EDP* ieteikumos attiecībā uz šīm daudzgadu *EDP* ir paredzēti gada fiskālie mērķi gan nominālā, gan arī strukturālā izteiksmē, tādējādi atjaunojot gada kritēriju koriģējošās darbības novērtēšanai, kā tas bija līdz 2009. gadam.

Kopējā novērtējumā par *EDP* laikā īstenotajiem pasākumiem pašreiz ņem vērā arī strukturālās reformas...

108

Pārmērīga valsts budžeta deficīta iemesls – vismaz daļēji – var būt strukturālās nepilnības. Īstenojot strukturālās reformas, tiek novērstas šādas nepilnības un likvidēti šķēršļi izaugsmes galvenajiem virzītājiem, piemēram, liberalizējot darbaspēka tirgu, kā arī produktu un pakalpojumu tirgu, kas savukārt veicina darbavietu radīšanu un ieguldījumus, kā arī uzlabo ražīgumu. Tādējādi strukturālās reformas var uzlabot konkurētspēju, veicināt izaugsmi un vidējā termiņā un ilgtermiņā ļaut panākt budžeta deficīta ilgstošu korekciju.

109

Komisija kopš 2013. gada maija *EDP* laikā veikto pasākumu kopējā novērtējumā ņem vērā arī strukturālās reformas. Komisija to dara, novērtējot ekonomiskās partnerības programmas (EPP). Kopš divu tiesību aktu kopuma stāšanās spēkā eurozonas dalībvalstīm, kurām piemēro *EDP*, kopā ar to ziņojumiem par īstenotajiem pasākumiem ir jāiesniedz arī šīs programmas, kas uzskatāmas par tādiem kā plānoto strukturālo reformu ceļvežiem. Turklāt kopš 2015. gada februāra Komisija pietiekami sīki izstrādātas plānotās strukturālās reformas uzskata par būtisku faktoru, lai netiktu uzsākta *EDP* vai lai tiktu piešķirts daudzgadu termiņš⁵¹.

... lai gan šajā saistībā veiktā analīze joprojām ir ierobežota un tajā nav pievērsta pietiekama vērība strukturālo reformu nozīmei pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā

110

EDP novērtējumi ir vienreizēji pasākumi, un Komisija sistemātiski neseko līdzi konstatētajām nepilnībām. Piemēram, savā atzinumā par EPP, ko Malta iesniedza 2013. gada oktobrī, Padome secināja, ka visu reformu īstenošana turpinās un ka tā joprojām ir saistīta ar konkrētiem riskiem. Turklāt pilnībā vēl nebija ieviesti daži konkrētajai valstij adresētie ieteikumi. Tāpēc Padome aicināja Maltu nākamajā valsts reformu programmā un stabilitātes programmā sniegt papildu informāciju par plānoto reformu īstenošanu, līdztekus apsverot papildu pasākumus, kas būtu svarīgi publisko finanšu ilgtspējas nodrošināšanai ilgtermiņā. Taču, lai gan Malta neizpildīja visus Padomes atzinuma aspektus attiecībā uz vairākām reformām, Komisija neminēja neveiktos pasākumus savā attiecīgās valsts reformu programmas novērtējumā.

51 COM(2015) 12 final.

111

Izņemot dalībvalstis, kuras iesaistītas finansiālās palīdzības programmā (piemēram, Kipra), strukturālo reformu pēcpārbaudi dalībvalstīs, kurām piemēro *EDP*, veic vienīgi saistībā ar Eiropas pusgadu (konkrētām valstīm adresēto ieteikumu izpildes uzraudzība), taču šāda uzraudzība nav stingrāka par to, ko veic attiecībā uz pārējām dalībvalstīm.

112

Turklāt konkrētām valstīm adresēto ieteikumu uzraudzība ne vienmēr ietver reformu faktisko īstenošanu vai to efektivitātes novērtējumu. Veicot šādu uzraudzību, uzsvars galvenokārt tiek likts uz ierosināto pasākumu iestrādi tiesību aktos (sk. **11. izcēlumu**). Palāta uzskata, ka vāja uzraudzība var apdraudēt ietekmi, ko rada Komisijas nesen pieņemtais lēmums lielāku vērību pievērst strukturālo reformu īstenošanai.

Komisijas veiktais Itālijas īstenoto strukturālo reformu novērtējums

Lai ilustrētu Komisijas pieeju strukturālo reformu novērtējumam, ir minētas trīs reformas, ko par prioritārām uzskata gan Itālija, gan arī Komisija.

- Izdevumu pārskatīšana.** Itālijas iestādes 2013. un 2014. gada valsts reformu programmās uzsvēra, ka iecelta amatpersona, kura uzrauga izdevumu pārskatīšanu. Tomēr 2013. gada oktobrī ieceltā amatpersona atkāpās no amata 2014. gada oktobrī (divus gadus pirms pilnvaru termiņa beigām) pēc izdevumu pārskatīšanas plāna izvirzīšanas. Komisija savā novērtējumā (COM(2015) 113 *final*) tikai minēja, ka "izdevumu pārskatīšanas kontekstā ir izdarīta izvēle par labu lielākai politiskajai ieinteresētībai, bet tikai daži instrumenti darbojas pilnībā". Tajā netika novērtēts Itālijas panāktais progress (vai tā trūkums) minētās amatpersonas priekšlikumu īstenošanā. Jaunu amatpersonu, kuras pārziņā ir izdevumu pārskatīšana, iecēla tikai piecus mēnešus vēlāk.
- Korupcijas apkarošana.** Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāta novērtējumā par korupcijas apkarošanas iestādi nebija konstatēti trūkumi, kas apdraudētu tās darbību. Šie trūkumi kļuva zināmi 2014. gada jūnijā pēc tam, kad Migrācijas un iekšlietu ģenerāldirektorāta ziņojumā bija konstatētas vairākas problēmas (2014. gada februāris) un Itālijā notika vērienīgs korupcijas skandāls (2014. gada aprīlī saistībā ar *EXPO 2015* Milānā). Vēl divi būtiski korupcijas gadījumi kļuva zināmi vēlāk tajā pašā gadā (*Mose* projekts Venēcijā jūnijā un *Mafia Capitale* Romā decembrī).
- Ciņa pret nodokļu nemaksāšanu.** Komisija savā novērtējumā nepārbaudīja Itālijas sniegtos datus kā iznākumu pasākumiem, kas īstenoti saskaņā ar attiecīgo sadaļu stabilitātes programmā un valsts reformu programmā.

EDP iznākums

EDP reformas ir ļāvušas ieviest instrumentus budžeta disciplīnas uzlabošanai, taču šī procedūra nav bijusi pilnībā efektīva kā korigējošs mehānisms

113

Šajā iedaļā apkopota informācija par to, kas paveikts, lai vēl vairāk uzlabotu budžeta disciplīnu, un novērtēta EDP kā korigējoša un strukturālo reformu mehānisma efektivitāte.

Secīgas EDP reformas ir ļāvušas ieviest instrumentus budžeta disciplīnas uzlabošanai dalībvalstīs...

114

Nesenās ES fiskālās sistēmas reformas (2011. gadā pieņemtais tā dēvētais sešu tiesību aktu kopums un 2013. gada divu tiesību aktu kopums, sk. **1. attēlu**) tika veiktas, lai panāktu un saglabātu publisko finanšu stabilitāti. Saistībā ar EDP, īstenojot reformas, tika ieviesti papildu noteikumi, agrīnas brīdināšanas mehānisms un virkne jaunu uzraudzības un pārraudzības instrumentu; īstenojot reformas, tika stiprinātas arī sankcijas un atviegloti nosacījumi to piemērošanai.

...taču EDP nav bijusi pilnībā efektīva kā korigējošs mehānisms

115

Budžeta bilance un valsts parāda attiecība pret IKP ir divi Līgumā noteikti rādītāji, ko izmanto, lai novērtētu dalībvalsts budžeta situāciju (sk. 1. punktu). Veicot SIP reformu 2005. gadā, minētajiem rādītājiem pievienoja strukturālo bilanci⁵² kā vienu no mērķiem, kas jāsasniedz dalībvalstīm, kurām piemēro EDP, lai korigētu pārmērīga budžeta deficīta situāciju.

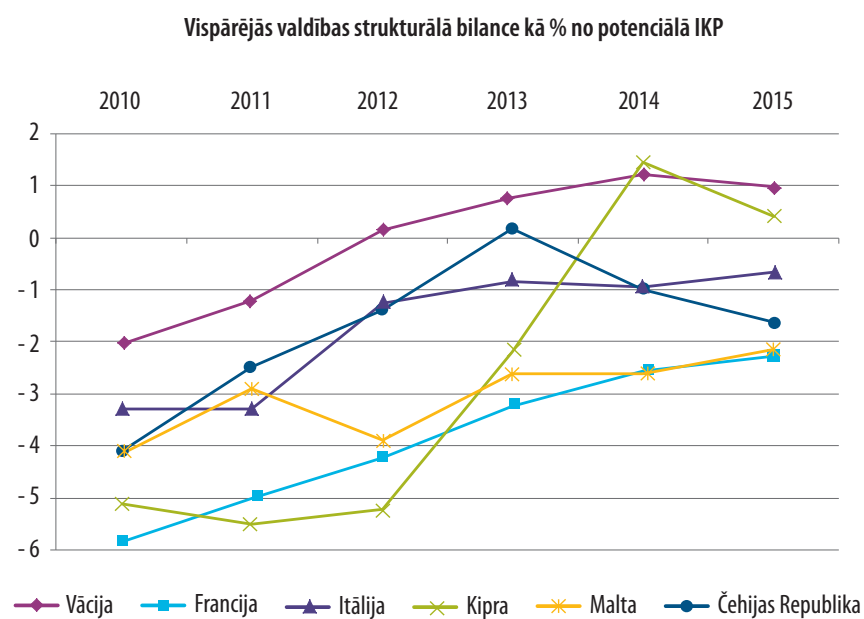
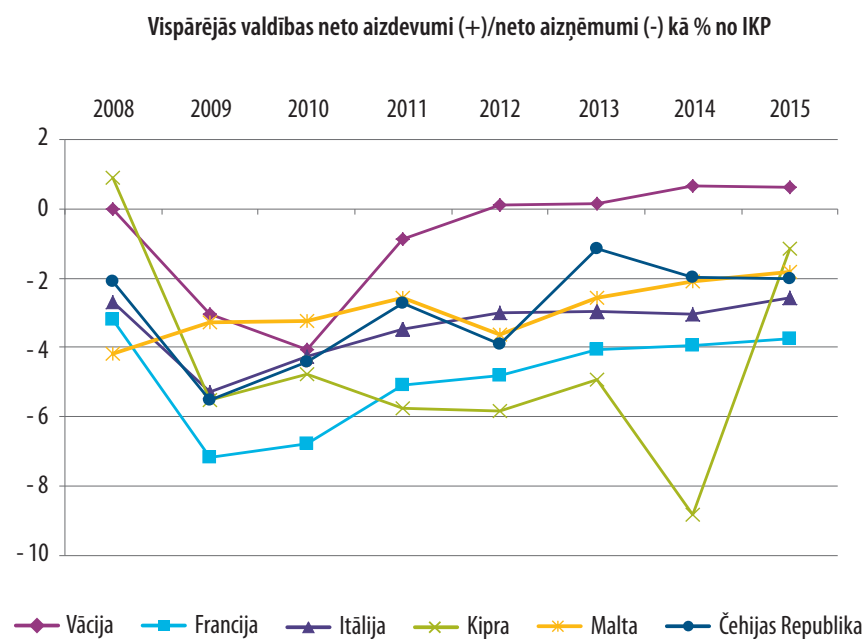
116

No 23 dalībvalstīm, kurām 2011. gada novembrī piemēroja EDP, 15 dalībvalstīm procedūru izbeidza 2015. gada beigās (sk. **1. tabulu**). Visas Palātas pārbaudītās dalībvalstis revidētajā periodā bija uzlabojušas gan budžeta bilanci, gan arī strukturālo bilanci (sk. **10. attēlu**⁵³). Čehijas Republikai, Vācijai, Itālijai un Maltai izdevās pabeigt procedūru. Kipra piekrita iesaistīties finansiālās palīdzības programmā, savukārt Francijai pēc trīs termiņa pagarinājumiem EDP joprojām piemēro. Palātas izveidotajā izlasē Francija ir vienīgā dalībvalsts, kuras budžeta deficīts 2015. gadā joprojām pārsniedza 3 % robežu.

52 Strukturālā bilance ir budžeta bilance bez cikliskā komponenta un vienreizējiem vai citiem pagaidu pasākumiem.

53 Dati ir sniegti par pārskata periodu, proti, 2008.–2015. gadu. Taču dati par strukturālo bilanci AMECO ir pieejami tikai kopš 2010. gada.

Vispārējās valdības budžeta balance (2008.–2015. gads) un strukturālā balance (2010.–2015. gads)

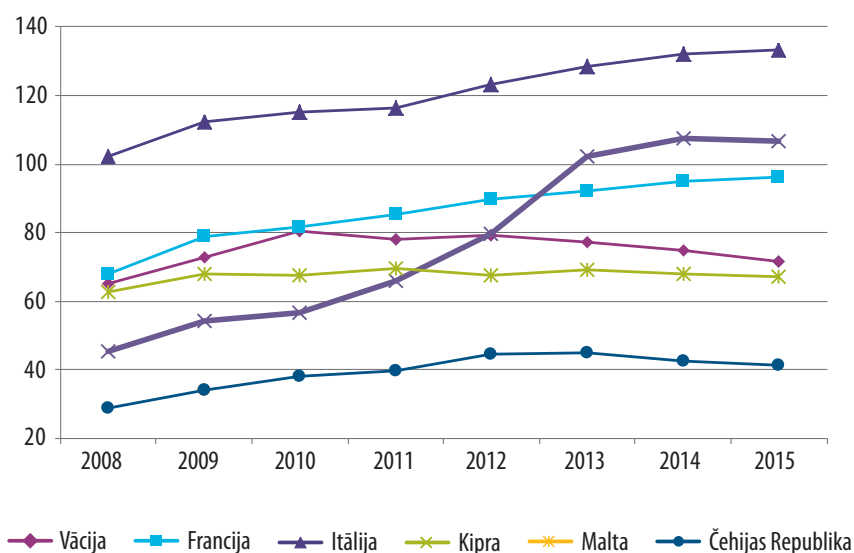
Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz AMECO (pēdējo reizi atjaunināta 2015. gada 5. maijā).

117

Visu izlasē iekļauto dalībvalstu valsts parāda attiecība pret IKP 2015. gadā bija augstāka nekā 2008. gadā (sk. **11. attēlu**). Attaisnojumam jāatzīst, ka Palātas pārbaudītās EDP tika uzsāktas smagas finanšu krīzes laikā, un šis apstāklis veicināja parāda līmeņa strauju paaugstināšanos no dažādiem avotiem, piemēram, no kapitāla iepludināšanas bankām, kā arī zema vai negatīva nominālā pieauguma dēļ. Vidēji valsts parāda attiecība pret IKP laikposmā no 2008. līdz 2012. gadam ES palielinājās par vairāk nekā 24 % no IKP, turklāt palielinājums bija vērojams visās valstīs.

11. attēls

Valsts parāda attiecība pret IKP (%), 2008.–2015. gads

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz AMECO (pēdējo reizi atjaunināta 2015. gada 5. maijā).

118

Vācijā, Maltā un Čehijas Republikā (rādītājs joprojām ir zem robežvērtības) palielinājums 2008.–2015. gadā bija mērens (4,4 procentpunkti Maltā, 6,4 procentpunkti Vācijā un 12,8 procentpunkti Čehijas Republikā), turklāt pašreiz vērojama lejupēja rādītāja attīstības tendence. Kiprai nācās tikt galā ar nepieredzētu banku krīzi, un šajā valstī 2008.–2015. gadā valsts parāda attiecība pret IKP palielinājās par 61,4 procentpunktiem, turklāt straujākais pieaugums bija vērojams 2008.–2013. gadā (no 45,3 % līdz 102,2 %). Taču kopš 2013. gada, kad Kipru iekļāva finanslīdzības programmā, parāda pieauguma dinamika ir mazinājusies, un valsts parāda attiecība pret IKP stabilizējās 2014. (107,5 %) un 2015. gadā (106,7 %). Visbeidzot, gan Francijā, gan arī Itālijā 2008.–2015. gadā valsts parāda attiecība pret IKP pastāvīgi pieauga līdz apmēram 30 procentpunktu līmenim.

119

Parāda dinamikas iemesli ir primārā bilance⁵⁴, lavīnas efekts⁵⁵, kā arī atlikumu un plūsmu korekcija⁵⁶. Tādējādi valsts parāda attiecības pret IKP novērtējumu var iedalīt, ņemot vērā minēto trīs iemeslu attiecīgo ietekmi. **12. attēlā** norādīts minētais iedalījums, savukārt **12. izcēlumā** sniegta iedalījuma un izlasē iekļauto dalībvalstu parādu dinamikas padziļināta analīze.

120

Šī analīze norāda uz to, ka *EDP* regulējums var būt efektīvs līdzeklis, lai izvairītos no parāda palielināšanās. Taču augsts sākotnējais parāda līmenis (kā Itālijā) var mazināt efektivitāti procedūrai, kas paredzēta, lai pakļautu kontrolei valsts parāda attiecību pret IKP, un tādas pašas sekas var radīt arī dalībvalsts (piemēram, Francijas) nevēlēšanās īstenot *EDP* ieteikumus un nodrošināt fiskālo disciplīnu.

121

Itālijas parāds turpināja palielināties par spīti centieniem panākt fiskālo disciplīnu (kā rāda pozitīvā gada primārā bilance vidēji +1,1 % līmenī šajā laikposmā), un šādas situācijas iemesls bija nozīmīgs lavīnas efekts, ko radīja vairāku faktoru kopums – liels sākotnējais parāds, zems vai negatīvs nominālais IKP pieaugums, kā arī augstu procentu likmju epizodes. Francijas valsts parāda attiecība pret IKP palielinājās, neskatoties uz mēreno sākotnējo līmeni, jo, kā liecina budžeta rādītāju nepietiekams uzlabojums (sk. **10. attēlu**) un būtiski negatīva primārā bilance (vidēji -2,7 % šajā laikposmā), trūka budžeta disciplīnas.

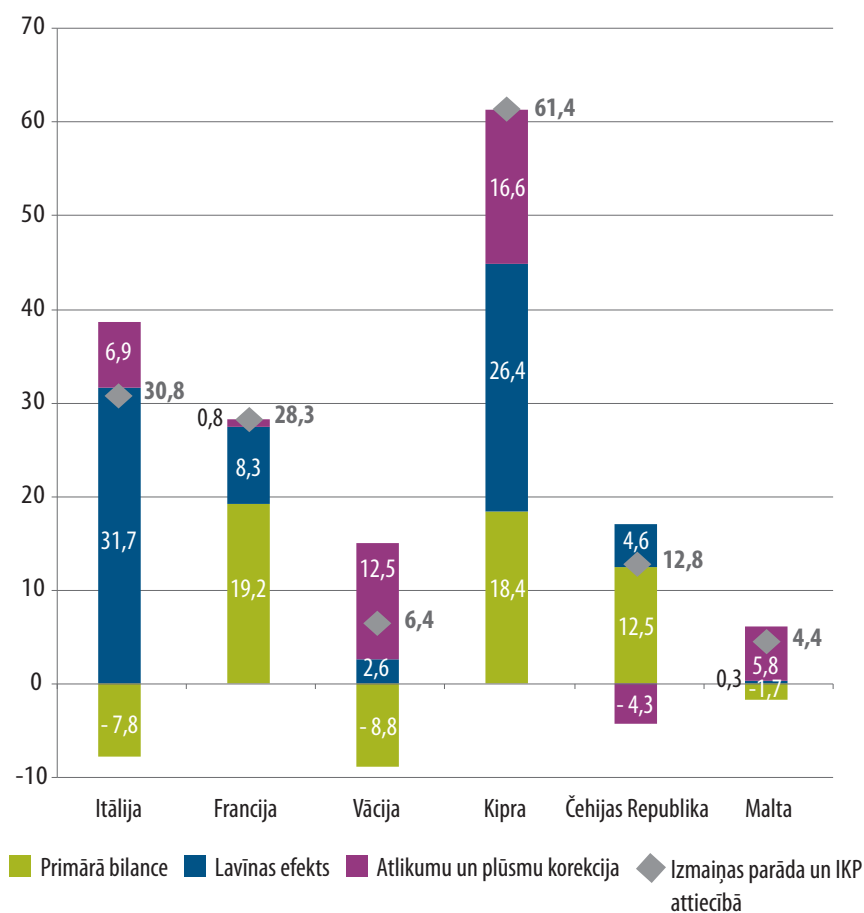
54 Primārā bilance ir budžeta bilance bez procentu maksājumiem par vispārējās valdības parādu. Tajā norāda valdības jaunā parāda apmēru (pozitīvs vai negatīvs), un tāpēc to var uzskatīt par fiskālās disciplīnas rādītāju.

55 Lavīnas efekts ir valsts parāda uzkrāšanos pastiprinošs efekts, ko rada starpība starp procentu likmi, kas samaksāta par valsts parādu, un nominālo IKP pieauguma tempu. Ja procentu likme ir lielāka par nominālo IKP pieauguma tempu, lavīnas efekts veicinās valsts parāda attiecības pret IKP palielināšanos. Būtībā, lai stabilizētu valsts parāda attiecību pret IKP, valdībai ir jāpanāk tāda primārā bilance, kas kompensē lavīnas efektu.

56 Atlikumu un plūsmu korekcija ietver visas valsts parāda izmaiņas, ko nevar izskaidrot ar budžeta deficītu. Tā ietver finanšu aktīvu izmaiņas (uzkrāšanu un pārdošanu), ārvalsts valūtā denominēta parāda vērtības izmaiņas un pārējās statistikas korekcijas.

12. attēls

Valsts parāda pieauguma iedalījums (procentpunkti), 2008.–2015. gads

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz AMECO (pēdējo reizi atjaunināta 2015. gada 5. maijā).

Valsts parāda izmaiņu analīze 2008.–2015. gadā

Sākoties finanšu krīzei 2008. gadā, Itālijas valsts parāds bija 102,3 % no IKP. No 2009. līdz 2015. gadam Itālijai nācās tikt galā ar sarežģītu ekonomisko situāciju, par ko liecināja gan izteikti negatīva ražošanas apjoma starpība (vidēji -3,3 %), gan arī gada vidējais nominālais pieaugums 0 % līmenī. Lai gan Itālija uzlaboja strukturālo bilanci, sākot ar 2009. gadu (sk. **10. attēlu**), tās valsts parāda attiecība pret IKP palielinājās par 30,8 procentpunktiem. Parāda dinamikas galvenais iemesls bija izteikts lavīnas efekts, jo primārais pārpalikums savā ziņā kompensēja atlikumu un plūsmu korekciju (sk. **12. attēlu**). Lavīnas efektu var skaidrot ar augsto parādu līmeni, nominālā pieauguma zemajiem rādītājiem, kā arī ar valsts parāda krīzes ietekmi uz procentu likmēm.

Francijas valsts parāda attiecība pret IKP 2008. gadā bija 68,1 %. Francija 2009.–2015. gadā piedzīvoja mazāk smagu ekonomikas lejupslīdi nekā Itālija: Francijā nominālais gada pieaugums bija +1,3 % un ražošanas apjoma vidējā starpība -1,6 % līmenī. Neskatoties uz zemāku sākotnējā parāda līmeni un labākiem cikliskajiem nosacījumiem, Francija attiecīgajā periodā piedzīvoja salīdzinošu valsts parāda attiecības pret IKP pieaugumu (28,3 procentpunkti). Pieauguma galvenais iemesls (aptuveni 2/3) bija budžeta disciplīnas trūkums – šajā laikposmā Francijas gada primārais deficīts bija 2,7 %. Atlikusi 1/3 pieauguma skaidrojama ar lavīnas efektu.

Vācijā valsts parāda attiecība pret IKP 2008. gadā saglabājās 65,1 % līmenī. Vācijā 2009.–2015. gadā bija augstāks gada nominālais pieaugums (2,4 %) nekā Francijā un Itālijā, kā arī mazāka ražošanas apjoma negatīvā starpība (vidēji -1,1 %), un valsts parāda attiecība pret IKP pieauga par 6,4 procentpunktiem. Šādu situāciju var skaidrot ar labākiem cikliskajiem nosacījumiem un ilgstošu fiskālās konsolidācijas laikposmu. Taču primārais pārpalikums tikai daļēji kompensēja atlikumu un plūsmu korekciju, kas bija galvenais parādu palielinājuma iemesls, turklāt ierobežota ietekme bija arī lavīnas efektam.

Kiprā 2008. gadā valsts parāda attiecība pret IKP bija 45,3 %. Attiecīgajā periodā Kipra piedzīvoja dziļu krīzi ar negatīvu vidējo nominālo pieaugumu (-1,0 %) un ražošanas apjoma starpību -2,1 % līmenī. Valsts parāda attiecības pret IKP pieaugumu par 61,4 procentpunktiem (no 45,3 % 2008. gadā līdz 106,7 % 2015. gadā) var skaidrot ar negatīvo ietekmi, ko radīja visi iemesli, proti, primārā bilance (-18,4 procentpunkti), lavīnas efekts (-26,4 procentpunkti) un atlikumu un plūsmu korekcija (-16,6 procentpunkti).

Čehijas Republikas valsts parāda attiecība pret IKP 2008.–2015. gadā palielinājās no 28,7 % līdz 41,5 % un tādējādi saglabājās zem robežvērtības. Ekonomikas vidē, ko raksturo vidējais nominālais pieaugums 1,5 % apmērā un ražošanas apjoma starpība -1,5 % apmērā, parāda pieaugumu (+12,8 procentpunkti) galvenokārt var skaidrot ar primāro deficītu (-12,5 procentpunkti) un to, ka atlikumu un plūsmu korekcija kompensē lavīnas efektu.

Maltā 2008. gadā valsts parāda attiecība pret IKP bija 62,7 %. No 2009. līdz 2015. gadam valstī bija vērojams vidējais nominālais pieaugums 4,6 % līmenī un vidējais nominālais deficīts -2,8 % līmenī. Tādējādi valsts parāda attiecība pret IKP saglabājās stabila – palielinājums bija 4,4 procentpunkti, ko galvenokārt var skaidrot ar atlikumu un plūsmu korekciju.

122

EDP paredz iespēju piemērot sankcijas eurozonas dalībvalstīm par budžeta disciplīnas neievērošanu. To var darīt, pastiprinot procedūru, ja Komisijas novērtējums apliecina, ka dalībvalsts nav veikusi efektīvu rīcību, lai savlaicīgi koriģētu pārmērīgo budžeta deficītu. Sankcijas var nozīmēt arī naudas soda piemērošanu līdz 0,5 % no IKP.

123

Tomēr kopš *EDP* ieviešanas tā pastiprināta tikai vienu reizi attiecībā uz Beļģiju, un citas sankcijas nekad nav piemērotas. Palāta uzskata, ka šāda situācija rada risku, jo dalībvalstīm šķitīs, ka sankciju piemērošanas iespēja ir maz ticama. Šāds pieņēmums apdraudētu *EDP* efektivitāti un ticamību. Lai gan sankciju piemērošana nav faktiskais mērķis, sistēma, kurā nepiemēro sankcijas, balstās vienīgi uz morālu nosodījumu, un šādā gadījumā, ja Komisija nevar panākt dalībvalstu vēlmi sadarboties, *EDP* nebūs efektīva.

Procedūrai ir bijusi arī ierobežota ietekme uz ieteikto strukturālo reformu īstenošanas panākšanu

124

Strukturālās reformas nav ne saistošas, ne arī noteikti īstenojamas, tāpēc ir liela iespējamība, ka dalībvalstis tās pakļaus savas valdības politiskajai programmai. Komisija nespēj ietekmēt vai veicināt strukturālo reformu īstenošanu. Tādējādi vairākums izlasē iekļauto valstu panāca vienīgi daļēju vai ierobežotu progresu virzībā uz savu reformu mērķu sasniegšanu (sk. **VIII pielikumu**). *EDP* ietvaros veiktās strukturālo reformu īstenošanas uzraudzības iznākums bieži vien gadu no gada bija vienīgi Padomes konkrētām valstīm adresēto ieteikumu dublēšana.

125

No Palātas izlasē iekļautajām valstīm vienīgi Kipra panāca ievērojamu progresu strukturālo reformu īstenošanā pēc tam, kad tā bija piekritusi dalībai finansiālās palīdzības programmā (2013. gada aprīlis). Saskaņā ar jaunāko pieejamo novērtējumu Kipra pilnībā – kaut ar nelielu kavēšanos – ir īstenojusi lielāko daļu saskaņoto pasākumu. Programmas dēļ Kipra bija pakļauta stingrākai un visaptverošākai uzraudzībai, kā arī stingrākiem izpildes noteikumiem.

Pozitīvās pazīmes un izaicinājums nākotnei

126

Komisija, iepazīstinot ar saviem priekšlikumiem attiecībā uz tā dēvētā Piecu priekšsēdētāju ziņojuma īstenošanu (sk. 4. punktu), atzina, ka Eiropas “ekonomikas pārvaldības regulējuma darbības joma pēdējo gadu laikā ir ne tikai padziļinājusies un paplašinājusies, bet arī kļuvusi sarežģītāka”⁵⁷ un ka pastiprinātā regulējuma pirmajā pārskatīšanā “tika konstatētas dažas jomas, kuras var uzlabot, jo īpaši attiecībā uz politikas veidošanas pārredzamību, sarežģītību un paredzamību, kas ir būtiski attiecībā uz instrumentu efektivitāti”⁵⁸. Komisija arī pauda apņēmību censties panākt “*pieejamo instrumentu pilnīgu un pārredzamu piemērošanu*”, kā arī uzlabot skaidrību un samazināt pašreizējā regulējuma sarežģītību, lai sasniegtu galīgo mērķi, proti, uzlabotu spēkā esošo noteikumu efektivitāti.

127

Palāta pozitīvi vērtē priekšlikumus un aicina Komisiju apņēmīgi īstenot savas saistības.

57 Paziņojums presei timekļa vietnē: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5874_lv.htm.

58 COM(2015) 600 final.

128

Arvien sarežģītākos apstākļos Komisija ir veikusi nozīmīgus pasākumus, lai racionalizētu un vienkāršotu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru kā instrumentu labākas ekonomikas pārvaldības panākšanai ES. Pavisam nesen tā ir paudusi apņēmību veikt izmaiņas jomās, kurās Palāta konstatēja problēmas, proti, ir nepieciešams visaptverošs redzējums un lielāka skaidrība un pārredzamība, lai pēc iespējas palielinātu plašo noteikumu un pamatnostādņu efektivitāti. Noteikumi ir pieņemti un *EDP* īstenošana notiek pareizi, taču ievērojamu pozitīvu devumu sniegs Komisijas apņēmība veikt turpmākus uzlabojumus.

129

Sīkāk izstrādāti secinājumi par revīzijā vērtētajām īstenošanas jomām ir sniegti turpmāk kopā ar konkrētiem ieteikumiem.

Eurostat

Datu pārbaude

130

Komisija (*Eurostat*) kopš 2011. gada ir uzlabojusi savus kvalitātes novērtēšanas procesus gan resursu, gan arī procedūru ziņā. Informācijas pieprasījumu standartizācija un to skaita palielināšanās ir ļāvusi padziļināti analizēt *EDP* datus.

131

Palāta konstatēja, ka statistikas datu pārbaudes process netiek pietiekami labi dokumentēts, lai varētu viegli saprast analīzi, kas ir bijusi kvalitātes novērtējumu pamatā. Turklāt analīze tiek balstīta uz datiem, kas ne vienmēr ir pilnīgi. Varētu arī nepārprotamāk paskaidrot, kā jāpiemēro esošie noteikumi un pamatnostādnes (sk. 47.–51. punktu).

1. ieteikums

Komisijai (*Eurostat*) labāk jādokumentē darbs saistībā ar pārbaudēm birojā un jāuzlabo tā pārredzamība. Tādējādi vadība un citi referenti varētu gūt skaidrāku priekšstatu par analīzes saturu.

Komisijai (*Eurostat*) jāievieš rakstveida iekšējās procedūras analīzes darba veikšanai kvalitātes novērtējuma ietvaros, kā arī labāk jānovērtē un jādokumentē datu dokumentārā pārbaude birojā tādās jomās kā vispārējās valdības sektora un īpašu valdības darījumu nošķiršana.

Kontroles sistēmu novērtējums

132

Komisija (*Eurostat*) pienācīgi nenovērtē dalībvalstu kontroles sistēmas, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis izmanto saskaņotu datu vākšanas pieeju, lai gan tām ir atšķirīgas statistikas sistēmas. Tā kā ir konstatēts vispārējs dokumentu trūkums par pašreizējām datu vākšanas uzraudzības un kontroles sistēmām, nav iespējams īstenot uz sistēmām balstītu pieeju, lai pārbaudītu saņemto datu kvalitāti (sk. 55. punktu).

2. ieteikums

Komisijai (*Eurostat*) jāuzlabo savi kvalitātes novērtējumi, iekļaujot tajos dalībvalstu uzraudzības un kontroles sistēmu pārbaudi, un skaidri jādokumentē veiktā analīze. Jāizstrādā un jāievieš rakstveida procedūras, lai uzlabotu saskaņotību.

Ar dialogu saistīti apmeklējumi un tiešās pārbaudes

133

Komisija (*Eurostat*) no 2011. līdz 2013. gadam papildināja ar dialogu saistītos standarta apmeklējumus (SDA), ieviešot ar iepriekšējo posmu saistītus dialoga apmeklējumus (IDA), lai analizētu ar iepriekšējo posmu saistīto datu pārvaldību un kontroli. IDA bija ļoti lietderīgi kvalitātes novērtējuma uzdevumu veikšanai, lai noteiktu, novērtētu un uzraudzītu riskus un problēmas. IDA apvienoja ar SDA 2014. gadā, un tāpēc katrs apmeklējums ilga divas dienas. Ņemot vērā lielo jautājumu skaitu katra apmeklējuma darba kārtībā, apmeklējumi nav pietiekami ilgi, lai atbilstīgi pārbaudītu būtiskus datu kvalitātes jautājumus (sk. 52. līdz 54. punktu).

134

Eurostat, veicot apmeklējumus uz vietas, veic ierobežotas tiešās pārbaudes. Ir ieviesta labi strukturēta risku analīze, taču to neizmanto, lai atlasītu ar augstu risku saistītus jautājumus izskatīšanai apmeklējumu laikā. Riska analīzes elementus, ko izmanto, lai noteiktu, kurās dalībvalstīs jāveic ar dialogu saistīti apmeklējumi, kā arī šo apmeklējumu laikā apspriežamos jautājumus varētu labāk dokumentēt (sk. 53. punktu).

135

Ziņojumus par apmeklējumiem, kas saistīti ar dialogu, *Eurostat* publicē 9 līdz 52 nedēļu laikā pēc attiecīgajiem apmeklējumiem. Novēlota ziņojumu publicēšana nozīmē to, ka dalībvalstis nevar apmainīties ar labu praksi un arī citām ieinteresētām personām/lietotājiem ir liegta iespēja savlaicīgi atzīt, ka konkrētā dalībvalstī ir zināmas problēmas (sk. 56. punktu).

3. ieteikums

Komisijai (*Eurostat*) jāpielāgo dialoga apmeklējumu ilgums situācijai dalībvalstīs vai tās jāapmeklē biežāk, lai nodrošinātu pilnīgāku aptvērumu.

Komisijai (*Eurostat*) apmeklējumus uz vietas jāpastiprina tiešās pārbaudes.

Komisijai (*Eurostat*) vēl vairāk jāsaīsina laikposms, kas vajadzīgs tās apmeklējumu ziņojumu publicēšanai.

Rīcības punkti

136

Rīcības punkti bieži netiek atrisināti ieteiktajā termiņā. Tas rada risku, ka ar svarīgiem jautājumiem saistītas problēmas netiks pietiekami ņemtas vērā *Eurostat* kvalitātes novērtējumos (sk. 56. punktu).

4. ieteikums

Komisijai (*Eurostat*) pilnībā jāizmanto savas pilnvaras panākt izpildi tādās jomās kā pilnīgums, atbildība par metodiku un dokumentu sagatavošana.

Norādījumi

137

Ja nepieciešams konfidencialitātes apsvērumu dēļ, *Eurostat* neziņo EFK un nepublicē visus *ex ante/ex post* ieteikumus, ko tas divpusējā saziņā sniedz dalībvalstīm. Šāda prakse apdraud pārredzamību un salīdzināmību (sk. 57. un 58. punktu).

5. ieteikums

Lai veicinātu pārredzamību, Komisijai (*Eurostat*) jāpaziņo Ekonomikas un finanšu komitejai un jādara zināmi atklātībai visi ieteikumi, ko tā sniedz par metodiskiem jautājumiem. Ja konfidencialitātes apsvērumi liedz publicēt dokumentu pilnībā, jānodrošina vismaz kopsavilkums.

Iznākums

138

Būtu iespējams uzlabot *Eurostat* attiecībā uz datiem formulēto atrunu un izmaiņu iemeslu pārredzamību (sk. 65. punktu).

139

Eurostat nav skaidri noteicis rakstveida iekšējās procedūras atrunu formulēšanai par datu kvalitāti vai attiecībā uz nepieciešamību datus labot (sk. 65. punktu).

6. ieteikums

Komisijai (*Eurostat*) labāk jādokumentē savas iekšējās procedūras un kritēriji, lai attiecībā uz datiem formulētu atrunas vai tos labotu nolūkā uzskatāmi parādīt saskaņotu risinājumu visām metodiskām problēmām, kurām ir potenciāla/faktiska ietekme uz neto aizdevumiem/neto aizņēmumiem.

Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts

Pārredzamība

140

Kopumā analīzei, kas ir pamatā Komisijas priekšlikumiem attiecībā uz *EDP* lēmumu pieņemšanu un ieteikumiem, trūkst pārredzamības un atsevišķi būtiski apsvērumi ir balstīti uz neskaidrām definīcijām. Turklāt veiktās *EDP* reformas ir paaugstinājušas analītiskā procesa sarežģītības līmeni. Visi šie apstākļi dažos gadījumos apgrūtina iespēju noteikt skaidru saikni starp veikto analīzi un izdarītajiem secinājumiem (sk. 59.–62. punktu, 72.–83. punktu, 91.–97. punktu un 100.–104. punktu).

141

Tāpēc jāpanāk līdzsvars starp augstāku sarežģītības līmeni un ekonomiskā novērtējuma plašāku tvērumu, uzlabojot pārredzamību un tādējādi veicinot publisko uzraudzību. Pēdējos gados Komisija ir īstenojusi atzinīgi vērtējamus centienus, lai uzlabotu pārredzamību. Taču tie nav pietiekami, un to īstenošana jāturpina (sk. 98. punktu).

7. ieteikums

Komisijai (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorātam) jāturpina uzlabot pārredzamību un *EDP* skaidrību turpmāk izklāstītajās jomās:

- novērtēšanas process. Komisijas darbībai jābūt pārredzamākai attiecībā uz tās veiktās analīzes būtiskākajiem aspektiem. Komisija to var panākt, piemēram, izstrādājot metodes, kas ļautu noteikt un novērtēt vienreizēju un pagaidu pasākumu ietekmi, sniedzot pietiekami sīki izklāstītus skaidrojumus par novērtējumiem un secinājumiem konkrētām valstīm adresētos dokumentos, it īpaši attiecībā uz jēdzienu "negaidīts un nelabvēlīgs ekonomikas notikums" efektīvas rīcības novērtēšanā, kā arī ieviešot metodisko sistēmu, lai novērtētu to būtisko faktoru ietekmi, ko tā ņem vērā savos novērtējumos;
- datu pieejamība. Komisijai jādara zināma atklātībai visa sīki izstrādātā informācija, kas nepieciešama, lai veiktu aprēķinus, kuri ir tās analīzes pamatā, tādējādi ļaujot visām ieinteresētajām trešām personām reproducēt novērtējumus;
- augšupējs novērtējums. Novērtēšanas procesā jāiesaista valstu fiskālās padomes un tās jāaicina veikt neatkarīgu pārbaudi attiecībā uz tādu datu un informācijas ticamību, ko sniegušas finanšu ministrijas un ko Komisija izmanto, lai veiktu savu analīzi;
- analīzes stabilitāte. Komisijai konsekventi jāizmanto visa būtiskā informācija, kas pieejama tās prognozēs, jāievēro attiecīgās metodes un tās jāizplata, cik vien plaši un ātri iespējams.

Parāda kritērijs

142

EDP līdz šim bijusi vairāk vērsta uz valdības budžeta deficītu, nevis uz valdības parādu. Parāda kritēriju sāka izmantot tikai 2012. gadā, to joprojām pakāpeniski ievieš un nepiemēros visām dalībvalstīm vismaz līdz 2020. gadam. To dalībvalstu parāda dinamikas novērtējums, kurām *EDP* sāka piemērot līdz 2011. gada novembrim, nav pārlicinošs: šīs *EDP* ir jāizbeidz, pamatojoties tikai uz deficīta kritēriju, un pēc tam tiks piemērots trīs gadus ilgs pārējas periods attiecībā uz parāda kritēriju (sk. 68.–69. punktu un 104. punktu).

143

EDP elastīguma palielināšana nozīmē to, ka nelabvēlīgos ekonomiskos apstākļos atbilstību var atzīt pat tad, ja valsts parāda attiecība pret IKP palielinās. Šāds nosacījums var apdraudēt procesa ticamību un valsts parāda ilgtspēju, it īpaši ilgstošas lejupslīdes periodā (kad parāds var palielināties pat tad, ja ir izpildīts parāda kritērijs). Galu galā neatkarīgi no tā, vai parāda kritērijs ir izpildīts vai nav, būtiskākais uzdevums ir atmaksāt vai ilgtspējīgi refinansēt faktisko parāda summu (sk. 76.–78. punktu).

8. ieteikums

Komisijai stingri jāseko līdzi parāda attīstības tendencēm, it īpaši dalībvalstīs ar lielu parāda nastu, lai novērstu parāda palielināšanos līdz neilgtspējīgam līmenim.

Ja tiek pārsniegts 60 % parāda robežlīmenis un attiecīgajai dalībvalstij sāk piemērot *EDP*, Komisijai jāpanāk, lai prasītās korekcijas nodrošinātu īstenojamu un ticamu konverģences virzību uz atbilstību parāda kritērijam, it īpaši ņemot vērā parāda sākotnējo līmeni.

Komisijai savos *EDP* ieteikumos dalībvalstīm, kuras pārsniedz parāda robežlīmeni, kad tā nosaka gada budžeta deficīta mērķus, jānosaka arī gada valsts parāda attiecība pret IKP līmeni, kas atbilst šiem mērķiem.

Strukturālās reformas

144

Pārmērīga valsts budžeta deficīta iemesls – vismaz daļēji – var būt strukturālās nepilnības. Tāpēc mērķtiecīgas strukturālās reformas var palīdzēt panākt ilglaicīgas deficīta korekcijas. Kopš 2013. gada maija strukturālās reformas ir kļuvušas par būtisku aspektu Komisijas veiktajos *EDP* novērtējumos. Taču strukturālo reformu īstenošana joprojām nav nostiprināta, un Komisija neveic rūpīgāku to īstenošanas uzraudzību kā dalībvalstīs, kurām nepiemēro *EDP* (sk. 108.–111. punktu).

145

Turklāt konkrētām valstīm adresēto ieteikumu uzraudzība ne vienmēr ietver reformu faktisko īstenošanu un to efektivitāti. Šāda situācija varētu apdraudēt ietekmi, ko rada Komisijas nesen pieņemtais lēmums lielāku vērību pievērst strukturālo reformu īstenošanai (sk. 112. punktu).

9. ieteikums

Saskaņā ar makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru Komisijai (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorātam) pilnībā jāizmanto Eiropas pusgads, lai uzraudzītu strukturālo reformu īstenošanu dalībvalstīs, kurām piemēro *EDP*, it īpaši, ja fiskālās strukturālās reformas ir iekļautas ekonomiskās partnerības programmā. Turklāt Komisijai jāliek uzsvars ne tikai uz likumdošanas aspektiem, bet arī jāvērtē īstenoto reformu efektivitāte.

Komisijai pilnībā jāizmanto savas pilnvaras nodrošināt, lai dalībvalstīs, kurām piemēro *EDP*, izpildītu savas saistības attiecībā uz strukturālajām reformām.

Ziņojumu sniegšana

146

Īstenojot tā dēvēto sešu tiesību aktu kopumu un divu tiesību aktu kopumu, tika ieviestas jaunas ziņošanas prasības dalībvalstīm, lai uzlabotu Komisijas veikto *EDP* pārraudzību. Taču šīs prasības nav izpildāmas, jo nav tiesību normu, kas nodrošinātu dalībvalstu atbilstību šajā aspektā vai sankcijas tām dalībvalstīm, kuras to nedara. Tādējādi Komisijas veiktās pārraudzības efektivitāte ir atkarīga no dalībvalstu aktīvas sadarbības. Revidenti konstatēja vienu gadījumu, kad dalībvalsts nebija iesniegusi prasītos ziņošanas dokumentus. Tomēr Komisija par šādu neizpildi nav publiski ziņojusi attiecīgajos novērtējumos (sk. 85. līdz 86. punktu).

147

Pat tad, ja Komisija saņem visus dokumentus, tā ne vienmēr novērtē vai pārbauda sniegto informāciju, un šāda situācija rada bažas, ka Komisija pilnībā neizmanto dalībvalstu ziņojumus vai ka dalībvalstis tiek apgrūtinātas ar nevajadzīgu birokrātisku prasību (sk. 99.–110. punktu).

10. ieteikums

Komisijai (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorātam) vienmēr savos novērtējumos skaidri jānosaka, vai dalībvalsts ir izpildījusi savas ziņošanas prasības.

Komisijai jāizmanto iespēja uzsākt pārkāpuma procedūru, ja dalībvalsts neizpilda savus ziņošanas pienākumus.

Sankcijas

148

Secīgas *EDP* reformas ir pastiprinājušas sankcijas pret dalībvalstīm, kuras neizpilda ieteikumus, un atvieglojušas sankciju piemērošanas nosacījumus. Kopš *EDP* ieviešanas sankcijas nav piemērotas (sk. 114.–122. punktu).

149

Lai gan sankcijas ir lietderīgas arī kā preventīvs pasākums, to nepiemērošana gadījumos, kad dalībvalstis neizpilda pienākumu nodrošināt budžeta disciplīnu, rada risku, ka sankcijas var uzskatīt par instrumentu, kura izmantošana ir diez vai iespējama. Šāda situācija apdraudētu sankciju ticamību un efektivitāti un tādējādi arī *EDP* ticamību un efektivitāti kopumā.

11. ieteikums

Saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem Komisijai (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorātam) jāiesaka Padomei pastiprināt procedūru un piemērot sankcijas, ja ir pierādījumi, ka dalībvalsts nav izpildījusi *EDP* ieteikumus un tādējādi nav izpildījusi pienākumu nodrošināt budžeta disciplīnu, ko paredz Līgums.

Šo ziņojumu 2016. gada 25. februāra sēdē Luksemburgā pieņēma Revīzijas palātas IV apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Milan Martin Cvikl*.

Revīzijas palātas vārdā –

priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Tiesību akti par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru

- Padomes 1993. gada 22. novembra Regula (EK) Nr. 3605/93 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Grozīta ar:
 - ✓ Padomes 2000. gada 28. februāra Regulu (EK) Nr. 475/2000; ar šo regulu tika atjaunināts *EDP* pamatā esošais konceptuālais satvars uz EKS 95;
 - ✓ Komisijas 2002. gada 25. februāra Regulu (EK) Nr. 351/2002; ar šo regulu tika precizētas atsauces uz EKS 95 saistībā ar *EDP*, aizstājot kodus "B.9" un "D.41" attiecīgi ar kodiem "*EDP B.9*" un "*EDP D.41*";
 - ✓ Padomes 2005. gada 12. decembra Regulu (EK) Nr. 2103/2005 par statistikas datu kvalitāti sakarā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.
- Padomes 2009. gada 25. maija Regula (EK) Nr. 479/2009 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (aizstāja grozīto Regulu (EK) Nr. 3605/93). Grozīta ar:
 - ✓ Padomes 2010. gada 26. jūlija Regulu (ES) Nr. 679/2010, ar ko Regulu (EK) Nr. 479/2009 groza attiecībā uz statistikas datu kvalitāti pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras kontekstā.
- Padomes 1997. gada 7. jūlija Regula (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu, ar Padomes grozījumiem.
- 2005. gada 27. jūnija Regula (EK) Nr. 1056/2005 un 2011. gada 8. novembra Regula (ES) Nr. 1177/2011 – Stabilitātes un izaugsmes pakta korektīvā daļa.
- Tiesību akti no tā dēvētā sešu tiesību aktu kopuma:
 - ✓ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. novembra Regula (ES) Nr. 1177/2011, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu;
 - ✓ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regula (ES) Nr. 1173/2011 par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eurozonā.
- Tiesību akti no tā dēvētā divu tiesību aktu kopuma:
 - ✓ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regula (ES) Nr. 473/2013 par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs;
- starpvaldību Līgums par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā (fiskālais pakts), 2012. gada 2. marts.

Daži piemēri par trūkstošo informāciju dokumentos, kas saņemti no sešām pārbaudītajām dalībvalstīm

Trūkstošā informācija 2012., 2013. un 2014. gada aprīļa paziņojumos

Par N–1 gadu:

- vienā dalībvalstī:
 - i) trūka dažu sīki izstrādātu datu (tostarp darba bilance) par vietējām valdībām un par tādu struktūru sociālās nodrošināšanas fondu apakšsektoru, kuras nav vietējo valdību pakļautībā, kā arī trūka informācijas par citām vietējo valdību datu korekcijām;
 - ii) nebija sniegta informācija (izņemot 2012. gada aprīlī sniegto informāciju) par ilgtermiņa aizņēmumu ietekmi uz visu vispārējās valdības līmeņu parāda apmēru (palielinājumu vai samazinājumu) vai par valsts un vietējo valdību kapitāla daļu un cita veida kapitāla iedalījumu;
- citā dalībvalstī nebija sniegti dati par dažiem apakšsektoriem (darba bilances dati, kā arī dati par darba bilancē iekļautajiem finanšu darījumiem un informācija par "citām korekcijām" attiecībā uz valdību, vietējām valdībām un sociālās nodrošināšanas fondiem). Attiecībā uz visiem vispārējās valdības līmeņiem trūka lielākās daļas no prasītās neobligātās informācijas.

Trūkstošā informācija par tirdzniecības kredītiem un avansiem (AF.71 L) 4. tabulā

Vienā dalībvalstī dati netika sniegti līdz 2009. gadam, savukārt citā – līdz 2011. gadam.

Trūkstošā informācija EDP aptaujas anketās

Piecas no sešām dalībvalstīm iesūtīja EDP aptaujas anketas ar nepilnīgu informāciju obligāti aizpildāmajos laukos. Nepilnīgas informācijas piemēri:

- i) četras dalībvalstis sniedza nepilnīgus datus vai nesniedza datus par kapitāla ieplūdi par visiem gadiem un viena dalībvalsts – par N–1 gadu;
- ii) trīs dalībvalstis iesniedza nepilnīgu 4. tabulu (EDP tabulās paziņoto citu debitoru un kreditoru saistību iedalījums);
- iii) lai gan ir vērojami uzlabojumi attiecībā uz datu pilnīgumu, divas dalībvalstis iesniedza nepilnīgu 5. tabulu (nodokļi un sociālās iemaksas: vispārējās valdības citas debitoru un kreditoru saistības), 8. tabulu (centrālās valdības prasījumi, dzēstie parādi) un 9. tabulu (garantijas).

Cita informācija

Laikā no 2008. līdz 2014. gadam viena dalībvalsts neiesniedza pieprasītās saistītās tabulas¹ un aprakstus, savukārt trīs dalībvalstis šo informāciju sniedza pēc noteiktā termiņa. EDP apraksti bija jāiesniedz līdz 2013. gada decembrim, taču divas dalībvalstis tos iesniedza pēc noteiktā termiņa, proti, viena aprīlī, otra – 2014. gada novembrī.

¹ Saistītās tabulas norāda uz atbilstību starp pozīcijām valsts kontos un EKS klasifikācijas grupās.

Daži piemēri par klasifikācijas nepilnībām dokumentos, kas saņemti no sešām pārbaudītajām dalībvalstīm

Būtiskākie gadījumi, kas nav pilnībā atbilstīgi EKS 95, bet ko Eurostat atzinis par pieņemamiem

- Trijās dalībvalstīs publisko vienību statistikas reģistrs nenodrošināja pilnīgu tvērumu, galvenokārt vietējo valdību līmenī.
- Viena dalībvalsts piemēroja piesardzīgu pieeju, un tas nozīmē, ka vispārējās valdības sektorā kā palīgstrukturās automātiski tika iekļautas visas publiskās vienības, kuru pārdošanas apjoms vispārējai valdībai pārsniedza 80 % no kopējiem ieņēmumiem, un piemēroja 50 % kritēriju pārējām publiskām vienībām. Piesardzīga pieeja ir automātiski piemērots kritērijs, kas neparedz ņemt vērā vienības darbību (sniegto pakalpojumu veidu) vai citus apstākļus, piemēram, konkursus un tirgu. Grāmatvedības noteikumos precīzi nav noteikts, kā jārikojas šādos gadījumos. Turklāt dažas vienības (piemēram, slimnīcas) klasificēja grupas ietvaros, nevis individuāli atbilstīgi tam, vai tās bija tirgus/ārpustirgus vienības.
- viena dalībvalsts piemēroja piesardzīgu pieeju, taču tikai attiecībā uz vienībām, kas nepārsniedza zināmu lielumu; attiecībā uz šīm vienībām tika piemērots 50 % kritērijs, lai no pārdošanas ieņēmumiem izslēgtu posteni "citi ieņēmumi" un ražošanas izmaksās iekļautu dažādus nodokļus. Dalībvalsts šādi rīkojās, jo nevarēja noteikt subsidijas, kas atskaitāmas no pārdošanas ieņēmumiem. Tomēr, kaut arī visi nodokļi tika iekļauti izmaksās, saskaņā ar grāmatvedības noteikumiem bija jāiekļauj tikai "citi ražošanas nodokļi".

Galvenie trūkumi publisko institucionālo vienību klasifikācijā

- Viena dalībvalsts iekļāva finanšu tirgu uzraudzības iestādi, kas ir institucionāla vienība, vispārējās valdības sektorā. Saskaņā ar EKS 95 šādas vienības būtu klasificējamas ārpus vispārējās valdības sektora (proti, kā finanšu palīgstādes finanšu sabiedrību sektorā). Citas dalībvalstis pareizi klasificēja šīs institucionālās vienības ārpus vispārējās valdības sektora.
- Vienā dalībvalstī Palāta pārbaudīja ārpustirgus publiskās vienības, kuras tika pārklasificētas 2014. gada oktobrī pēc EKS 2010 kritēriju pārskatīšanas. Dalībvalsts pārklasificēja pavisam 158 publiskās vienības vispārējās valdības sektorā – 20 vienības, pamatojoties uz jaunajiem EKS 2010 noteikumiem, un pārējās 138 vienības kā daļu no parastās kritēriju pārskatīšanas. Otrās grupas vienības būtu pārklasificētas vispārējā sektorā, ja iepriekš būtu veikta pareiza to analīze.

Citas nepilnības

- Saistībā ar procedūram un termiņiem, ko piemēro, lai analizētu un klasificētu (pārklasificētu) vienības vispārējā valdības sektorā un ārpus tā, Palāta konstatēja, ka sešās dalībvalstīs izmanto atšķirīgas pieejas:
 - divas dalībvalstis analizē un klasificē (pārklasificē) vienības vienu reizi piecos gados atbilstīgi secīgām kritēriju pārskatīšanām, taču uzrauga jaunās struktūras katru gadu. Tomēr 2011. gadā viena dalībvalsts pieņēma rīcības punktu ar ieteikumu, ka 50 % kritēriju nevajadzētu piemērot ilgāk par 3–4 gadiem, savukārt cita dalībvalsts pieņēma rīcības punktu, iesakot vienu reizi gadā pārbaudīt visas tirgus/ārpustirgus publiskās vienības;
 - trīs dalībvalstis analizē vienības katru gadu un veic to pārklasifikāciju, ja to veids (tirgus/ārpustirgus) atšķiras trīs gadus pēc kārtas;
 - viena dalībvalsts analizē vienības divas reizes gadā vai ja mainās finansēšanas nosacījumi un pārklasificē tās, kad mainās vienības darbības veids.

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz Eurostat informāciju un dokumentiem, ko iesniegušas sešas pārbaudītās dalībvalstis.

Daži piemēri par rīcības punktiem ar iespējamu ietekmi uz datiem par budžeta deficītu un parādu

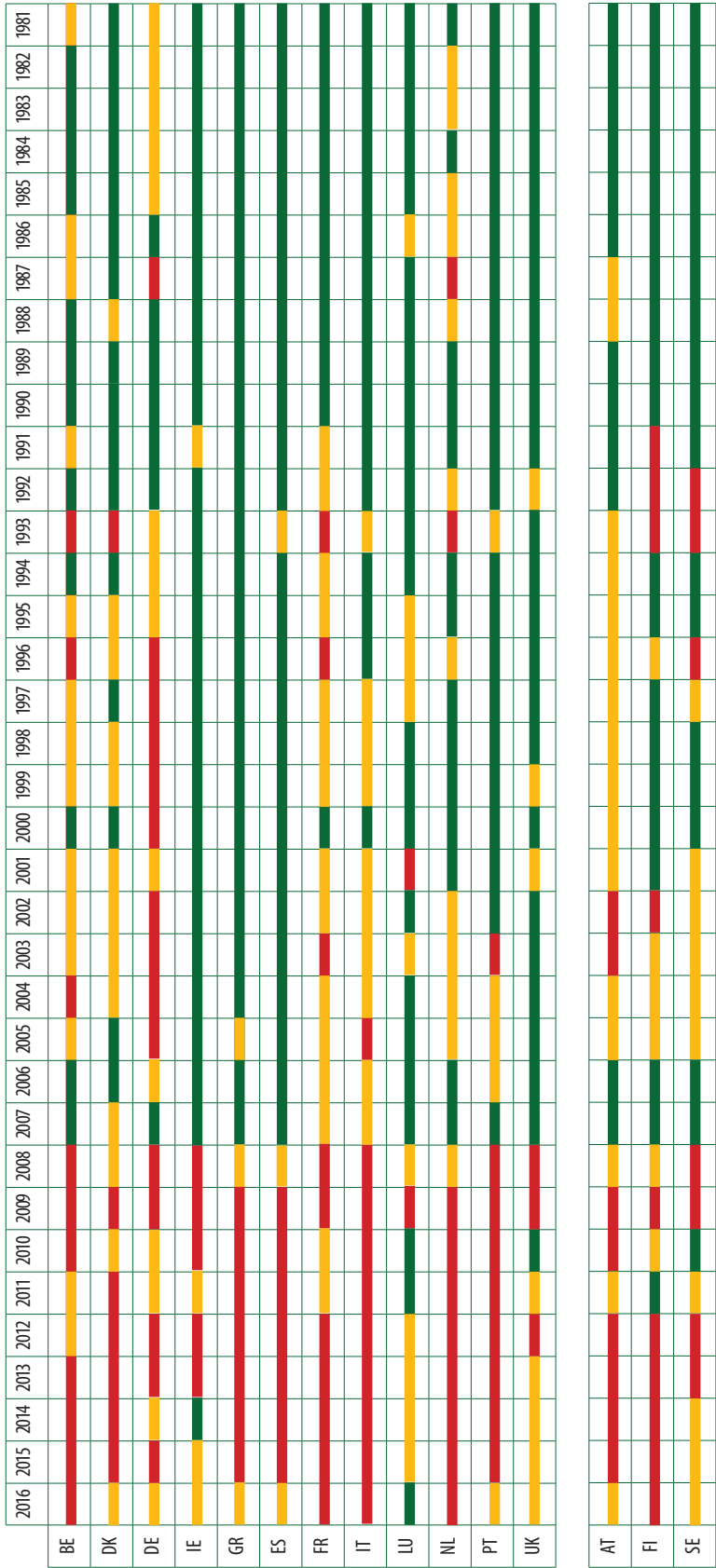
Čehijas Republika	Pārbaude attiecībā uz to, vai vienība ir tirgus/ārpustirgus vienība, tika veikta reti, turklāt liela daļa publisko vienību (sabiedrību) netika pārbaudīta <i>Eurostat</i> 2009. gadā veiktā apmeklējuma laikā konstatēja, ka vienības ar “komerciālu” juridisko statusu (piemēram, akciju sabiedrības, sabiedrības ar ierobežotu atbildību) līdz šim laikam nav pārbaudītas, un attiecīgi noteica rīcības punktu. <i>Eurostat</i> 2012. gada standarta dialoga apmeklējuma laikā noteica rīcības punktu tāpēc, ka netika veikta valdības kontroles pārbaude attiecībā uz lielām sabiedrībām, kurās mazāk nekā 50 % kapitāla daļu piederēja valdībai, un tāpēc šīs vienības netika analizētas. Neskatoties uz iespējamo ietekmi, atrunu neformulēja.
Vācija	Ārpustirgus vienību pārklasifikācija, iekļaujot tās vispārējās valdības sektorā, sākot no pirmā gada, kad tās ieguvušas ārpustirgus vienības statusu <i>Eurostat</i> 2014. gada februāra apmeklējuma laikā konstatēja problēmu un noteica termiņu tās novēršanai 2014. gada maijā. Jautājumu uzskatīja par slēgtu 2014. gada jūlijā. Saskaņā ar 2014. gada oktobrī nosūtītajiem paskaidrojumiem valsts statistikas birojs rīcības punktu bija piemērojis tikai vienībām, kuras klasificētas pēc 2014. gada februāra. Neskatoties uz iespējamo ietekmi (nav zināma), atrunu neformulēja. Sīki izstrādātu datu trūkums par kapitāla ieplūdi, atvasināto finanšu instrumentu un sadalīto ieņēmumu analīzi <i>Eurostat</i> pirmo reizi norādīja uz datu trūkuma problēmu pēc apmeklējuma 2007. gadā. 2009. gada apmeklējuma laikā tika konstatēts, ka situācija ir uzlabojusies attiecībā uz centrālās valdības mijmaiņas darījumiem un dividendēm. <i>Eurostat</i> konstatēja atsevišķas problēmas, taču nenoteica rīcības punktu, turklāt jautājums par dividendēm netika iztirzāts plašāk. Rīcības punktus noteica 2011. un 2013. gadā. <i>Eurostat</i> 2011. gadā konstatēja, ka nebija pieejami sīki izstrādāti dati par kapitāla ieplūdi un sadalīto ieņēmumu pienācīgu analīzi un ka nebija pieejami vietējo valdību dati par mijmaiņas darījumiem, taču netika noteikts neviena rīcības punkts. Ar iepriekšējo posmu saistītā dialoga apmeklējuma laikā 2013. gadā tika pieņemti vairāki rīcības punkti, taču problēma joprojām ir aktuāla. Neskatoties uz iespējamo ietekmi (nav zināma), atrunu neformulēja.
Francija	Kodoliekārtu ekspluatācijas pārtraukšana, Markula (1,6 miljardi EUR (0,1 % no IKP), 2004. gads) Par šo rīcības punktu pirmo reizi tika runāts 2006. gada apmeklējuma laikā, taču, ņemot vērā domstarpības ar valsts statistikas biroju par pareizu klasifikāciju, <i>Eurostat</i> atlika lēmuma pieņemšanu. Šis gadījums bija saistīts ar to, kā tika veikta tāda vienreizēja maksājuma uzskaitē, ko saņēma valdības vienība, pamatojoties uz pieņēmumu par ekspluatācijas pārtraukšanas izmaksām, – visas pārējās saistības uzņēmās apsaimniekotājs. <i>Eurostat</i> 2005. gadā sniedza ieteikumus attiecībā uz šo darījumu, ierosinot maksājumu klasificēt kā priekšapmaksu par pakalpojumu iegādi, taču valsts statistikas birojs iebilda un uzskaitīja šo darījumu kā kapitāla pārvedumu, tādējādi uzlabojot neto aizdevumu/neto aizņēmumu rādītājus. Šis jautājums 2008. gadā tika skatīts atkārtoti, taču rīcība nesekoja. Neskatoties uz zināmo ietekmi, atrunu neformulēja. Sektoru nošķiršana <i>Eurostat</i> pēc apmeklējuma 2012. gadā noteica rīcības punktu saistībā ar to, ka vispārējās valdības sektors bija nepilnīgs, jo tajā nebija iekļautas valsts sabiedrības, kas piederēja vietējais valdībai vai ko tās kontrolēja. Valsts statistikas birojs 2014. gada beigās vēl nebija sniedzis pilnīgu uzskaitījumu. Neskatoties uz iespējamo ietekmi (nav zināma), atrunu neformulēja.

Itālija	Bruto pamatkapitāla veidošanas uzskaitē, pamatojoties uz uzkrājumu principu <i>Eurostat</i> 2012. gadā ar iepriekšējo posmu saistīta dialoga apmeklējuma laikā noteica rīcības punktu saistībā ar to, ka lielas ieguldījumu summas tika uzskaitītas saskaņā ar naudas plūsmas principu, nevis uzkrājumu principu. Valsts statistikas birojam tika uzdots līdz 2014. gadam aprēķināt pareizās summas. Rīcības punkts tika noteikts 2013. gadā, pieprasot sniegt progresa ziņojumu. Valsts statistikas birojs korigēja summas 2014. gada oktobra <i>EDP</i> paziņojumā. Neskatoties uz iespējamo ietekmi (nav zināma), atrunu neformulēja.
Malta	Malita un projekts "City Gate" <i>Eurostat</i> konstatēja problēmu, 2011. gada oktobra <i>EDP</i> paziņojumā veicot analīzi par pārskatīšanas rezultātiem. <i>Eurostat</i> 2012. gadā noteica rīcības punktu, pamatojoties uz iepriekšējām apspriedēm, – valsts statistikas biroju aicināja tuvākajā laikā nosūtīt <i>Eurostat</i> Malitas un projekta "City Gate" statistiski nozīmīgu aspektu aprakstu kopā ar tā viedokli par darījumu statistisko uzskaiti. <i>Eurostat</i> šo punktu analizēja saskaņā ar divpusējām norādēm; rīcības punktu saskaņoja 2012. gada augustā un īstenoja tā paša gada oktobrī. Ietekme uz budžeta deficītu bija 0,4 % no IKP. 2012. gada aprīlī atrunu neformulēja.

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz *Eurostat* ziņojumiem par apmeklējumiem sešās pārbaudītajās dalībvalstīs.

V pielikums

Gada nominālais IKP izaugsmes temps

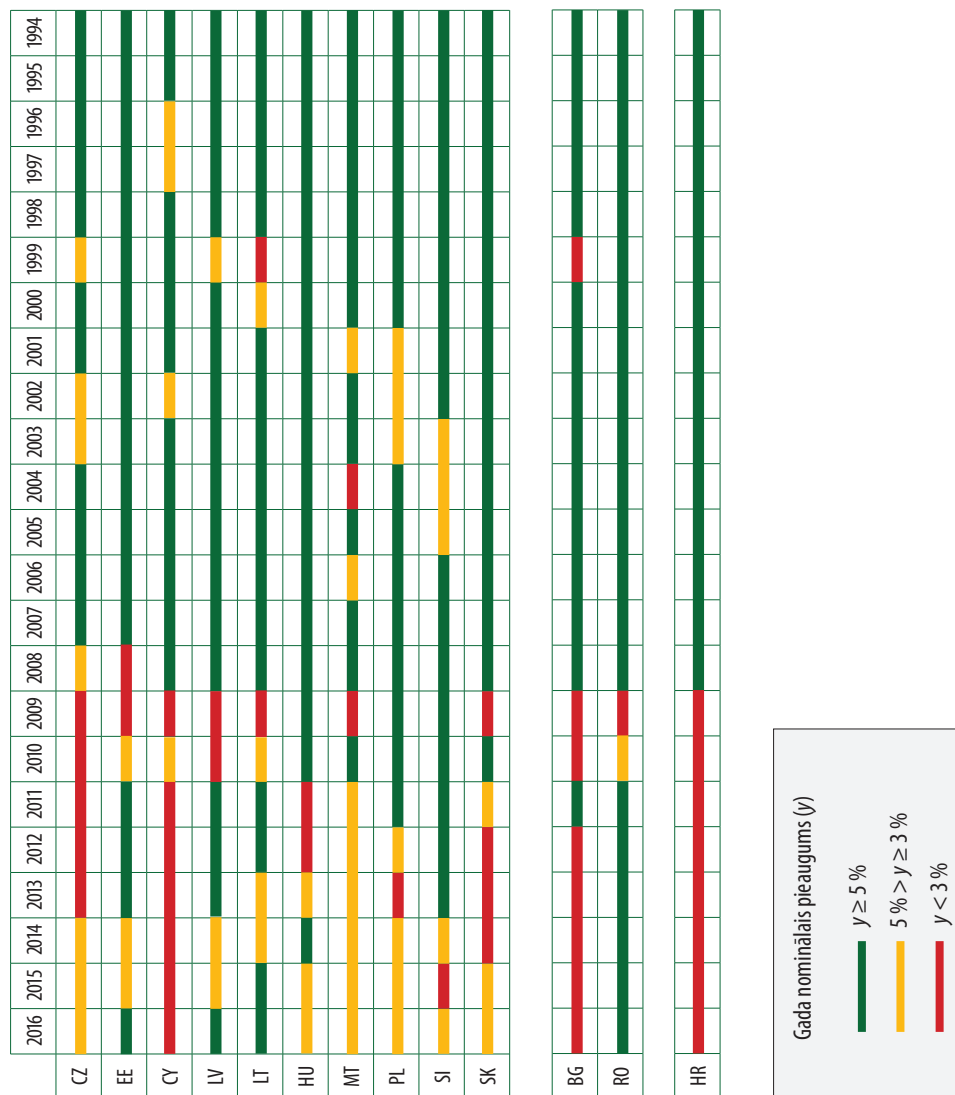
Gada nominālais pieaugums (y)

- $y \geq 5\%$
- $5\% > y \geq 3\%$
- $y < 3\%$

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz AMECO datubāzi.

V pielikums

Gada nominālais IKP izaugsmes temps

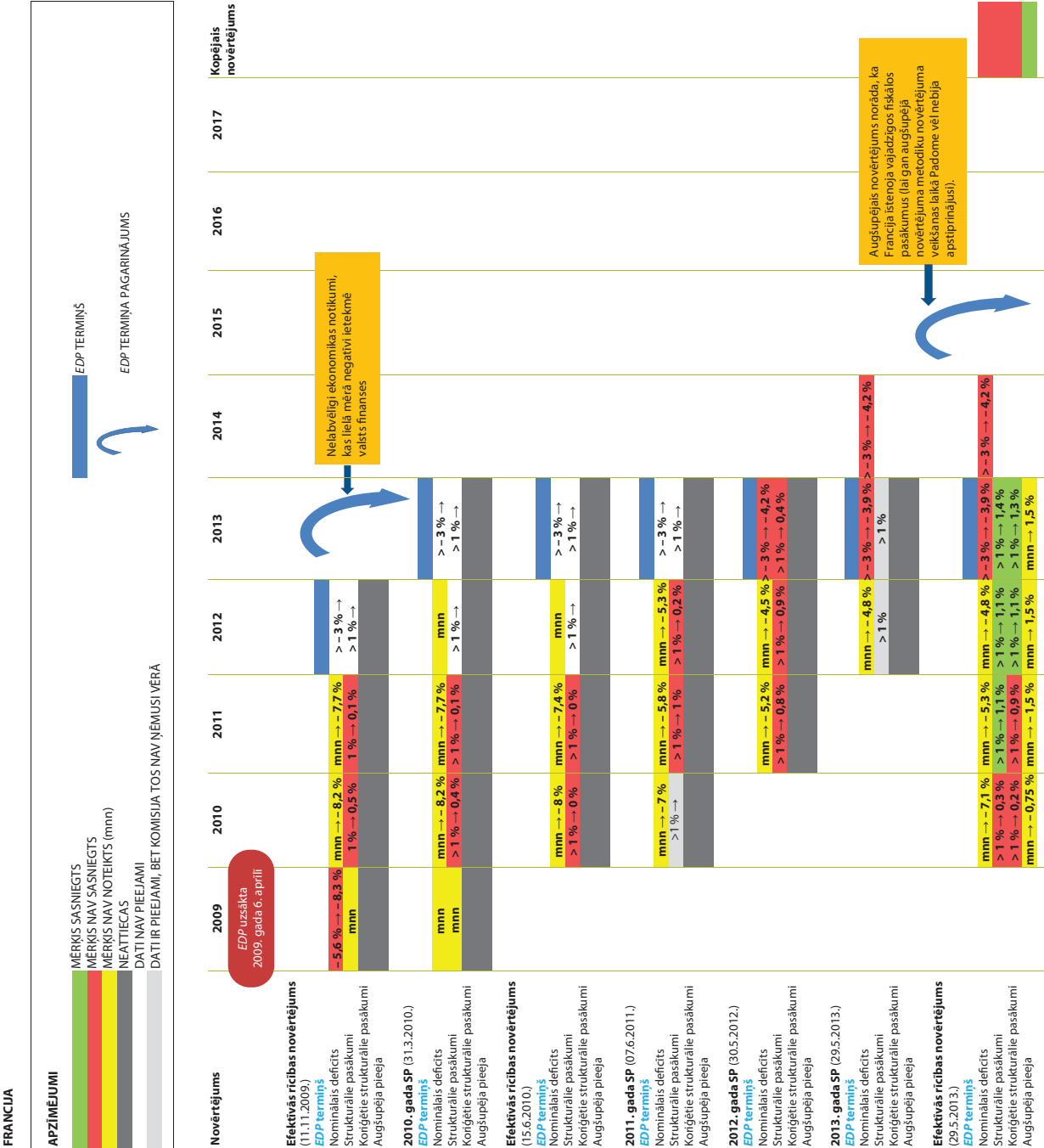
Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz AMECO datubāzi.

Atbilstība nominālajiem un strukturālajiem mērķiem, kas noteikti *EDP* ieteikumos un *EDP* termiņa pagarinājumos

VI pielikumā norādīts, kā īstenota paraugā iekļautajām dalībvalstīm piemērotā *EDP*. Zilajās šūnās norādīts *EDP* beigu termiņa gads, un zilās bultas norāda uz termiņa pagarinājumiem. Citu krāsu šūnas norāda uz to, vai dalībvalsts ir (zaļā krāsa) vai nav (sarkanā krāsa) sasniegusi mērķus, kas noteikti Padomes *EDP* ieteikumos attiecībā uz konkrētiem rādītājiem (nominālais deficīts, strukturālie pasākumi un ieteikumi, ko formulēja pēc tā dēvētā sešu tiesību aktu kopuma stāšanās spēkā, – attiecībā uz koriģēto strukturālo deficītu un augšupējo rādītāju). Pirmais skaitlis šūnā ir mērķis, bet otrais ir faktiski sasniegtais rādītājs. Visbeidzot, dzeltenās šūnas norāda uz to, ka attiecīgajā gadā nav noteikts gada mērķis, melnās šūnas norāda uz to, ka konkrētais rādītājs nebija piemērojams (vēl nebija stājies spēkā), savukārt ar pelēkajām šūnām norādīts, ka, Komisija tos savos efektīvas rīcības novērtējumos neņēma vērā, lai gan dati bija pieejami.

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz Padomes *EDP* lēmumiem un ieteikumiem, Komisijas ziņojumiem saskaņā ar 126. panta 3. punktu un dienestu darba dokumentiem, kas ir ar SKP saistīto lēmumu pamatā, budžeta plānu projektiem, kā arī Kipras ekonomikas korekciju programmas 4., 6. un 7. pārskatīto redakciju.

VI pielikums

2014. gada BPP (15.11.2013.) <i>EDP termiņš</i> Nominālais deficīts Strukturālie pasākumi Konģētie strukturālie pasākumi Augšupēja pieeja	> -3,9 % → -4,1 %	> -3,6 % → -3,8 %	-2,8 % → -3,7 %
	1,3 % → 0,9 %	> 0,8 % → 0,7 %	> 0,8 % → -0,4 %
	1,3 % → 1,3 %	> 0,8 % → 0,8 %	0,8 % →
	0 % → -0,1 %	> 1 % → 0,9 %	> 1 % →
Efektīvās rīcības novērtējums (19.11.2013.)			
<i>EDP termiņš</i> Nominālais deficīts Strukturālie pasākumi Konģētie strukturālie pasākumi Augšupēja pieeja	> -3,9 % → -4,1 %	> -3,6 % → -3,8 %	-2,8 % → -3,7 %
	1,3 % → 0,9 %	> 0,8 % → 0,7 %	0,8 % →
	1,3 % → 1,3 %	> 0,8 % → 0,8 %	0,8 % →
	0 % → -0,1 %	> 1 % → 0,9 %	> 1 % →
2014. gada SP (2.6.2014.)			
<i>EDP termiņš</i> Nominālais deficīts Strukturālie pasākumi Konģētie strukturālie pasākumi Augšupēja pieeja	> -3,9 % → -4,3 %	> -3,6 % → -3,9 %	-2,8 % → -3,4 %
	1,3 % → 0,8 %	> 0,8 % → 0,6 %	0,8 % → 0,4 %
	1,3 % → 1,2 %	> 0,8 % → 0,7 %	0,8 % →
	0 % → -0,1 %	> 1 % → 1 %	> 1 % →
2015. gada BPP (28.11.2014.)			
<i>EDP termiņš</i> Nominālais deficīts Strukturālie pasākumi Konģētie strukturālie pasākumi Augšupēja pieeja	> -3,9 % → -4,1 %	> -3,6 % → -4,4 %	-2,8 % → -4,5 %
	1,3 % → 1 %	> 0,8 % → 0,3 %	0,8 % → 0,1 %
	1,3 % → 1,1 %	> 0,8 % → 0,5 %	0,8 % → 0,0 %
	0 % → -0,1 %	> 1 % → 0,9 %	> 1 % → 0,7 %
Efektīvās rīcības novērtējums (27.2.2015.)			
<i>EDP termiņš</i> Nominālais deficīts Strukturālie pasākumi Konģētie strukturālie pasākumi Augšupēja pieeja	> -3,9 % → -4,1 %	> -3,6 % → -4,3 %	-2,8 % →
	1,3 % → 1 %	0,8 % → 0,4 %	0,8 % →
	1,3 % → 1,2 %	> 0,8 % → 0,7 %	0,8 % →
	0 % → -0,1 %	> 1 % → 1,1 %	> 1 % →
2015. gada SP (27.5.2015.)			
<i>EDP termiņš</i> Nominālais deficīts Strukturālie pasākumi Konģētie strukturālie pasākumi Augšupēja pieeja	-4,0 % → -3,8 %	> -3,4 % → -3,5 %	0,5 % → 0,3 %
	0,5 % → 0,4 %	0,8 % → 0,0 %	0,8 % → -0,1 %
	0,2 % → 0 %	1,2 % → 0,3 %	

"Pieņemtie lēmumi kopumā neļauj
secināt, ka ieteiktie pasākumi 2013. un
2014. gadā nebūtu īstenoti"

EDP uz laiku ir atlikta

VĀCIJA

APZĪMĒJUMI

	MĒRĶIS SASNIEGTS	EDP TERMIŅŠ
	MĒRĶIS NAV SASNIEGTS	
	MĒRĶIS NAV NOTEIKTS (mnn)	
	NEATTIECAS	
	DATI NAV PIEEJAMI	
	DATI IR PIEEJAMI, BET KOMISIJA TOS NAV ŅĒMUSI VĒRĀ	

Novērtējums	2010	2011	2012	2013
	EDP uzsākta 2009. gada 30. novembrī			
2010. gada SP (31.3.2010.)				
EDP termiņš				
Nominālais deficīts	mnn → - 5,7 %	mnn → - 5,7 %	mnn →	> - 3 % →
Strukturālie pasākumi	mnn → - 1,7 %	0,5 % → 0,1 %	0,5 % → 0,1 %	0,5 % →
Koriģētie strukturālie pasākumi				
Augšupēja pieeja				
Efektīvās rīcības novērtējums (15.6.2010.)				
EDP termiņš				
Nominālais deficīts	mnn → - 5,7 %	mnn → - 5,7 %	mnn →	> - 3 % →
Strukturālie pasākumi	mnn → 0,5 %	0,5 % → 0,0 %	0,5 % →	0,5 % →
Koriģētie strukturālie pasākumi				
Augšupēja pieeja				
2011. gada SP (07.6.2011.)				
EDP termiņš				
Nominālais deficīts	mnn → - 3,3 %	mnn → - 2,0 %	mnn → - 1,2 %	> - 3 % →
Strukturālie pasākumi	mnn → 0,0 %	0,5 % → 0,5 %	0,5 % → 0,6 %	0,5 % →
Koriģētie strukturālie pasākumi				
Augšupēja pieeja				
2012. gada SP (30.5.2012.)				
EDP termiņš				
Nominālais deficīts		mnn → - 1,0 %	mnn → - 0,9 %	> - 3 % → - 0,7 %
Strukturālie pasākumi		0,5 % → 1,1 %	0,5 % → 0,4 %	0,5 % → 0,1 %
Koriģētie strukturālie pasākumi				
Augšupēja pieeja				

EDP atcelta
2012. gada 22. jūnijā

KIPRA

APZĪMĒJUMI

	MĒRĶIS SASNIEGTS
	MĒRĶIS NAV SASNIEGTS
	MĒRĶIS NAV NOTEIKTS (mnn)
	NEATTIETAS
	DATI NAV PIEEJAMI
	DATI IR PEEJAMI, BET KOMISJA TOS NAV ŅĒMUSI VĒRĀ

EDP TERMIŅŠ

EDP TERMIŅA PAGARINĀJUMS

Novērtējums	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	EDP uzsākta 2010. gada 6. jūlijā						
Efektīvās rīcības novērtējums (27.1.2011.)							
EDP termiņš							
Nominālais deficīts	- 6 % → - 5,9 %	mnn → - 5,7 %	> - 3 % →				
Strukturālie pasākumi	mnn → 0,0 %	1,5 % → + 0,7 %	1,5 % → %				
Koriģētie strukturālie pasākumi							
Augšupēja pieeja							
2011. gada SP (7.6.2011.)							
EDP termiņš							
Nominālais deficīts	- 6 % → - 5,3 %	mnn → - 5,1 %	> - 3 % → - 4,9 %				
Strukturālie pasākumi	mnn → + 0,7 %	1,5 % → + 0,5 %	1,5 % → - 0,2 %				
Koriģētie strukturālie pasākumi							
Augšupēja pieeja							
Efektīvās rīcības novērtējums (11.1.2012.)							
EDP termiņš							
Nominālais deficīts		mnn → - 6,7 %	> - 3 % → + 2,7 %	> - 3 % → - 1,8 %			
Strukturālie pasākumi		1,5 % → - 0,2 %	cum 1,5 % → + 0,7 %				
Koriģētie strukturālie pasākumi		1,5 % → - 0,2 %	cum 1,5 % → + 0,8 %				
Augšupēja pieeja							
2012. gada SP (30.5.2012.)							
EDP termiņš							
Nominālais deficīts		mnn → - 6,3 %	> - 3 % → - 3,4 %	> - 3 % → - 2,5 %			
Strukturālie pasākumi		> 1 % → - 0,4 %	> 1 % → + 2,9 %	> 1 % → + 1,0 %			
Koriģētie strukturālie pasākumi							
Augšupēja pieeja							
Efektīvās rīcības novērtējums (7.5.2013.)							
EDP termiņš							
Nominālais deficīts	mnn → - 5,3 %	mnn → - 6,3 %	> - 3 % → - 6,3 %				
Strukturālie pasākumi	mnn → + 0,8 %	> 1 % → - 0,9 %	> 1 % → - 0,1 %				
Koriģētie strukturālie pasākumi		> 1 % → + 2,2 %	> 1 % → + 2,4 %				
Augšupēja pieeja		> 1 % → + 1,5 %	> 1 % → + 4,25 %				
			Dalībvalsts iekļauta finansiālās palīdzības programmā 2013. gada 2. aprīlī				
Efektīvās rīcības novērtējums (6.9.2013.)							
EDP termiņš							
Nominālais deficīts				- 6,5 % → - 6,4 %	- 8,4 % → - 8,4 %	- 6,3 % → %	- 2,9 % →
Strukturālie pasākumi				+ 1,3 % (min. 0,5 %) → + 1,2 %	+ 0,3 % (min. 0,5 %) → + 0,1 %	+ 0,7 % (min. 0,5 %) → %	+ 1,8 % (min. 0,5 %) → %
Koriģētie strukturālie pasākumi				+ 1,3 % (min. 0,5 %) → + 0,9 %	+ 0,3 % (min. 0,5 %) → + 0,7 %	+ 0,3 % (min. 0,5 %) → %	+ 1,8 % (min. 0,5 %) → %
Augšupēja pieeja				+ 4,75 % → + 4,5 %	+ 1,75 % → + 2,5 %		
4. programmas pārskats (termiņš: 20.5.2014.)							
EDP termiņš							
Nominālais deficīts				- 6,5 % → - 5,4 %	- 8,4 % → - 5,3 %	- 6,3 % → - 5,1 %	- 2,9 % → - 2,4 %
Strukturālie pasākumi				+ 1,3 % (min. 0,5 %) → + 3,0 %	+ 0,3 % (min. 0,5 %) → - 0,2 %	+ 0,7 % (min. 0,5 %) → + 0,2 %	+ 1,8 % (min. 0,5 %) → + 1,7 %
Koriģētie strukturālie pasākumi				+ 1,3 % (min. 0,5 %) → %	+ 0,3 % (min. 0,5 %) → %	+ 0,7 % (min. 0,5 %) → %	+ 1,8 % (min. 0,5 %) → %
Augšupēja pieeja				+ 4,75 % → %	+ 1,75 % → %		
6. programmas pārskats (termiņš: 15.5.2015.)							
EDP termiņš							
Nominālais deficīts				- 6,5 % → - 5,4 %	- 8,4 % → - 5,3 %	- 6,3 % → - 5,1 %	- 2,9 % → - 2,4 %
Strukturālie pasākumi				+ 1,3 % (min. 0,5 %) → + 3,0 %	+ 0,3 % (min. 0,5 %) → - 0,2 %	+ 0,7 % (min. 0,5 %) → + 0,2 %	+ 1,8 % (min. 0,5 %) → + 1,7 %
Koriģētie strukturālie pasākumi				+ 1,3 % (min. 0,5 %) → %	+ 0,3 % (min. 0,5 %) → %	+ 0,7 % (min. 0,5 %) → %	+ 1,8 % (min. 0,5 %) → %
Augšupēja pieeja				+ 4,75 % → %	+ 1,75 % → %		
7. programmas pārskats (termiņš: 24.7.2015.)							
EDP termiņš							
Nominālais deficīts				- 6,5 % → - 4,9 %	- 8,4 % → - 8,8 %	- 6,3 % → - 0,9 %	- 2,9 % → - 0,1 %
Strukturālie pasākumi				+ 1,3 % (min. 0,5 %) → + 4,4 %	+ 0,3 % (min. 0,5 %) → + 3,9 %	+ 0,7 % (min. 0,5 %) → - 1,6 %	+ 1,8 % (min. 0,5 %) → + 0,0 %
Koriģētie strukturālie pasākumi				+ 1,3 % (min. 0,5 %) → %	+ 0,3 % (min. 0,5 %) → %	+ 0,7 % (min. 0,5 %) → %	+ 1,8 % (min. 0,5 %) → %
Augšupēja pieeja				+ 4,75 % → %	+ 1,75 % → %		

Negaidīti un nelabvēlīgi
ekonomikas notikumi, kas lielā
mērā negatīvi ietekmē valsts
finanses

EDP uz laiku ir atlikta

ITĀLIJA

APZĪMĒJUMI						
	MĒRĶIS SASNIEGTS		EDP TERMIŅŠ			
	MĒRĶIS NAV SASNIEGTS					
	MĒRĶIS NAV NOTEIKTS (mnn)					
	NEATTIECAS					
	DATI NAV PIEEJAMI					
	DATI IR PIEEJAMI, BET KOMISIJA TOS NAV ŅĒMUSI VĒRĀ					
Novērtējums	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	EDP uzsākta 2009. gada 30. novembrī					
2010. gada SP (31.3.2010.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts	mnn → - 5,3 %	mnn → - 5,1 %	> - 3 % →			
Strukturālie pasākumi	0,5 % → 0,0 %	0,5 % → 0,0 %	0,5 % →			
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
Efektīvās rīcības novērtējums (15.6.2010.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts	mnn → - 5,7 %	mnn → - 5,7 %	> - 3 % →			
Strukturālie pasākumi	+ 0,5 % → - 0,5 %	+ 0,5 % → 0,0 %	0,5 % →			
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
2011. gada SP (7.6.2011.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts	mnn → - 4,6 %	mnn → - 4,0 %	> - 3 % → - 3,2 %			
Strukturālie pasākumi	+ 0,5 % → + 2,3 %	+ 0,5 % → + 0,4 %	+ 0,5 % → + 0,4 %			
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
2012. gada SP (30.5.2012.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts		mnn → - 3,9 %	> - 3 % → - 2,0 %	> - 3 % → - 1,1 %		
Strukturālie pasākumi		+ 0,5 % → - 0,9 %	+ 0,5 % → - 0,6 %			
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
2013. gada SP (29.5.2013.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts			> - 3 % → - 3,0 %	> - 3 % → - 2,9 %	> - 3 % → - 2,5 %	
Strukturālie pasākumi			+ 0,5 % → + 2,2 %			
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
			EDP atcelta 2013. gada 21. jūnijā			

ČEHIJAS REPUBLIKA

APZĪMĒJUMI

	MĒRĶIS SASNIEGTS	EDP TERMIŅŠ
	MĒRĶIS NAV SASNIEGTS	
	MĒRĶIS NAV NOTEIKTS (mnn)	
	NEATTIECAS	
	DATI NAV PIEEJAMI	
	DATI IR PIEEJAMI, BET KOMISIJĀ TOS NAV ŅĒMUSI VĒRĀ	

Novērtējums	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	EDP uzsākta 2009. gada 30. novembrī					
2010. gada SP (31.3.2010.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts	mnn → % - 5,5 %	mnn → % - 5,7 %	mnn → %	> - 3 % →		
Strukturālie pasākumi	1 % → % + 1,4 %	1 % → % - 0,2 %	1 % → %	1 % → %		
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
Efektīvās rīcības novērtējums (15.6.2010.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts	mnn → - 5,7 %	mnn → - 5,7 %	mnn → %	> - 3 % →		
Strukturālie pasākumi	1 % → 0,5 %	1 % → 0 %	1 % →	1 % →		
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
2011. gada SP (7.6.2011.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts	mnn → - 4,7 %	mnn → - 4,4 %	mnn → - 4,1 %	> - 3 % →		
Strukturālie pasākumi	→ + 2,2 %	1 % → + 0,6 %	1 % → - 0,1 %	1 % →		
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
2012. gada SP (30.5.2012.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts		mnn → - 3,1 %	mnn → - 2,9 %	> - 3 % → - 2,6 %		
Strukturālie pasākumi		1 % → + 1,5 %	1 % → + 0,2 %	1 % → + 0,3 %		
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
2013. gada SP (29.5.2013.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts			mnn → - 4,4 %	> - 3 % → - 2,9 %	> - 3 % → - 3,0 %	
Strukturālie pasākumi			1 % → + 0,9 %	1 % → + 0,1 %		
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						
2014. gada SP (2.6.2014.)						
EDP termiņš						
Nominālais deficīts				> - 3 % → - 1,5 %	> - 3 % → - 1,9 %	> - 3 % → - 2,4 %
Strukturālie pasākumi				1 % → + 1,5 %		
Koriģētie strukturālie pasākumi						
Augšupēja pieeja						

EDP atcelta
2014. gada 20. jūnijā

Komisijas un Padomes ieteikumu atšķirības

	Komisijas ieteikums	Padomes ieteikums
Kipra 6.7.2010.	Kipras iestādēm jānodrošina, lai vidējie gada fiskālie pasākumi būtu vismaz 1¼ % no IKP 2010.–2012. gadā.	Kipras iestādēm jānodrošina, lai vidējie gada fiskālie pasākumi būtu vismaz 1½ % no IKP 2011.–2012. gadā.
Čehijas Republika 30.11.2009.	Padome aicina Čehijas iestādes turpināt nepieciešamās reformas pensiju un veselības aprūpes jomā, kā arī reformas, kas vērstas uz darbaspēka piedāvājuma palielināšanu un prasmju līmeņu paaugstināšanu, un reformas ar mērķi palielināt finansējuma apjomu un izlietošanas efektivitāti publiskajā pētniecības un attīstības jomā.	Padome aicina Čehijas iestādes turpināt nepieciešamās reformas pensiju un veselības aprūpes jomā.
Francija 6.4.2009.	Francijas iestādēm jābūt gatavām īstenot nepieciešamos gada pasākumus, kas pārsniedz tos, kuri paredzēti korekciju perioda turpmākajos gados, lai nodrošinātu gada mērķu sasniegšanu un līdz 2012. gadam samazinātu deficītu zem robežvērtības, pat ja īstenotos negatīvie riski attiecībā uz budžeta mērķiem.	Francijas iestādēm jāīsteno nepieciešamie pasākumi, lai līdz 2012. gadam samazinātu deficītu zem robežvērtības.
Francija 30.11.2009.	Francijas iestādēm jānodrošina, lai vidējā gada strukturālā budžeta korekcija būtu 1¼ % no IKP 2010.–2013. gadā.	Francijas iestādēm jānodrošina, lai vidējie gada fiskālie pasākumi pārsniegtu 1 % no IKP 2010.–2013. gadā.
	Francijai jāuzlabo vispārējais konkurences regulējums, liekot īpašu uzsvāru uz tīkla nozarēm, jāturpina pensiju sistēmas reforma, jāmodernizē nodarbinātības aizsardzība, kā arī jāuzlabo mūžizglītība, lai veicinātu iespējamo IKP pieaugumu.	Francijai, kā plānots, jāturpina pensiju sistēmas reforma, lai tādējādi veicinātu fiskālo ilgtspēju ilgtermiņā.
Francija 18.6.2013.	Francijas iestādēm jāziņo par panākto progresu minēto ieteikumu īstenošanā vismaz vienu reizi sešos mēnešos, kā arī jāparedz atsevišķa nodaļa stabilitātes programmās, līdz ir panākta pārmērīgā budžeta deficīta pilnīga korekcija.	Nav.
Vācija 30.11.2009.	Padome aicina Vācijas iestādes īstenot reformas potenciālā IKP pieauguma palielināšanai. Cita starpā (..) tās ir reformas konkurences regulējuma uzlabošanai pakalpojumu jomā, kā arī pasākumi nolūkā veicināt bezdarbnieku ar zemu kvalifikāciju un ilgstošu bezdarbnieku integrāciju darba tirgū, īstenojot elastdrošības pieeju, kas apvieno labāku piekļuvi kvalifikācijas ieguvei ar uzlabotiem stimuliem iesaistīties darba tirgū.	Padome aicina Vācijas iestādes īstenot reformas potenciālā IKP pieauguma palielināšanai.
Itālija 30.11.2009.	Itālijas iestādēm jānodrošina, lai vidējie gada fiskālie pasākumi būtu 0,5 procentpunkti no IKP 2010.–2012. gadā.	Itālijas iestādēm jānodrošina, lai vidējie gada fiskālie pasākumi būtu vismaz 0,5 procentpunkti no IKP 2010.–2012. gadā.
	Itālijas iestādes tiek aicinātas arī veikt lielākas pūles, lai stiprinātu konkurenci produktu un pakalpojumu tirgos, vienkāršotu tiesību aktus, mazinātu administratīvo slogu visos valdības līmeņos un, īstenojot elastdrošības pieeju nolūkā mazināt reģionu atšķirības, uzlabot darba tirgus darbību, kā arī uzlabot izglītības sistēmas efektivitāti, darbības rezultātus un standartus.	Nav.

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

Plānoto strukturālo reformu īstenošana

	2011	2012	2013
Francija			
KVAI1	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Neliels progress/ierobežots progress/ neliels progress
KVAI2	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Neliels progress/neliels progress/neliels progress
KVAI3	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Neliels progress/neliels progress/neliels progress
KVAI4	Daļēji īstenoti	Būtisks progress	lerobežots progress/ierobežots progress/ neliels progress
KVAI5	Daļēji īstenoti	Ierobežots progress	Progresā nav/progresā nav/neliels progress
Itālija			
KVAI1	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Ierobežots progress
KVAI2	Daļēji īstenoti	Pilnībā īstenoti/neliels progress	Ierobežots progress
KVAI3	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Neliels progress
KVAI4	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Ierobežots progress
KVAI5	Daļēji īstenoti	Ierobežots progress	Ierobežots progress
KVAI6	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Ierobežots progress
Malta			
KVAI1	Daļēji īstenoti	Nav īstenoti	Neliels progress
KVAI2	Nav īstenoti	Progresā nav	Ierobežots progress
KVAI3	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Neliels progress
KVAI4	Nav īstenoti	Progresā nav	Ierobežots progress
KVAI5	Daļēji īstenoti	Ierobežots progress	Neliels progress
KVAI6		Neliels progress	
Vācija			
KVAI1	Daļēji īstenoti		
KVAI2	Daļēji īstenoti		
KVAI3	Daļēji īstenoti		
KVAI4	Daļēji īstenoti		

VIII pielikums

	2011	2012	2013
Kipra			
KVAI1	Daļēji īstenoti	Daļēji īstenoti	
KVAI2	Daļēji īstenoti	Daļēji īstenoti	
KVAI3	Daļēji īstenoti	Daļēji īstenoti	
KVAI4	Daļēji īstenoti	Daļēji īstenoti	
KVAI5	Daļēji īstenoti	Daļēji īstenoti	
KVAI6	Daļēji īstenoti	Daļēji īstenoti	
KVAI7	Daļēji īstenoti	Daļēji īstenoti	
Čehijas Republika			
KVAI1	Visi īstenoti/nav pilnībā īstenoti	Neliels progress	Neliels progress
KVAI2	Daļēji īstenoti	Progresā nav	Ierobežots progress
KVAI3	Daļēji īstenoti	Ierobežots progress	Progresā nav
KVAI4	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Ierobežots progress
KVAI5	Daļēji īstenoti	Neliels progress	Ierobežots progress
KVAI6	Daļēji īstenoti	Ierobežots progress	Ierobežots progress
KVAI7			Ierobežots progress

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz Komisijas veiktajiem stabilitātes/nacionālo reformu programmu novērtējumiem.

Kopsavilkums

V

Attiecībā uz datu kvalitātes novērtējumu, kā arī atbilstības analīzi un novērtējumu saskaņā ar finanšu noteikumiem ir ieviestas sīki izstrādātas procedūras un pamatnostādnes. Komisija arī vēlas uzsvērt, ka dalībvalstu iesniegtie *EDP* (pārmērīgas budžeta deficīta novēršanas procedūras) dati kopš 2005. gada ir ievērojami uzlaboti. *EDP* aptaujas anketas ar bagātīgiem sīki izstrādātiem papildu datiem un informāciju papildina dalībvalstu obligāti iesniedzamos *EDP* datus un palīdz Komisijas veiktajam statistikas datu novērtējumam.

Komisija nepiekrīt secinājumiem par nepienācīgu reaģēšanu un vāju dokumentu uzskaites sistēmu, jo būtiskā informācija tikusi pienācīgi novērtēta un dokumentācija pēdējo gadu laikā ir ievērojami uzlabojusies.

Padomes ieteikumus un lēmumus, ar ko īsteno Stabilitātes un izaugsmes paktu, sagatavo Ekonomikas un finanšu komiteja (EFK). Komisija sistemātiski sniedz pārskatus EFK par to, kā tiek īstenots Stabilitātes un izaugsmes pakts, jo īpaši *EDP*. Papildus Komisijas ziņojumiem EFK publiski pieejamie juridiskie dokumenti un papildinošie Komisijas dienestu darba dokumenti (*SWD*) ietver plašu papildu informāciju un paskaidrojumus par lēmumiem, kas saistīti ar *EDP*. EFK dalībnieku vidū ir pārstāvji no visām dalībvalstīm, Eiropas Komisijas un Eiropas Centrālās bankas. Par visām EFK sanāksmēm tiek rakstīti protokoli, lai dokumentētu Komisijas darbu tūlītējām un turpmākām uzziņām. Protokolā rezumēta dalībnieku viedokļu apmaiņa un dokumentēti pieņemtie lēmumi. Sekretariāts pēc katras sanāksmes sagatavo protokola projektu un nosūta to dalībniekiem komentāru izteikšanai. Protokols tiek pieņemts nākamajā EFK sanāksmē. Dalībnieki var veikt pierakstus pašu vajadzībām sanāksmes laikā, taču jebkuras iekšējas informācijas neatļauta izpaušana ir aizliegta.

Pēc tam, kad EFK ir apstiprinājusi Padomes dokumentu projektus SIP īstenošanai, EFK sekretariāts nosūta dokumentu projektus Padomes sekretariātam. Padomes ieteikumus un lēmumus pēc tam pieņem Ekonomikas un finanšu padome (*Ecofin*). Attiecīgais Eiropas komisārs piedalās *Ecofin* sanāksmēs. Arī par visām *Ecofin* sanāksmēm tiek rakstīti protokoli.

VI

Komisija uzskata, ka pēdējā laikā pārredzamība ir ievērojami uzlabota. Tomēr Komisija nepiekrīt, ka informācija kopumā nebija pieejama.

Gluži pretēji, Komisija ir pilnībā apņēmusies ievērot pārredzamību. Statistikas jomā Komisija publicē metodiskus padomus un vadlīnijas, ja vien ar to netiek pārkāpta Padomes Regulā (EK) Nr. 479/2009 paredzētā statistikas konfidencialitāte. Ar Eiropas kontu sistēmu Komisijas pieeja ir skaidri pamatota noteikumos, un Komisija neatkāpjas no noteiktajām procedūrām. Pamatotu spriedumu piemērošana saskaņā ar noteikumiem tīri mehāniskas pieejas vietā tomēr ir galvenais Komisijas uzdevums, un tas ir vienīgais veids, kā pienācīgi atspoguļot dalībvalstu un to problēmu dažādību.

Pēdējos gados ES fiskālā sistēma piedzīvojusi vairākas pārmaiņas ar nolūku ieviest papildu noteikumus, kas stiprinātu atbilstības mehānismus un veicinātu valstu līdzdalību.

Veiktos tiesību aktu grozījumus vajadzēja ieviest tehniski. Šajā nolūkā bija jāpieņem metodika un klasifikācijas, kas izmantotas, lai novērtētu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam (SIP). Šis process notika, veicot plašas pārrunas ar Ekonomikas un finanšu komiteju (EFK) un citām kompetentām Padomes instancēm. Šīs pārrunas atviegloja virkne paskaidrojumu. Pieaugot novērošanas sistēmas sarežģītības līmenim, bija vajadzīgi papildu paskaidrojumi saskaņā ar pārredzamības principu.

Tāpēc visas pieejas pārskatītās sistēmas īstenošanai tika apkopotas Stabilitātes un izaugsmes pakta rokasgrāmata (*Vade Mecum*), kas publiski pieejama Komisijas tīmekļa vietnē. Rokasgrāmata tagad tiks ik gadu aktualizēta saskaņā ar Komisijas 2015. gada 21. oktobra paziņojumā pausto apņemšanos pabeigt EMS izveidi.

Lai vēl vairāk uzlabotu pārredzamību, kopš 2014. gada pavasara Komisija ir piekritusi sniegt dalībvalstīm visu informāciju, kas nepieciešama, lai tās varētu atkārtoti veikt pamataprēķinus attiecībā uz atbilstības novērtējumu gan preventīvajai, gan koriģējošajai daļai, tostarp sīki izstrādātas *Excel* izklājlapas ar pakāpeniskiem aprēķiniem. Attiecībā uz diskrecionārajiem pasākumiem Komisija ir pilnībā publiskojusi apkopotu datu kopas par diskrecionāro pasākumu ietekmi un vienreizēju pasākumu līmeni kopš 2014. gada pavasara un saskaņā ar *Ecofin* Padomes secinājumiem 2014. gada jūnijā nodrošinājusi turpmāku progresu, ar dalībvalstīm koplietojot *EDP* valstu augšupējā pieejā kopš 2015. gada pavasara iekļauto individuālo nodokļu pasākumu rezultātus.

Turklāt Komisija ir publiskojusi plašu informāciju par galvenajiem pasākumiem dienestu darba dokumentos, papildinot jaunus *EDP* ieteikumus, tostarp prognozes par galvenajiem mainīgajiem lielumiem fiskālo pasākumu aprēķināšanai saskaņā ar pamatscenāriju (piemēram, atsauces punktu, ar ko tiks salīdzinātas nākotnes prognozes, lai aprēķinātu gan lejupējo, gan augšupējo pieeju).

VII

Attiecībā uz strukturālo reformu īstenošanu Komisija vēlas precizēt, ka, lai gan piemērotas strukturālās reformas var būt noteicošas pārmērīga budžeta deficīta novēršanā, to īstenošana nav juridiski saistoša *EDP* izbeigšanas sastāvdaļa.

Attiecībā uz ieviešanu *EDP* regulējošajos tiesību aktos uzsvars ir uz fiskālajiem rezultātiem, un tādējādi attiecīgajos tiesību aktos nav specifisku noteikumu, ar ko panāk strukturālo reformu īstenošanu. Ir tiešām svarīgi vēlreiz uzsvērt, ka efektīvas rīcības novērtējums *EDP* ietvaros ir orientēts uz prasītās budžeta korekcijas nodrošināšanu, un to neietekmē strukturālo reformu izvērtēšana. Strukturālo reformu, tostarp Ekonomiskās partnerības programmas (EPP) veikto reformu, īstenošana tiek pārraudzīta Eiropas pusgada kontekstā, tai skaitā arī makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros. Tomēr 2013. gada 21. maija Regulas (ES) Nr. 473/2013 9. pantā nav paredzēta īpaša rīcība gadījumos, kad strukturālo reformu īstenošana neatbilst tam, kas ieteikts EPP analizē. Valstīs, kurās tiek veikta īpaša uzraudzība sakarā ar to, ka tajās vērojama pārmērīga nelīdzsvarotība, reformu īstenošana tiek uzraudzīta saskaņā ar pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru.

Tāpēc, izvērtējot, vai attiecībā uz konkrētu dalībvalsti ir jāuzsāk pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, Komisija rūpīgi analizē visas būtiskās vidēja termiņa izmaiņas attiecībā uz ekonomikas, budžeta un parāda stāvokli. Šie "būtiskie faktori" ietver strukturālo reformu īstenošanu Eiropas pusgada kontekstā, piemēram, pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros. Komisija uzskata, ka strukturālo reformu neīstenošana ir būtisks atbildību pastiprinošs faktors.

Komisija nepiekrīt, ka *EDP* pārmērīgi uzsver deficīta dimensiju uz parādu rēķina. Konkrēti, kopš 2011. gadā veiktās par “sešu tiesību aktu kopumu” dēvēto tiesību aktu reformas robežvērtība 60 % apmērā no IKP, kuras pārkāpšana ir iemesls *EDP* uzsākšanai, ir tikusi paaugstināta. Komisija ir uzsākusi uz parādiem balstītu (un uz deficītu balstītu) *EDP* Maltai 2013. gadā, kas veiksmīgi pabeidza šo procedūru 2015. gadā. Tai pašā laikā ar parādu samazināšanas kritērija starpniecību tika ieviests jēdziens par parādu pietiekamu samazināšanu, un tas tagad tiek vērtēts, Komisijai veicot dalībvalstu fiskālo pozīciju regulāru uzraudzību.

VIII

Komisija ir apņēmusies vērtēt dalībvalstis vienlīdzīgi. Gadījumos, kad šajā ziņā tikuši konstatēti trūkumi, Komisija ir rīkojusies, lai nodrošinātu noteikumu konsekventu piemērošanu, un arī turpinās šādi rīkoties.

Komisija ir ievērojami uzlabojusi pārredzamību kopš 2005. gada. *EDP* datu un metodisko jautājumu jomā Komisija publicē visus misiju ziņojumus, dalībvalstīm sniegtos divpusējos padomus un citu būtisku informāciju.

Lai gan Komisija atzīst, ka vēl pirms vairākiem gadiem pārredzamība attiecībā uz fiskālās novērošanas procesu bija nepietiekama, Komisija arī uzsver, ka šie trūkumi pēdējo gadu laikā ir apņēmīgi risināti, veicot iepriekš minētos pasākumus (skatīt Komisijas atbildi uz VI. punktu), tostarp nodrošinot sīkāk izstrādātu informāciju, kā arī galveno koncepciju un metožu iepriekšēju kodifikāciju.

IX, a)

Komisija pieņem līdzīgus (lai gan ne precīzi vienādus) ieteikumus, kas ietverti ziņojuma nodaļā “Secinājumi un ieteikumi” (1. līdz 4. ieteikums).

IX, a), i)

Komisija uzskata pašreizējo kvalitātes novērtējuma procedūru par atbilstošu. Tā arī turpmāk centīsies labāk dokumentēt savu darbu.

IX, a), ii)

Komisija uzskata, ka kontroles sistēmas tiek novērtētas ar dialogu saistītajos apmeklējumos un īpašās aptaujas anketās.

IX, a), iii)

Komisija uzskata, ka pārbaudes uz vietas ir efektīvas (atbilstošas nolūkam) un vēlas atgādināt, ka plašas pārbaudes tiek veiktas arī birojā. Šis ieteikums nebūtu neitrāls resursu ziņā.

IX, b), i)

Komisija tikai daļēji piekrīt šim ieteikumam. Pārredzamība jau ir uzlabota, pateicoties būtiskiem efektīviem sasniegumiem pēdējos gados, kodificējot koncepcijas un metodes, kas tiek izmantotas, novērtējot atbilstību *EDP*, un darot dalībvalstīm pieejamus visus novērtējuma pamatā esošos aprēķinus. Neatkarīgas pārbaudes procesu stiprinās nesen izveidotā Eiropas fiskālā padome kā funkcionāli neatkarīga iestāde, ko veido pieci eksperti, kuru uzdevums ir novērtēt lēmumu horizontālo konsekveni un budžeta novērošanas īstenošanu.

IX, b), ii)

Komisija pieņem šo ieteikumu. Runājot par Komisijas atbildi uz VII. punktu, kopš 2011. gadā veiktās par "sešu tiesību aktu kopumu" dēvēto tiesību aktu reformas darbība daudz vairāk ir bijusi vērsta uz parādu līmeņiem. Faktiski parāda robežvērtība 60 % apmērā no IKP, kuras pārkāpšana ir iemesls *EDP* uzsākšanai, ir tikusi paaugstināta. Konkrēti, Komisija ir uzsākusi uz parādiem balstītu (un uz deficītu balstītu) *EDP* Maltai 2013. gadā, kas veiksmīgi pabeidza šo procedūru 2015. gadā. Tai pašā laikā ar parādu samazināšanas kritērija starpniecību tika ieviests jēdziens par parādu pietiekamu samazināšanu, un tas tagad tiek vērtēts, Komisijai veicot dalībvalstu fiskālo pozīciju regulāru uzraudzību.

IX, b), iii)

Komisija daļēji pieņem šo ieteikumu. Atbildot uz VII. punktu, strukturālo reformu, tostarp Ekonomiskās partnerības programmas (EPP) ietvaros veikto reformu, īstenošana tiek pārraudzīta Eiropas pusgada kontekstā, tai skaitā arī makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros. Tomēr 2013. gada 21. maija Regulas (ES) Nr. 473/2013 9. pantā nav paredzēta īpaša rīcība gadījumos, kad strukturālo reformu īstenošana neatbilst tam, kas ieteikts EPP analizē. Valstīs, kur tiek veikta īpaša uzraudzība, jo tajās vērojama pārmērīga nelīdzsvarotība, reformu īstenošana tiek uzraudzīta saskaņā ar pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru. Komisija uzskata, ka tā jau darbojas pilnā apjomā atbilstoši pilnvarām, kas tai noteiktas tiesību aktos.

IX, b), iv)

Komisija daļēji pieņem ieteikumu par tās pienākumiem attiecībā uz dalībvalstu ziņojumiem, jo pārkāpuma procedūra jānovērtē attiecībā pret *EDP* prasībām.

IX, b), v)

Komisija nepieņem šo ieteikumu, jo *EDP* pastiprināšana un sankciju noteikšana tiek regulēta ar skaidrām tiesību normām un procesiem, kas Komisijai ir jāievēro. Komisija turpinās ieteikt Padomei, lai tā nosaka sankcijas gadījumos, kad tas ir atbilstoši tiesību aktiem.

Ievads**10**

Eurostat novērtējumu apraksts patiesībā ir sarežģītāks. *Eurostat* novērtējumos iekļauti arī citi rīki/pasākumi, piemēram, iekšējās konsekvences/ticamības pārbaudes (gan *EDP* datos, gan starp *EDP* un VFS datiem), ceturkšņa datu pārbaudes utt.

16

Padome nosaka ikgadējus fiskālus mērķus daudzgadējiem *EDP*, savukārt Komisija var šajā ziņā sniegt ieteikumus. Attiecībā uz strukturāliem fiskāliem pasākumiem tā dēvētajā sešu tiesību aktu kopumā un divu tiesību aktu kopumā ir iekļautas īpašas prasības vidēja termiņa fiskālajai plānošanai. Konkrēti, Direktīvā par budžeta struktūrām (kas ir daļa no tā dēvētā sešu tiesību aktu kopuma) ir noteiktas prasības (V. nodaļā) par vidēja termiņa budžeta struktūrām, tostarp procedūrām daudzgadu mērķu noteikšanai kopējiem fiskālajiem rādītājiem, vidēja termiņa politikas prognozēm un ilgtermiņa ietekmes novērtējumam, vienlaicīgi nodrošinot konsekvenci starp ikgadējiem budžetiem un daudzgadu skaitļiem. Tā dēvētajā divu tiesību aktu kopumā ir noteikta prasība iesniegt vidēja termiņa valsts fiskālos plānus, kas balstīti uz neatkarīgām prognozēm.

20

Komisija piebilst, ka dalībvalstīm ir pienākums ziņot arī par plānotajiem un/vai pieņemtajiem pasākumiem un par izmaiņām to fiskālajā un ekonomiskajā situācijā.

Apsvērumi

Atbilde uz virsrakstu pirms 32. punkta

Pēdējos gados sistēma ir pieredzējusi vairākas izmaiņas nolūkā uzlabot *EDP* datu kvalitāti, ieviest papildu noteikumus, stiprināt atbilstības mehānismus un veicināt valstu līdzdalību. Budžeta novērošanas sistēma ES ir kļuvusi sarežģītāka. Šī sarežģītība radusies daļēji no vēlmes labāk aptvert ekonomisko realitāti.

Veiktie tiesību aktu grozījumi bija jāievieš tehniski. Šajā nolūkā bija jāpieņem metodika un klasifikācijas, kas izmantotas, lai novērtētu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam (SIP). Šis process notika, veicot plašas pārrunas ar Ekonomikas un finanšu komiteju (EFK) un citām kompetentām Padomes instancēm. Šīs pārrunas atviegloja virkne paskaidrojumu. Pieaugot novērošanas sistēmas sarežģītības līmenim, bija vajadzīgi papildu paskaidrojumi saskaņā ar pārredzamības principu.

Tāpēc visas pieejas pārskatītās sistēmas īstenošanai tika apkopotas Stabilitātes un izaugsmes pakta rokasgrāmata (*Vade Mecum*), kas publiski pieejama Komisijas tīmekļa vietnē. Rokasgrāmata tagad tiks ik gadu aktualizēta saskaņā ar Komisijas 2015. gada 21. oktobra paziņojumā pausto apņemšanos pabeigt EMS izveidi.

Lai vēl vairāk uzlabotu pārredzamību, kopš 2014. gada pavasara Komisija ir piekritusi sniegt dalībvalstīm visu informāciju, kas nepieciešama, lai tās varētu atkārtoti veikt pamataprēķinus attiecībā uz atbilstības novērtējumu gan preventīvajai, gan koriģējošajai daļai, tostarp sīki izstrādātas *Excel* izklājlapas ar pakāpeniskiem aprēķiniem. Attiecībā uz diskrecionārajiem pasākumiem Komisija ir pilnībā publiskojusi apkopotu datu kopas par diskrecionāro pasākumu ietekmi un vienreizēju pasākumu līmeni kopš 2014. gada pavasara un saskaņā ar *Ecofin* Padomes secinājumiem 2014. gada jūnijā nodrošinājusi turpmāku progresu, ar dalībvalstīm koplietojot *EDP* valstu augšupējā pieejā kopš 2015. gada pavasara iekļauto individuālo nodokļu pasākumu rezultātus.

Turklāt Komisija ir publiskojusi plašu informāciju par galvenajiem pasākumiem dienestu darba dokumentos, papildinot jaunus *EDP* ieteikumus, tostarp prognozes par galvenajiem mainīgajiem lielumiem fiskālo pasākumu aprēķināšanai saskaņā ar pamatscenāriju (piemēram, atsauces punktu, ar ko tiks salīdzinātas nākotnes prognozes, lai aprēķinātu gan lejupējo, gan augšupējo pieeju).

35

Komisija vēlas norādīt, ka visi būtiskie dokumenti, ieskaitot Rīcības kodeksu un Stabilitātes un izaugsmes pakta rokasgrāmatu un rīcības kodeksu, kā arī citi attiecīgie paskaidrojošie dokumenti par Stabilitātes un izaugsmes pakta darbību, ir pieejami *ECFIN* ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

41

Komisija norāda, ka process jau ir pilnībā pārredzams visām attiecīgajām dalībvalstīm. Komisijas dienesti sniedz vajadzīgās detaļas par prognozēšanas pieņēmumiem.

42

Lai gan dokumentācija, jo īpaši, iekļaujot par valsti atbildīgās nodaļas pieņēmumus (kas jānošķir no augstāk minētajiem kopējiem ārējiem pieņēmumiem), neapšaubāmi ir sarežģīta, tā pēdējo gadu laikā ir ievērojami uzlabojusies un atbilst labai praksei.

45

Komisija uzsver, ka pieņēmumi, uz kuriem balstītas prognozes, ir aprakstīti nostājas dokumentā, kas tiek sagatavots katra prognozēšanas cikla sākumā. Pēc tam pieņēmumi tiek atjaunoti pirms katras sekojošās prognožu saglabāšanas un tiek publicēti katrā prognozēšanas reizē. Laikā, kamēr tiek sagatavotas Komisijas regulārās prognozes, vairākās sanāksmēs kopā sanāk par valsti atbildīgās nodaļas ierēdņi, eksperti no horizontālajām vienībām un augstākā vadība. Būtiskākā šo sanāksmju daļa ir pārrunas par pieņēmumiem, uz kuriem tiek balstītas prognozes.

48

Eurostat uzskata, ka kvalitātes novērtēšana tiek veikta konsekventi. Birojā veiktās pārbaudes pamatā ir 2010. gada Eiropas Kontu sistēma (EKS) un Rokasgrāmata par valdības budžeta deficītu un parādu (RVBDP).

Turklāt *Eurostat* pieņēmumu konsekveni nodrošina precīzi formulētas un augstā mērā centralizētas iekšējās procedūras. To skaitā ir iekšējās procedūras metodisko jautājumu analizēšanai un lēmumu pieņemšanai, tostarp iekšējās metodiskās sanāksmes, oficiālās konsultācijas un *EDP* apmeklējumos iegūtie dati.

2. izcēlums, pirmais ievilkums

Komisija vienmēr un sistemātiski pamato savu novērtējumu ar pierādījumiem. Tie var būt dažādās formās, piemēram, kā pilnīga dokumentācija par konkrēto jautājumu, ko sniedz dalībvalstis, pārrunas ar dialogu saistīto apmeklējumu laikā un turpmāki paskaidrojumi regulārā un ilgstošā saziņā ar dalībvalstīm. Nozīmīgākie jautājumi turklāt tiek dokumentēti *EDP* aprakstā. Kopumā klasifikācijas jautājumi tiek precizēti vispusīgā novērtējuma procesā.

2. izcēlums, ceturtais ievilkums

Eurostat neveic sistemātisku vai plašu analīzi par pārskata tabulām *EDP* mērķim. Pārskata tabulās ir sīki izklāstīti visi VFS darījumi, par kuriem ziņots EKS datu pārsūtīšanas programmā un kas parasti nav būtiski *EDP* datiem. Kad tas ir svarīgi, *Eurostat* var ieskatīties pārskata tabulā, lai gūtu precizējumu.

49

Komisija nesāņem obligātos datus, kurus tā uzskata par nepieciešamiem sava kvalitātes novērtējuma mērķiem. Tehnisku iemeslu dēļ *EDP* tabulas var nebūt pilnībā aizpildītas, kas parasti tiek pamatots ar datu avotiem un konkrētā valstī pastāvošo savākšanas sistēmu, kura raksturota *EDP* aprakstā. Piemēram, pavasara paziņojuma dati par N-1 gadu tiek paziņoti pirmo reizi, bet ne visi datu avoti tai brīdī var būt pieejami, un tas rada nepieciešamību veikt aplēses.

50

Komisija konsekventi piemēro noteikumus un pamatnostādnes visām dalībvalstīm. Komisija uzsver, ka vispārējās valdības norobežošana ir paredzēta tiesiskajā regulējumā. EKS, kuras pamatā ir Rokasgrāmata par valdības deficītu un parādu, precīzē kritērijus sektoru klasifikācijai, tostarp ļoti detalizētu lēmumu pieņemšanas shēmu (kas tiek konsekventi piemērota).

Turklāt, lai pārbaudītu vispārējās valdības norobežošanu, *Eurostat* rīcībā ir valdības iestāžu reģistrs, *EDP* apraksts, aptaujas anketa par valdības kontrolētām iestādēm, kas klasificētas ārpus valdības (pieejama kopš 2011. gada), un dokumenti par pārklasifikācijas gadījumiem, kas pieprasīti pirms *EDP* apmeklējumiem.

Jautājums par valdības nošķiršanu ir arī viens no centrālajām tematiem ikvienā *EDP* apmeklējumā un tādējādi tiek ietverts misijas konstatējumos.

Visbeidzot, šie reģistri ir aktualizēti, jo ikvienai dalībvalstij ir pienākums ik gadu iesniegt valdības kontrolētu iestāžu sarakstu, iekļaujot informāciju par to *NACE* klasifikāciju, saistībām un, attiecībā uz iestādēm ar lielāko parādu, arī pēdējo tirgus/ārpustirgus pārbaužu rezultātiem.

Komentāri par III pielikumu sniegti turpmāk tekstā.

51

Komisija nenodrošina to, ka dalībvalstis piemēro EKS. Šai nolūkā un lai nodrošinātu konsekventu attieksmi dažādos gadījumos un pret dažādām dalībvalstīm, kā arī lai novērstu iespējamās atšķirības interpretācijā, *Eurostat* sniedz norādījumus ar RVBDP palīdzību. Komisija vēlas precizēt, ka *Eurostat* un tā ģenerāldirektoram ir vienpusēja atbildība par statistikas lēmumiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 223/2009.

Attiecībā uz laikposmiem, kas izmantoti publisko vienību analizēšanai un klasificēšanai, Komisija uzskata atšķirības ne tikai par likumīgām, bet arī par nepieciešamām, jo tās atspoguļo dažādus juridiskus, administratīvus vai uzņēmējdarbības pasākumus.

3. izcēlums, pirmais ievilkums

Runājot par reģistru pilnīgumu un katras atsevišķās vienības analīzi, *Eurostat* ir izņēmuma kārtā apstiprinājis to, ka gadījumā, ja dalībvalstis ir tūkstošiem (vai desmitiem tūkstošu) mazāku vienību vietējās valdības līmenī, tirgus/ārpustirgus pārbaudi var veikt grupas līmenī. Lielām un sarežģītām vienībām sīki izstrādāta analīze tiek veikta vienības līmenī (nevis grupas ietvaros). *Eurostat* ir arī piekritis piesardzīgai pieejai vēl kādā dalībvalstī. Tā ir visrentablākā pieeja ierobežotu resursu kontekstā gan valstu statistikas birojos (VSB), gan *Eurostat*.

Eurostat nevar individuāli pārbaudīt katru atsevišķu vienību dalībvalstīs. *Eurostat* ik gadu pārbauda aptaujas anketā sniegto informāciju no tām valdības kontrolētajām iestādēm, kas ir klasificētas ārpus vispārējās valdības, un jebkuru citu tām pieejamo materiālu.

Turklāt *Eurostat* piekrīt pārklasificēšanai kritēriju pārskatīšanā ar nosacījumu, ka tam nav ietekmes uz deficītu un parādu datiem vai arī šī ietekme ir niecīga.

3. izcēlums, otrais ievilkums

Komisija uzskata, ka EKS 95 noteikumi iekļautajos piemēros ir ievēroti.

Aplūkojot pirmo piemēru šajā nodaļā (tas efektivitātes nolūkos attiecas uz visiem piemēriem), III pielikumā ir teikts:

“Viena dalībvalsts iekļāva finanšu tirgu uzraudzības iestādi, kas ir institucionāla vienība, vispārējās valdības sektorā. Saskaņā ar EKS 95 šādas vienības būtu klasificējamās ārpus vispārējās valdības sektora (proti, kā finanšu palīgiestādes finanšu sabiedrību sektorā). Citas dalībvalstis pareizi klasificēja šīs institucionālās vienības ārpus vispārējās valdības sektora.”

Tomēr finanšu tirgu uzraudzības iestādi var iekļaut vispārējā valdībā. Turklāt tas liek apšaubīt metodisko pieeju, par ko vienojušies eksperti dalībvalstīs un *Eurostat*.

3. izcēlums, trešais ievilkums

Eurostat iesaka dalībvalstīm analizēt un pārklasificēt vienības katru gadu. Tas pašlaik tiek darīts ar visām vienībām, kuru parāds ir lielāks par 0,01 % no IKP, un visas dalībvalstis virzās uz biežāku ikgadējo pārklasifikācijas grafiku arī citām mazākām vienībām.

Komisija ik gadu apkopo aptaujas anketas datus par valdības kontrolētām iestādēm un analizē tos, lai pārbaudītu, vai visas vienības joprojām iztur 50 % pārbaudi.

53

Komisija izmanto savu riska analīzi, lai izvēlētos dalībvalstis un tematus ar dialogu saistītajiem apmeklējumiem. Paaugstināta riska jautājumi vienmēr ir bijuši iekļauti gan ar iepriekšējo posmu saistītos dialoga apmeklējumos (IDA), gan ar dialogu saistītos standarta apmeklējumos (SDA) (kuru pamatā ir vai nu riska novērtējums, vai citi avoti). Papildus vispārējiem paaugstināta riska jautājumiem, kas vienmēr ir daļa no misijas grafika, ir iekļauti arī īpaši jautājumi, kas balstīti uz riskiem. Pēc tam, kad IDA tika iekļauti SDA, rezultāti ir izmantoti, lai noteiktu riskantās jomas, kuras tad attiecīgi analizētas ar dialogu saistītā apmeklējuma laikā. *Eurostat* uzskata, ka tas aplūkojis paaugstināta riska jautājumus apmeklējuma laikā (piemēram, Itālijā pārrunas par *GFCF* uzskaiti saskaņā ar naudas plūsmas principu bija 2012. gada riska novērtējuma rezultāts).

Lai gan pagātnē nebija attaisnojuma izmaiņu dokumentēšanai komentāra formā, šī prakse jau tikusi mainīta, un komentāri tagad ir obligāti.

Lai gan *EDP* riska novērtējums tiek labi dokumentēts ikgadējā procesā, brīvprātīgi var iesniegt īpašus komentārus par katru riska novērtējuma dimensiju. *Eurostat* piekrīt, ka, lai veiktu riska līmeņa izmaiņas, ir nepieciešams rakstiski norādīt detalizētu pamatojumu un komentārus.

54

Eurostat uzskata, ka apmeklējumu ilgums ir pietiekams, lai pienācīgi izpētītu datu kvalitātes jautājumus. Ja nepieciešams, *Eurostat* ir iespēja pagarināt apmeklējumus vai veikt pēcpārbaudi apmeklējumos. Komisija uzskata, ka "jautājumu skaits" ir viens kritērijs, bet ļoti svarīga ir arī jautājuma sarežģītība un/vai iespējamā ietekme uz *EDP* datiem.

Komisija uzsver, ka ar dialogu saistītie apmeklējumi nav savrups rīks datu kvalitātes jautājumu izvērtēšanai. Ar dialogu saistītie apmeklējumi vairāk ir paredzēti, lai *konstatētu riskus vai iespējamās problēmas saistībā ar ziņojumu datu kvalitāti* (Padomes Regula (EK) Nr. 479/2009), turpretim dati tiek novērtēti divas reizes gadā – aprīlī un oktobrī. Visiem ar dialogu saistītajiem apmeklējumiem ir pēcpārbaudes, un tās papildina regulārs darba novērtējums un *vice versa*.

55

Institucionāli pasākumi un uzraudzības un kontroles sistēmas ir bijušas gan IDA, gan SDA daļa, un visos apmeklējumos ir paredzēta sadaļa šo jautājumu risināšanai. Turklāt 2012. gadā tika veikta šiem jautājumiem veltīta aptauja. Visbeidzot, papildu informācija par institucionālajiem pasākumiem tiek sniegta ar "salīdzinošo novērtēšanu", kas tiek veikta VSB, *EDP* aprakstiem un saprašanās memorandiem par *EDP*, ko paraksta valsts institūcijas.

Komisija piekrīt veikt analīzi par to, kā šo jautājumu nākotnē būtu iespējams vēl vairāk dokumentēt.

56

Jānorāda, ka šis apsvērums ir aprēķināts, izmantojot ārkārtējos, nevis caurmēra gadījumus, kas būtu piemērotāk (6. attēls). Šīm “galējībām” lielākajā daļā gadījumu ir pamatojums, piemēram, Vācijas gadījumā 2013. gada *EDP* ar iepriekšējo posmu saistītais dialoga apmeklējums Vācijā iekļāva divas *Eurostat* sanāksmes ar valsts institūcijām. Pēc katras sanāksmes tika sagatavoti pagaidu konstatējumi un rīcības punkti, tomēr kopējs gala ziņojums ar galvenajiem secinājumiem un ieteikumiem tika sagatavots tad, kad bija pabeigts viss divdaļīgais apmeklējums, t. i., pēc otrās sanāksmes. Tāds pats pamatojums attiecas arī uz Čehijas Republiku, – 2012. gadā konstatējumi pēc IDA tika nosūtīti pēc 14 nedēļām, bet tika publicēti tikai pēc 25 nedēļām kopā ar SDA konstatējumiem.

Par rīcības punktiem *Eurostat* vienojas ar dalībvalsti ar dialogu saistītā apmeklējuma laikā un pēc tā, un tie tiek nosūtīti dalībvalstij nedēļu pēc apmeklējuma (tātad ir ārkārtīgi precīzi). Dalībvalstis pauž savu piekrišanu, vienojoties ar *Eurostat* gan par saturu, gan termiņu. Atkarībā no rīcības veida un tā, vai tai ir ietekme uz deficīta un parādu datiem, termiņi tiek noteikti un rūpīgi uzraudzīti pirms katra *EDP* paziņojuma. Neatrisinātie rīcības punkti tiek pārskatīti katra apmeklējuma laikā. Ir vairāki rīcības punkti, kuru īstenošanai vajadzīgs vairāk laika valstī nepieciešamo institucionālo pasākumu dēļ vai tādēļ, ka jāīsteno jauna datu vākšanas sistēma. Turklāt rīcības punkti ir iekļauti apmeklējumu ziņojumos, kas ir publiski pieejami *Eurostat* tīmekļa vietnē.

Rīcības punkti ar ietekmi uz paziņotajiem deficīta un parādu datiem tiek ņemti vērā kvalitātes novērtējumā. Neatrisinātie rīcības punkti par jautājumiem ar būtisku ietekmi uz deficītu un parādiem var arī radīt nepieciešamību formulēt atrunu.

57, b)

Metodiskie jautājumi tiek regulāri pārrunāti ar dalībvalstu ekspertiem *EDP* statistikas darba grupā divas reizes gadā.

Turklāt *Eurostat* pēdējos gados ir vadījis darba grupu par RVBDP, kura tiekas divas līdz trīs reizes gadā, lai vienotos par aktualizētu rokasgrāmatas versiju.

58

Eurostat politika ir publicēt visus dalībvalstīm sniegtos padomus. Tomēr gadījumā, ja dalībvalsts iebilst pret publicēšanu konfidencialitātes dēļ (piemēram, ļoti bieži specifiskos gadījumos ieteikumi ir komerciāli sensitīva informācija, vai arī tāpēc, ka darbība pēc ieteikuma nenotiks), *Eurostat* to akceptē.

Eurostat piekrīt šim apsvērumam un šajā kontekstā ir gatavs diskutēt ar dalībvalstīm par to, kā komunicēt par sniegtajiem padomiem, nepārkāpjot konfidencialitāti. Tas jau uzsācis šo procesu, iekļaujot informāciju par sniegtajiem padomiem pēdējā EFK ziņojumā.

59

Spēja pareizi noteikt vienreizējus pasākumus, kā definēts Stabilitātes un izaugsmes paktā, ir izšķiroša, lai veiktu fiskālo novērošanu. Konkrētas vadlīnijas, tostarp indikatīvs un atvērts vienreizēju pasākumu saraksts tika izstrādāts 2005. gada Stabilitātes un izaugsmes pakta reformas sākumposmā un publicēts 2006. gada ziņojumā par publiskajām finansēm EMS (skatīt ziņojuma *"Public Finances in EMU – 2006"* II daļas 4.2. punktu *"Definition and identification of one-off and temporary measures"*: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication423_en.pdf). Kopš tā laika Komisija izmanto šīs vadlīnijas kā atsauces punktu savām novērošanas darbībām. 2006. gada vadlīnijas nesen ir paplašinātas, ieviešot "vadošos principus" un aktualizējot "tipisko" piemēru sarakstu. Šīs labotās vadlīnijas ir publicētas 2015. gada ziņojuma par publiskajām finansēm EMS (*"Report on Public Finances in EMU 2015"*) II daļas 3. punktā *"One-off measure – classification principles used in fiscal surveillance"* (publicēts 2015. gada decembrī): http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/eeip/pdf/ip014_en.pdf).

60

Vienreizējo pasākumu definīcija, kā arī indikatīvs un papildināms "tipisko" gadījumu saraksts ir publicēts ziņojuma par publiskajām finansēm EMS 2006. gadā (*"Public Finances in EMU – 2006"*) II daļas 4.2. punktā *"Definition and identification of one-off and temporary measures"*: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication423_en.pdf.

Komisija norāda, ka tā nesen ir papildinājusi vadlīnijas un publicējusi klasifikācijas principus, kas izmantoti "vienreizēju" pasākumu noteikšanai, kā arī indikatīvu "standarta" gadījumu sarakstu ziņojuma par publiskajām finansēm EMS 2015. gadā (*"Report on Public Finances in EMU 2015"*) II daļas 3. punktā *"One-off measure – classification principles used in fiscal surveillance"* (publicēts 2015. gada decembrī): http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/eeip/pdf/ip014_en.pdf).

Tomēr jāuzsver, ka vienmēr nepieciešams ekspertu vērtējums, kā arī rūpīgi jāizpēta katra atsevišķā pasākuma īpatnības, pamatojoties uz Komisijas piemērotajiem klasifikācijas principiem.

4. izcēlums

Saskaņā ar "vienreizējo" pasākumu sarakstu, kas aktualizēts 2015. gada decembrī (pēc Palātas revīzijas), kā publicēts ziņojuma par publiskajām finansēm EMS 2015. gadā (*"Report on Public Finances in EMU 2015"*) II daļas 3. punktā *"One-off measure – classification principles used in fiscal surveillance"*, 4. izcēlums neatspoguļo pašreizējo situāciju.

Budžeta deficīta palielināšanas pasākumi

Komisija uzsver, ka šādu ārkārtēju notikumu izmaksām ir tendence būt lielākām, salīdzinot ar ekonomikas lielumu mazākās valstīs.

61

Komisija norāda, ka ekonomiskās realitātes labākas atspoguļošanas nolūkos vispārīgi pieņemtajos SIP noteikumos ir iekļauti nosacījumi, kas izstrādāti, lai reaģētu uz neparedzētām izmaiņām un negaidītiem notikumiem un risinātu tos. To ieviešana definēta 2014. gada 12. jūnija paziņojumā Ekonomikas un finanšu komitejas locekļu aizstājējiem: *"Improving the assessment of effective action in the context of the Excessive Deficit Procedure – a specification of the methodology"*.

62

Komisija atzīst, ka jēdziens "negaidīts un nelabvēlīgs ekonomikas notikums" nav iepriekš skaidri definēts. Tomēr metodikā efektīvas rīcības novērtējumam, kas sāki izklāstīta 2014. gada 12. jūnija paziņojumā Ekonomikas un finanšu komitejas locekļu aizstājējiem *"Improving the assessment of effective action in the context of the Excessive Deficit Procedure – a specification of the methodology"*, ir izskaidrots, ka izaugsme, kas zemāka par EDP ieteikuma pamatā esošajām prognozēm, parasti liecina par "negaidītu un nelabvēlīgu ekonomikas notikumu".

Tāpēc Komisija nepiekrīt Palātas apsvērumam attiecībā uz Franciju¹.

Padome uzsāka EDP Francijai 2009. gada 27. aprīlī ar sākotnējo termiņu 2012. gadā. Šis termiņš 2009. gada 2. decembrī tika pagarināts līdz 2013. gadam un 2013. gada 21. jūnijā – līdz 2015. gadam, pamatojoties uz konstatējumu, ka ir veikta efektīva rīcība, bet notikuši negaidīti un nelabvēlīgi notikumi, kuri lielā mērā negatīvi ietekmē valsts finanses.

Komisija piemēroja pastāvošo tiesisko regulējumu, kā izskaidrots 2009., 2013. un 2015. gada ieteikumos un tos papildinošajos dienestu darba dokumentos (SWD).

Atbilde uz virsrakstu pirms 63. punkta

Komisija vēlas uzsvērt, ka pamats datu kvalitātes novērtējumam ir ievērojami uzlabojies, ņemot vērā to, ka EDP dati dalībvalstu ziņojumos kopš 2005. gada ir kļuvuši daudz precīzāki un ir papildināti ar sāki izstrādātiem papildu datiem.

Lai gan Komisija piekrīt, ka tradicionāli SIP īstenošanā lielāks uzsvars bijis uz deficītu, nevis uz parādu, Komisija uzsver, ka kopējais valdības parāds un tā atmaksājāmība vienmēr tikusi ņemta vērā kā būtisks faktors ziņojumos saskaņā ar 126. panta 3. punktu.

Kopš 2011. gadā veiktās par "sešu tiesību aktu kopumu" dēvēto tiesību aktu reformas darbība daudz vairāk ir bijusi vērsta uz parādu līmeņiem. Parāda robežvērtība 60 % apmērā no IKP, kuras pārkāpšana ir iemesls EDP uzsākšanai, ir paaugstināta, un, nosakot parādu samazināšanas kritēriju, praksē tika ieviests jēdziens par parādu pietiekamu samazināšanu, kas tagad tiek vērtēts, Komisijai veicot dalībvalstu fiskālo pozīciju regulāru uzraudzību.

¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/france_en.htm

64

Padomes Regulā (EK) Nr. 479/2009 ir noteikts vispārīgs ietvars iebildumu izteikšanai par faktisko datu kvalitāti un dalībvalstu iesniegto faktisko datu labošanai. Saskaņā ar šo regulu *Eurostat* var izmantot tādas pilnvaras, ja ir pierādījumi, ka dalībvalstu iesniegtie dati neatbilst uzskaites noteikumiem un jo īpaši *EDP* metodikai.

Atrunas *Eurostat* formulē tikai ārkārtas gadījumos, un tās ir attaisnojamas tikai noteiktos apstākļos. *Eurostat* šajā ziņā izmanto savu profesionālo vērtējumu. Tomēr konkrētas atrunas vai grozījuma trūkums nenozīmē, ka nepastāv nenokārtoti jautājumi, kas kopā ar dalībvalsti ir jārisina, bet *Eurostat* uzskata, ka šiem jautājumiem nav būtiskas ietekmes uz Māstrihtas deficītu un parādu. Alternatīva būtu iekļaut atrunas visām valstīm katrā paziņošanas reizē, bet tas būtu neproporcionāli un nebūtu atbilstoši atrunu mērķim.

Pie tam bieži gadās tā, ka dalībvalstis pielāgo savus datus pēc tam, kad *Eurostat* klasifikācijas periodā ir uzdevis jautājumus. Tādi pielāgojumi nav redzami galīgajā paziņojumā presei, jo *Eurostat* nav ne formulējis atrunu, ne veicis labojumu.

65

Eurostat ir spēkā procedūra, kurā noteikti pasākumi, grafiks un katra dalībnieka uzdevumi paziņojumu analizēšanas laikā pirms paziņojuma presei. Šī procedūra ietver regulāras sanāksmes ar augstāko vadību un ģenerāldirektoru, kas darbojas kā Eiropas Savienības galvenais statistiķis.

Atrunas vai datu labojumi ir balstīti uz profesionālu vērtējumu, pamatojoties uz kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju, kas pieejama pirms un pēc skaidrošanas procesa, un, kā iepriekš minēts, tie ļoti rūpīgi tiek izvērtēti. Šis process tiek veikts uz statistikas datu pamata, šajā nolūkā izmantojot *Eurostat* piešķirtās statistikas pilnvaras un neiejaucoties citiem Komisijas dienestiem vai jebkādi citai ārējai iestādei.

Sekojošie datu labojumi principā ir pierādījuši, ka *Eurostat* pieeja atrunu formulēšanai ir iedarbīga un efektīva. "Nav lielu pārstiegumu", t. i., kad jautājums ir bijis zināms, bet *Eurostat* nolēmis, ka atrunas formulēšana nav pamatota, nekādi nopietni deficīta vai parādu datu labojumi nav bijuši nepieciešami.

5. izcēlums

Čehijas Republika – pirmais ievilkums

Kopš 2010. gada tirgus/ārpustirgus pārbaudes ik gadu tiek veiktas privātajās nefinanšu sabiedrībās, kā arī nefinanšu institūcijās, kā definēts S.15. Pārbaudžu rezultāti tiek iesniegti *Eurostat* kā aptaujas anketa par valdības kontrolētām iestādēm, kas klasificētas ārpus vispārējās valdības vai tajā valsts pārvaldes vienību sarakstā, kas tiek prasīts pirms *EDP* ar dialogu saistītā apmeklējuma.

Francija – pirmais ievilkums

Kodoliekārtu ekspluatācijas pārtraukšana un iespējamie saistītie vienreizējie maksājumi joprojām tiek pārrunāti (pat saskaņā ar EKS 2010). Līdz brīdim, kad tiks panākta vienošanās, pagaidām nav specifisku vadlīniju kodoliekārtu ekspluatācijas pārtraukšanai un ar to saistītajiem vienreizējiem maksājumiem.

Francija – otrais ievilkums

Ļoti lielā valsts pārvaldes vienību skaita dēļ Francijā (vairāk nekā 80 000 iestādes S.13 un vairāk nekā 8000 valdības kontrolētas iestādes, kas klasificētas ārpus valdības) *Eurostat* ir piekritis iestāžu grupēšanai pašvaldību līmenī.

Eurostat nevar formulēt atrunas par jautājumu, attiecībā uz kuru nav noteikumu EKS vai RVBDP.

Vācija – pirmais ievilkums

Laikposmā no 2011. līdz 2013. gadam nenotika neviena liela, regulāra pārklasifikācija iestādēm ar būtisku ietekmi uz valdības deficīta un parāda attiecībām (t. i., tuvu 0,1 % no IKP vai virs tā). Tāpēc saistīto labojumu apjoms nebūtu atstājis ietekmi uz valdības deficīta un parāda attiecībām, kas apkopotas fiskālās novērošanas nolūkā.

Visām pārklasifikācijām, kas veiktas šādā kontekstā: 1) kā vienreizēji metodiski labojumi, 2) 2011. gada Vācijas nacionālo kontu kritēriju pārskatīšanas ietvaros un 3) pārejā uz EKS 2010, kuras ietekme uz valdības deficīta un parāda skaitļiem bija ievērojama (tuvu 0,1 % no IKP vai virs tā), dati par visu *EDP* atsaucē periodu tika pienācīgi pārskatīti.

Vācija – otrais ievilkums

Attiecīgais jautājums rada risku datu kvalitātei un, kā noteikts Padomes Regulā (EK) Nr. 479/2009, tūlīt pēc konstatēšanas to izskatīja *Eurostat*, piemērojot pakāpenisku pieeju, ņemot vērā Vācijas statistikas sistēmas sarežģītību un Vācijas vispārējās valdības sektora izmēru.

Komisijai nav zināms, ka attiecīgais risks būtu īstenojies. *Eurostat* ir konstatējis nesaistītas kvalitātes problēmas, pamatojoties uz datu novērtējumu.

Sarežģītajā Vācijas statistikas sistēmā, kurā juridisks pilnvarojums ir pamatā regulārai statistikas datu vākšanai, un ierobežotajos resursos, īstenošanas procesā attiecīgajām procedūrām, kas saistītas ar izmēra ziņā mazām, individuālām darbībām valsts un vietējā līmenī, ir vajadzīgs strukturāls risinājums.

Ņemot vērā darījumu apjomu un faktu, ka šajā posmā nav iespējams izdarīt secinājumus par analīzes rezultātiem, Komisija neuzskata, ka par Vācijas deficīta datiem būtu bijusi jāformulē atruna uz šāda pamata.

Malta – pirmais ievilkums

Pārjaunojuma līgums, lai projekta juridiskās īpašumtiesības nodotu *Malita*, tika parakstīts 2011. gada 28. decembrī (grozīts 2012. gada februārī), tātad pēc 2011. gada oktobra *EDP* paziņojuma. Tāpat nomas līgumi tika parakstīti 2012. gada 26. jūnijā, kas ir arī labu laiku pēc 2011. gada oktobra *EDP* paziņojuma.

2012. gada aprīlī *EDP* paziņojumā Maltas Nacionālais statistikas birojs bija pareizi rīkojies visos būtiskajos punktos. Savā 2012. gada augusta vēstulē *Eurostat* pēc pilnīgas analīzes apstiprināja, ka *Malita* būtu jāklasificē nefinanšu korporāciju sektorā.

Tāpēc Komisija uzskata, ka nebija nepieciešamas atrunas.

Itālija – pirmais ievilkums

Komisija (*Eurostat*) ir rūpīgi sekojusi norisēm saistībā ar šo jautājumu. Itālija ir īstenojusi pakāpenisku pieeju, kas ietver jaunu datu avotu izveidošanu un aplēšu veikšanu.

6. izcēlums

Palāta atsaucas uz makroekonomiskiem pamata pieņēmumiem, kas ir Līgumā noteikto deficīta un parāda robežvērtību pamatā. Lai gan makroekonomiskā vide ir mainīga, Komisijai saglabājas pienākums rīkoties atbilstoši Līguma un to atbalstošo sekundāro tiesību aktu nosacījumiem.

Kopējais fiskālais regulējums ir ievērojami attīstījies, arī pateicoties reformām, kas pēdējos gados ieviestas ar tā dēvēto sešu tiesību aktu kopumu un divu tiesību aktu kopumu nolūkā pieņemt “gudrus noteikumus”, kas ļautu labāk reaģēt uz dominējošo ekonomisko situāciju un to risināt.

Lai gan tradicionāli SIP īstenošanā lielāks uzsvars ir bijis uz deficītu, nevis uz parādiem, Komisija uzsver, ka regulējums konsekventi ir risinājis parāda jautājumu. Jo īpaši jāatgādina, ka vidēja termiņa budžeta mērķi, kas attiecas uz netiešām saistībām un parādu (VTM^{NSP}) ir iestrādāts elements, kurš atspoguļo budžeta bilanci, kas stabilizētu parāda attiecību 60 % apmērā no IKP, un papildu komponents, kurš atspoguļo papildu budžeta bilanci, kas nepieciešama valstīm ar parādu virs 60 % no IKP.

Kopš 2011. gadā veiktās par “sešu tiesību aktu kopumu” dēvēto tiesību aktu reformas darbība daudz vairāk ir bijusi vērsta uz parādu līmeņiem. Parāda robežvērtība 60 % apmērā no IKP, kuras pārkāpšana ir iemesls *EDP* uzsākšanai, ir tikusi paaugstināta, un, nosakot parādu samazināšanas kritēriju, praksē tika ieviests jēdziens par parādu pietiekamu samazināšanu, kas tagad tiek vērtēts, Komisijai veicot dalībvalstu fiskālo pozīciju regulāru uzraudzību.

70

Komisija norāda, ka sākotnējais parāda līmenis ar atšķirību attiecībā pret 60 % robežvērtību iekļaujas parādu samazināšanas kritērija definīcijā.

Dalībvalstīm ar parādu virs 60 % no IKP ieteiktajā korekciju plānā ir jāņem vērā tas, ka šim parādam jāatbilst vismaz uz nākotni vērstajam parāda kritērijam korekciju perioda noslēgumā. Tā rezultātā pēdējam gadam ieteiktais deficīta līmenis var būt zem 3 % no IKP, un dalībvalstīm ar lieliem parādiem korekcijas termiņš var būt garāks, jo nepieciešamo strukturālo korekciju nozīmīgums ir jāizsver attiecībā pret iespēju to paveikt konkrētā gadu skaitā.

Fakts, ka, lai sasniegtu parāda kritēriju, valsts budžeta deficītam jābūt zemākam par 3 % no IKP, ir atspoguļots līdz šim izdotajos *EDP* ieteikumos, pamatojoties uz parādu kritērija pārkāpšanu.

71

Komisija piebilst, ka citētās prognozes ir balstītas uz nemainīgu politiku. Tāda scenārija pieņemšana, kurā dalībvalstis pilnībā ievēro savas saistības SIP ietvaros, dotu pozitīvākus rezultātus.

Īpaši saskaņā ar scenāriju, ka valsts pilnībā atbilst SIP, Itālija ievērotu parādu samazināšanas kritēriju (uz nākotni vērstā variantā) līdz 2019. gadam un Francija – līdz 2018. gadam. Kiprai izmantotie SVF dati ievērojami atšķiras no Komisijas izmantotajiem datiem.

72

Būtisko faktoru analīze tiek veikta atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97 prasībām.

Tiesību aktos tiešām ir sniegts plašs iespējamo būtisko faktoru saraksts, kas gan nav izsmeljošs, jo Komisijai jāņem vērā arī faktori, ko par būtiskiem atzīst konkrētā dalībvalsts.

Komisija precīzē un pēc iespējas nosaka dažādo būtisko faktoru ietekmes apmēru. Nav formulas, lai izsvērtu dažādos faktorus un nonāktu pie automātiska secinājuma. Komisija publicē savu sīki izstrādāto analīzi dienestu darba dokumentos.

73

Komisija nepiekrīt apgalvojumam, ka tās secinājumu pamatojums ir neskaidrs. Būtisko faktoru analīze ir sniegta tiesību aktos (Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97), un saskaņā ar to Komisijai jāņem vērā visi būtiskie faktori, ciktāl tie ievērojami ietekmē atbilstības budžeta deficīta un parāda kritērijiem novērtējumu. Turklāt tiesību aktos ir prasīts, lai Komisija ņemtu vērā arī faktorus, kurus par būtiskiem atzinusi attiecīgā dalībvalsts. Tas tiek darīts, lai nodrošinātu pienācīgu ekonomisko situācijas novērtējumu pirms lēmuma par *EDP* uzsākšanu.

Budžeta deficīta kritērija pārkāpšanas gadījumā tiesību akti nosaka plašu iespējamo būtisko faktoru sarakstu, kas tomēr nav nedz izsmeljošs, nedz arī sniedz norādes uz jebkāda veida prioritāšu noteikšanu. Ja vispārējās valdības parāds ir virs 60 % no IKP, būtiskie faktori tiks ņemti vērā tikai lēmumos attiecībā uz to, vai uzsākt *EDP*, ja budžeta deficīts paliek tuvs atsaucē vērtībai un ja pārkāpums tiek vērtēts kā īslaicīgs.

Ja tiek pārkāpts parāda kritērijs, visi būtiskie faktori var tikt ņemti vērā neatkarīgi no deficīta līmeņa.

Atbilstoši iepriekš aprakstītajiem nosacījumiem, gatavojot ziņojumu saskaņā ar 126. panta 3. punktu, Komisija precīzē un pēc iespējas aplēš dažādo būtisko faktoru ietekmi.

Šai ziņā Komisija norāda, ka ziņojumos saskaņā ar 126. panta 3. punktu, kas izdoti par Itāliju, Beļģiju (2015. gada februārī) un Somiju (2015. gada februārī, maijā un novembrī) ir ieguldīts liels darbs, lai padarītu būtisko faktoru analīzi daudz plašāku un pārredzamāku nekā iepriekš.

Tai pašā laikā un atbilstoši tiesību aktu būtībai nav formulas, lai izsvērtu visus dažādos faktorus un nonāktu pie automātiska secinājuma.

74

Komisija cenšas cieši sadarboties ar dalībvalstīm notiekošajā Stabilitātes un izaugsmes pakta, tostarp *EDP*, īstenošanas procesā. Izšķirošs šīs uz sadarbību vērstās pieejas elements ir mijiedarbība un pārrunas, kas tiek veicinātas ar atbilstošo ekonomikas komiteju, jo īpaši Ekonomikas un finanšu komitejas locekļu aizstājēju (EFK-A), palīdzību. Komisija regulāri sagatavo analītiskas un operatīvas piezīmes par EFK-A, lai izskaidrotu dalībvalstīm savu pieeju SIP skaidrošanā un īstenošanā un no tām iegūtu atsaucē par Komisijas pamatojumu.

Lai palielinātu pārredzamību, kopš 2014. gada pavasara Komisija ir sniegusi dalībvalstīm visu informāciju, kas nepieciešama, lai tās varētu pilnībā atkārtoti aprēķināt efektīvas rīcības novērtējumu, šai nolūkā iekļaujot sīki izstrādātas *Excel* izklājlapas ar pakāpeniskiem aprēķiniem gan augšupējai, gan lejupējai pieejai. Turklāt dalībvalstīm tiek nodrošināti visi dati un aprēķini par atbilstību parādu samazināšanas kritērijam un *MLSA*. Tomēr, pamatojoties uz dalībvalstu īpašu lūgumu, dati nav pilnībā publiski, bet tiek koplietoti kopējā platformā *CIRCA*, kurai piekļuve tiek nodrošināta tikai EFK locekļiem un to aizstājējiem.

75

Komisija atzīst, ka dienestu darba dokumenti, kas publicēti pirms 2015. gada februāra, varēja būt pārredzamāki attiecībā uz *EDP* ieteikumu pamatā esošajā pamatscenārijā iekļautajiem datiem. Tomēr Komisija norāda, ka šāda informācija bija pieejama kopš 2014. gada pavasara sīki izstrādātajā *Excel* izklājlapā ar pakāpeniskiem aprēķiniem Komisijas atbilstības novērtējumam, kas tiek izplatīta dalībvalstīm *CIRCA* platformā. Attiecīgi dalībvalstīm bija pilnīga piekļuve datu kopumam, kas nepieciešams, lai atkārtoti aprēķinātu fiskālos pasākumus, un citiem mainīgajiem lielumiem, kas ir pamatā atbilstības *EDP* ieteikumiem novērtējumam, kā Francijas gadījumā 2015. gada februārī. Turklāt, sākot no 2015. gada februāra, attiecīgā informācija tiek nodrošināta prognožu datnēs, kas tiek publicētas publiskajā *AMECO* datubāzes versijā un ir pieejamas plašai sabiedrībai.

Datnēs esošā informācija ir pietiekama, lai atkārtoti aprēķinātu augšupējos pasākumus tāpat, kā to aprēķinājusi Komisija. Tajā jo īpaši iekļauts kopējais diskrecionāro pasākumu skaits ieņēmumu pusē (ieskaitot un atskaitot vienreizējos pasākumus), izdevumu izmaiņas, procentu likmes izmaiņas un ar bezdarbu saistītie skaitļi. Tie ir vienīgie lielumi, kas nepieciešami pamatscenārija aprēķināšanai. Turklāt dienestu darba dokumentā ir skaidri paskaidrots, kā pamatscenārijs ir veidots.

76

Komisija norāda, ka gadījumā, ja tiek pārkāpts parāda kritērijs, regulā ir noteikts, ka tiek ņemti vērā visi būtiskie faktori neatkarīgi no deficīta līmeņa.

7. izcēlums, i)

Komisija uzskata, ka cikliski koriģēts parādu samazināšanas kritērijs pilnībā neaptver ļoti zemas inflācijas ietekmi ilgākos periodos. Lai gan cikliski koriģēts parādu līmenis tiek izstrādāts ar mērķi izslēgt ekonomiskā cikla iespaidu uz atbilstības parādu noteikumam novērtējumu, ir vērts uzsvērt, ka korekcija attiecas tikai uz atšķirību starp potenciālo un faktisko IKP izaugsmes līmeni trīs gadu laikā. Tāpēc ieilgusi vājā nominālā IKP izaugsme, ko pēdējo pāris gadu laikā piedzīvojušas vairākas dalībvalstis, joprojām var atstāt ietekmi uz atbilstību parādu noteikumam, pat ja tas tiek novērtēts, pamatojoties uz cikliski koriģētu parādu līmeni. Turklāt parādu kritērijs nepakļaujas cenu izmaiņām. Cikliski koriģētais parādu līmenis izmanto budžeta izpildes IKP deflatoru, proti, nav negaidīti zemas inflācijas korekcijas. Tomēr dažām valstīm negaidīta inflācijas samazināšanās ir novedusi pie ievērojama reālo parāda finansēšanas izmaksu palielinājuma. Palielinājumam atšķirībā starp reālajām finansēšanas izmaksām un reālo IKP pieauguma tempu bija ievērojami negatīva ietekme uz parāda dinamiku vairākās valstīs.

7. izcēlums, ii)

Attiecībā uz Itālijas atbilstību parādu samazināšanas kritērijam Komisija uzsver, ka tā vēl nevar veikt novērtējumu par 2016. gadu, jo saskaņā ar 126. panta 3. punktu ziņojums tika sagatavots 2015. gada sākumā.

Pirms nākamā gada novērtējuma veikšanas ir jānosaka likumīgi spēkā esošas Padomes prasības. Padomes ieteikumi tiek sniegti pavasarī. Dalībvalstīm, uz kurām attiecas SIP preventīvā daļa, tādas prasības tiek noteiktas, pamatojoties uz ciklisko attiecīgās dalībvalsts ekonomikas pozīciju (ko vērtē pēc ražošanas apjoma starpības) un tās ilgtspējas riskiem (sīkāka informācija sniegta Komisijas 2015. gada janvāra paziņojumā par elastīgumu: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/2015-01-13_communication_sgp_flexibility_guidelines_en.pdf).

Pirmais 2016. gada atbilstības novērtējums tika veikts 2015. gada pavasarī, un tas parādīja vispārēju atbilstību prasībām. Sīkāka informācija atrodama attiecīgajā dienestu darba dokumentā: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/italy_en.htm.

7. izcēlums, iii)

Komisija uzsver, ka paziņojumā, kas dalībvalstīm sniegts ar EFK-A starpniecību 2015. gada februārī, tika izklāstīta metodoloģiska sistēma strukturālo reformu ietekmes novērtēšanai uz fiskālo stabilitāti. Itālijas stabilitātes programmas novērtējumā, kas veikts 2015. gada maijā, Komisija paziņoja, ka tā veikusi iestāžu ierosinātā strukturālo reformu plāna iespējamās ietekmes novērtējumu uz valsts finanšu stabilitāti un ka, ņemot vērā metodes, kas izmantotas ietekmes simulēšanai (jo īpaši *QUEST*), reformu kvantitatīvo ietekmi Komisija novērtējusi kā ticamu.

78

Komisija rīkojās pilnīgi atbilstoši noteikumiem. Pienākums (nevis iespēja) ņemt vērā būtiskos faktorus ir skaidri noteikts regulā, kurā minēts papildināms vērā ņemamo faktoru saraksts. Starp tiem ir skaidri minēta arī korekcija attiecībā uz VTM, politikas īstenošana nelīdzsvarotības novēršanai un labošanai un politikas īstenošana Savienības kopējas izaugsmes stratēģijas kontekstā.

Parādu noteikums automātiski nenožīmē to, ka pret dalībvalsti uzsāk *EDP*, līdzko netiek sasniegts kāds kvantitatīvais mērķis. Šis neautomātiskums regulā ir skaidri noteikts.

80

Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums nebūtu jāklasificē kā vienreizējs atbilstoši vadošajiem principiem aktualizētajā ziņojumā "*Report on Public Finances in EMU 2015*", lai nodrošinātu to konsekventu piemērošanu. Būtiski, ka saskaņā ar šīm vadlīnijām pārtēriņš nebija nedz īslaicīgs, nedz vienreizēja rakstura, - bija gaidāms, ka tam būs ilgstoša ietekme (no 2012. līdz 2017. gadam), - un rezultātā to nevarēja klasificēt kā vienreizēju pasākumu. Ziņojums "*Report on Public Finances in EMU 2015*" ir pieejams: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/public_finances_emu_en.htm.

81

Padome 2015. gada 10. martā pauda uzskatu, ka pieejamie pierādījumi neļauj secināt to, ka nav efektīvas rīcības, jo tika konstatēts, ka kumulatīvie fiskālie pasākumi ir atbilstoši Padomes prasītajam līmenim (pamatojoties uz augšupējo metodiku, jo lejupējo ietekmē zema inflācija) un ka korekciju termiņa pagarināšana tāpēc ir attaisnojama. Turklāt budžeta izpildes dati (kā arī 2015. gada Komisijas pavasara prognozes par 2015. gada nominālo bilanci) bija labāki, nekā Komisija gaidīja 2015. gada martā.

82

Komisija nepiekrīt šim apsvērumam, jo saskaņā ar novērtējuma laikā pieejamo informāciju laicīga 2015. gada korekcija vairs nešķita panākama. Tādos apstākļos SIP tiesiskā regulējuma ietvaros ir pieņemami: i) izpētīt iemeslus, kā rezultātā tika konstatēts, ka "pieejamie pierādījumi kopumā neļauj secināt, ka ieteiktie pasākumi 2013. un 2014. gadā nebūtu īstenoti" un ii) sniegt jaunu, derīgu korekcijas plānu, lai attiecīgajai valstij sniegtu atbilstošus politikas norādījumus.

83

Komisija atgādina par savu pienākumu saskaņā ar regulu ņemt vērā būtiskos faktorus. Tiesību aktos ir noteikts papildināms apsveramo faktoru saraksts. Starp tiem ir skaidri minēta arī korekcija attiecībā uz VTM, politikas īstenošana nelīdzsvarotības novēršanai un labošanai un politikas īstenošana Savienības kopējas izaugsmes stratēģijas kontekstā.

Attiecībā uz īpašajos gadījumos izmantoto pamatojumu ir pieejami attiecīgie dokumenti attiecīgi par Franciju un Itāliju: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/france_en.htm un http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/italy_en.htm.

84

Komisija uzsver, ka saskaņā ar tiesisko regulējumu Padome ir lēmumu pieņemšanas institūcija. Tāpēc tai ir tiesības noraidīt Komisijas *EDP* ieteikumu un tai nav saistību pret Komisiju.

Dalībvalstu sniegtos ziņojumus par korigējošajiem pasākumiem varētu pilnveidot

Komisija uzskata, ka spēkā esošie nosacījumi un/vai vadlīnijas par fiskālās novērošanas dokumentu saturu, tostarp ziņojumiem par *EDP* korigējošajiem pasākumiem, nodrošina stabilu pamatu, lai Komisija varētu veikt efektīvu fiskālo novērošanu un uzraudzību, ja dalībvalstis tos pienācīgi ievēro. Tāpēc Komisija neredz nekādu īpašu vajadzību grozīt spēkā esošos tiesību aktus, lai noteiktu dalībvalstīm stingrākus ziņošanas pienākumus.

85

Lai nodrošinātu atbilstību ziņošanas prasībām, sankciju iespēja saskaņā ar *EDP* attiecas tikai uz neatbilstību *EDP* budžeta mērķiem. Tomēr pienācīgas ziņošanas trūkums var būt nelabvēlīgs attiecīgajai dalībvalstij, jo gadījumā, ja Komisijai trūkst pietiekami plašas informācijas par veiktajiem pasākumiem un budžeta izmaiņām, tas var novest pie *EDP* pastiprināšanas, ja tiek secināts, ka *EDP* mērķi nav sasniegti.

Jebkurā gadījumā Komisija apņemas pastāvīgi uzraudzīt dalībvalstu fiskālās pozīcijas ar atbilstošajām par valsti atbildīgām nodaļām, kuras regulāri veic novērošanas misijas dalībvalstīs. Saistībā ar regulārāku ziņošanu, piemēram, tādu, kā noteikts tā dēvētajā sešu tiesību aktu kopumā un divu tiesību aktu kopumā, ieviešot stabilitātes programmas pavasarī un budžeta plānu projektus rudenī, ir noteiktas sīki izstrādātas prasības par to, kas dalībvalstij ir jāziņo. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 473/2013 7. panta 2. punktu gadījumā, kad Komisija nav apmierināta ar to, ka dalībvalsts budžeta plāna projekts pienācīgi parāda, ka tās fiskālie plāni atbilst prasībām, Komisija var prasīt, lai attiecīgā dalībvalsts iesniegtu pārskatītu budžeta plāna projektu. Tomēr gadījumā, ja dalībvalsts neievēro vispārīgākās ziņošanas prasības, Komisijas iespējas panākt to izpildi tiešām ir ierobežotas, jo īpaši attiecībā uz stabilitātes programmām.

86

Fiskālās novērošanas dokumentos (piemēram, Stabilitātes un konverģences programmās vai budžeta plāna projektos), tostarp tajos, kur ziņots par atbilstību Padomes ieteikumiem (ziņojumi par veiktajiem pasākumiem), dažkārt var trūkt konkrētas informācijas par koriģējošiem pasākumiem, jo īpaši par pēdējiem gadiem. Tas atspoguļots Komisijas prognozēs, kas veido pamatu dalībvalstu plānu riska novērtējumam. Gadījumos, kad koriģējošie pasākumi tiek uzskatīti par nepietiekami konkrētiem, prognozēs tie patiešām netiek ņemti vērā. Turklāt, ja konkrētas informācijas trūkums ietekmē risku līdzsvaru, riski vienmēr ir skaidri minēti Komisijas novērtējumos.

8. izcēlums, pirmais ievilkums

Saraksts ar pasākumiem, kam ir fiskāla ietekme, ir daļa no konverģences programmas un nav primāri valsts reformu programma.

8. izcēlums, otrais ievilkums

Komisija uzsver faktu, ka 2012. gada konverģences programmā izklāstīta pasākumu ietekme trīs dažādās tabulās: vienā – no tiešās nodokļu reformas (ieņēmumu puses pasākumu) perspektīvas, otrā sniegts sīks iedalījums plānotajiem konsolidācijas pasākumiem ar ietekmi uz budžeta deficītu, bet trešajā apkopotas mazākas izmaiņas, kas ir spēkā kopš 2012. gada (tikai izdevumu puse). Lai gan ne visi pasākumi ir aprakstīti papildinošajā tekstā, virsraksti ir pietiekami sīki izstrādāti un saprotami.

Atbilde uz virsrakstu pirms 88. punkta

Komisija nepiekrīt, ka tās uzraudzībā un novērošanā trūkst pārredzamības. ES fiskālajā sistēmā pēdējos gados ir veiktas vairākas izmaiņas ar nolūku ieviest papildu noteikumus, stiprināt atbilstības mehānismus un veicināt valstu līdzdalību. Komisija uzskata to par vēlamu attīstību.

Veiktie tiesību aktu grozījumi bija jāievieš tehniski. Šajā nolūkā bija jāpieņem metodika un klasifikācijas, kas izmantotas, lai novērtētu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam (SIP). Šis process notika, veicot plašas pārrunas ar Ekonomikas un finanšu komiteju (EFK) un citām kompetentām Padomes instancēm. Šīs pārrunas atviegloja virkne paskaidrojumu. Pieaugot novērošanas sistēmas sarežģītības līmenim, bija vajadzīgi papildu paskaidrojumi saskaņā ar pārredzamības principu.

Tāpēc visas pieejas pārskatītās sistēmas īstenošanai tika apkopotas Stabilitātes un izaugsmes pakta rokasgrāmata (*Vade Mecum*), kas publiski pieejama Komisijas tīmekļa vietnē. Rokasgrāmata tagad tiks ik gadu aktualizēta saskaņā ar Komisijas 2015. gada 21. oktobra paziņojumā pausto apņemšanos pabeigt EMS izveidi.

Lai vēl vairāk uzlabotu pārredzamību, kopš 2014. gada pavasara Komisija ir piekritusi sniegt dalībvalstīm visu informāciju, kas nepieciešama, lai tās varētu atkārtoti veikt pamataprēķinus attiecībā uz atbilstības novērtējumu gan preventīvajai, gan korigējošajai daļai, tostarp sīki izstrādātas *Excel* izklājlapas ar pakāpeniskiem aprēķiniem. Attiecībā uz diskrecionāriem pasākumiem Komisija ir pilnībā publiskojusi apkopotu datu kopas par diskrecionāro pasākumu ietekmi un vienreizēju pasākumu līmeni kopš 2014. gada pavasara un saskaņā ar *Ecofin* Padomes secinājumiem 2014. gada jūnijā nodrošinājusi turpmāku progresu, ar dalībvalstīm koplietojot *EDP* valstu augšupējā pieejā kopš 2015. gada pavasara iekļauto individuālo nodokļu pasākumu rezultātus.

Turklāt Komisija ir publiskojusi plašu informāciju par galvenajiem pasākumiem dienestu darba dokumentos, papildinot jaunos *EDP* ieteikumus, tostarp prognozes par galvenajiem mainīgajiem lielumiem fiskālo pasākumu aprēķināšanai saskaņā ar pamatscenāriju (piemēram, atsauces punktu, ar ko tiks salīdzinātas nākotnes prognozes, lai aprēķinātu gan lejupējo, gan augšupējo pieeju).

Metodoloģiskā sistēma strukturālo reformu ietekmes uz fiskālo ilgtspēju novērtēšanai tika izklāstīta paziņojumā, kas dalībvalstīm sniegts ar EFK-A starpniecību 2015. gada februārī.

89, ii)

Komisija saistībā ar Palātas 89. ii) apsvērumu vēlas precizēt, ka efektīvas rīcības metodika, ko Padome apstiprināja 2014. gadā, ir plašāka mēroga nekā vienkārši augšupēja metodika, tā ietver arī lejupēju pieeju efektīvas rīcības novērtēšanai. Minētā metodika ir izskaidrota ziņojuma "*Public Finance Report 2014*" II. daļas 1. punktā.

90

Atbilstība *EDP* ieteikumiem visbeidzot tiek pārbaudīta, izmantojot *Eurostat* pārbaudītus faktiskos datus, nevis Komisijas prognozes. Turklāt efektīvas rīcības novērtējums, kas dēvēts par rūpīgu analīzi, tiek veikts, ja dalībvalstij neizdodas sasniegt tās nominālā deficīta mērķus vai prasītos uzlabojumus strukturālajā bilanci.

9. izcēlums, sestais ievilkums

Komisija kopumā piekrīt, ka efektīvas rīcības novērtējums ir kļuvis arvien sarežģītāks. Tajā tiek vairāk ņemtas vērā sarežģītākas ekonomiskās situācijas, kā arī pievienoti jauni novērošanas elementi, nodrošinot vienlīdzīgu režīmu dažādām valstīm un laiku, kas nepieciešams noteikumu pārredzamai ieviešanai (skatīt Komisijas atbildi uz 89. punktu).

91

Lejupējā un augšupējā pieeja ir atbilde uz nepieciešamību labāk aptvert dominējošo ekonomisko situāciju. Dokumenti, kurā pārskatīta metodika efektīvas rīcības novērtējumam, ieskaitot augšupējās pieejas ieviešanu (*"Review of the methodology for assessing effective action"*), pirmo reizi tika pārrunāts 2014. gada 26. februārī EFK-A, to apstiprināja EFK 2014. gada 12. jūnijā un *Ecofin* padome – 2014. gada 20. jūnijā.

Komisija atzīst, ka pastāv dabisks kompromiss starp pieņemtās pieejas definēšanu terminos, kas pēc iespējas aptver pamatā esošo makroekonomisko situāciju un dinamiku, un noteikumu sistēmas sarežģītības pakāpi.

Lai uzlabotu pārredzamību, Komisija ir piekritusi sniegt dalībvalstīm visu informāciju, kas nepieciešama, lai tās varētu atkārtoti aprēķināt efektīvas rīcības novērtējumu, iekļaujot sīki izstrādātas *Excel* izklājlapas ar pakāpeniskiem aprēķiniem gan augšupējai, gan lejupējai pieejai. Tomēr saskaņā ar dalībvalstu īpašu lūgumu dati nav pilnībā publiski, bet tiek koplietoti kopējā platformā *CIRCA*, kurai piekļuve tiek nodrošināta tikai EFK dalībniekiem un to aizstājējiem ministrijās.

92

Fiskālo pasākumu novērtējums ir orientēts uz strukturālo bilanci kopš 2005. gada SIP reformām, kuru mērķis bija vairāk ņemt vērā ekonomiskā cikla ietekmi uz dalībvalstu fiskālajām pozīcijām. Ir tiesa, ka strukturālā balance ir nesaraujami saistīta ar potenciālās izaugsmes aplēsēm, – tas ir mainīgais lielums, ko nav iespējams novērot. Tas atspoguļo makroekonomikas robežas, un no tā nevar izvairīties, kamēr vien strukturālā balance ir galvenais fiskālo mērījumu elements, kā tas pieprasīts regulā.

Sīki izstrādāta kopējā pieeja iespējamā iznākuma novērtēšanai ar dalībvalstīm tiek saskaņota ilglaicīgajā Ražošanas apjoma starpības darba grupā (*Output Gap Working Group*), un to apstiprināja Padome.

94

Rīcības kodeksā ieteikts, ka "augšupējās" fiskālo pasākumu aplēses (tas ir, tādas, kas parasti orientētas uz aplēstā budžeta ietekmi uz diskrecionāriem fiskālajiem pasākumiem) papildina fiskālo pasākumu aplēses, ko radījušas izmaiņas strukturālajā bilancē (jeb "lejupējā" pieeja). Dokuments, kurā pārskatīta metodika efektīvas rīcības novērtējumam, ieskaitot augšupējās pieejas ieviešanu ("*Review of the methodology for assessing effective action*"), pirmo reizi tika pārrunāts 2014. gada 26. februārī EFK-A, to apstiprināja EFK 2014. gada 12. jūnijā un *Ecofin* padome – 2014. gada 20. jūnijā.

Šī metodika ir balstīta uz diskrecionāro pasākumu aplēsto ietekmi uz budžeta ieņēmumu pusi, un tajā ņemti vērā gan skaidri, gan netieši pasākumi izdevumu pusē.

Diskrecionāru pasākumu izpratnē Komisija ir nodrošinājusi konkrētu pēcpārbaudi savām pārredzamības saistībām: i) darot pieejamu katrai valstij diskrecionāro pasākumu ietekmi (pašreizējie/kapitāla ieņēmumi, kā arī pašreizēji/kapitāla izdevumi) un vienreizējo pasākumu līmeni tiešsaistē esošajā *AMECO* datubāzē (proti, pilnībā publiskajā Komisijas datubāzē) kopš 2014. gada pavasara, ii) koplietojot ar dalībvalstīm *CIRCA* platformā galvenos diskrecionāros nodokļu pasākumus, kas iekļauti augšupējā pieejā *EDP* valstīm no 2015. gada pavasara.

Turklāt Komisija ir publiskojuši plašu informāciju par galvenajiem pasākumiem dienestu darba dokumentos, papildinot jaunus *EDP* ieteikumus, tostarp prognozes par galvenajiem mainīgajiem lielumiem fiskālo pasākumu aprēķināšanai saskaņā ar pamatscenāriju (piemēram, atsaucies punktu, ar ko tiks salīdzinātas nākotnes prognozes, lai aprēķinātu gan lejupējo, gan augšupējo pieeju).

95

Komisija nepiekrīt, ka tās analīze kļuvusi mazāk pārredzama.

ES fiskālajā sistēmā pēdējos gados ir veiktas vairākas izmaiņas ar nolūku ieviest papildu noteikumus, stiprināt atbildības mehānismus un veicināt valstu līdzdalību. Tika nodrošināta arī noteikumu lielāka piemērotība, lai tie atbilstu dažādiem ekonomiskajiem apstākļiem.

Tiesību aktu grozījumi bija jāievieš tehniski. Šajā nolūkā bija jāpieņem metodika un klasifikācijas, kas izmantotas, lai novērtētu atbildību Stabilitātes un izaugsmes paktam (SIP). Šis process notika, veicot plašas pārrunas ar Ekonomikas un finanšu komiteju (EFK) un citām kompetentām Padomes instancēm. Šīs pārrunas atviegloja virkne paskaidrojumu. Pieaugot novērošanas sistēmas sarežģītības līmenim, bija vajadzīgi papildu paskaidrojumi saskaņā ar pārredzamības principu.

Tāpēc visas pieejas pārskatītās sistēmas īstenošanai tika apkopotas Stabilitātes un izaugsmes pakta rokasgrāmata (*Vade Mecum*), kas publiski pieejama Komisijas tīmekļa vietnē. Rokasgrāmata tagad tiks ik gadu aktualizēta saskaņā ar Komisijas 2015. gada 21. oktobra paziņojumā pausto apņemšanos pabeigt EMS izveidi (skatīt Komisijas atbildi uz 88.–94. punktu).

96

Saistībā ar lejupējo pieeju, lai gan dati, kas nepieciešami Komisijas aprēķinu atkārtošanai, līdz 2014. gadam nebija sistemātiski pieejami ārpus Komisijas, Komisija ir ieguldījusi lielu darbu, lai šo situāciju labotu, un tagad tiecas nodrošināt pilnīgu pārredzamību, dodot dalībvalstīm piekļuvi visiem būtiskajiem datiem. Šai nolūkā Komisija ir publiskojusi plašu informāciju par galvenajiem pasākumiem dienestu darba dokumentos, papildinot jaunus *EDP* ieteikumus, tostarp prognozes par galvenajiem mainīgajiem lielumiem fiskālo pasākumu aprēķināšanai saskaņā ar pamatscenāriju (piemēram, atsaucies punktu, ar ko tiks salīdzinātas nākotnes prognozes, lai aprēķinātu gan lejupējo, gan augšupējo pieeju). Turklāt pēc katra prognožu cikla (kopš Komisijas 2014. gada pavasara prognozēm) Komisija nodrošina dalībvalstīm *Excel* izklājlapas rīku ar visiem būtiskajiem ievades datiem, lai tās varētu precīzi atkārtot Komisijas aprēķinus.

97

Komisija arī vēlas precizēt, ka augšupējā pasākumu kvantitatīvā noteikšana kā daļa no rūpīgas analīzes, kas jāveic gadījumā, ja netiek sasniegti ieteiktie budžeta mērķi, pirmo reizi tika ierosināta Komisijas ziņojumā "*Assessment of effective action*" Ekonomikas un finanšu komitejas locekļu aizstājējiem (no Padomes atkarīgā iestāde) 2012. gada decembrī, un kopš tā laika tā tiek veikta kā fiskālo pasākumu papildu rādītājs rūpīgā analīzē, jo īpaši dienestu darba dokumentos, kas papildina *EDP* ieteikumus, vai budžeta novērošanas piezīmēs, kas tiek regulāri pārrunātas ar dalībvalstīm. Cenšoties nodrošināt lielāku pārredzamību attiecībā uz metodiku, kas izmantota atbilstības *EDP* ieteikumiem novērtēšanai, dokuments, kurā pārskatīta metodika efektīvas rīcības novērtējumam, ieskaitot augšupējās pieejas ieviešanu ("*Review of the methodology for assessing effective action*") pirmo reizi tika iesniegts 2014. gada 26. februārī EFK-A. Ekonomikas un finanšu komiteja (EFK, galvenā komiteja) 2014. gada 12. jūnijā apstiprināja šo dokumentu, un *Ecofin* padome to apstiprināja 2014. gada 20. jūnijā.

Komisija konstatēja, ka ir gaidāms, ka Francija sasniegs strukturālos fiskālos mērķus saskaņā ar parasti pieņemto metodiku, un izlēma procedūru uz laiku atlikt. Pamatojums ir sīki izklāstīts Komisijas dienestu darba dokumentā, kas pieejams: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/30_edps/communication_to_the_council/2015-07-01_fr_communication_swd_en.pdf.

98

Komisija ir piekritusi sniegt dalībvalstīm visu informāciju, kas nepieciešama, lai tās varētu atkārtoti aprēķināt efektīvas rīcības novērtējumu, šai nolūkā iekļaujot sīki izstrādātas *Excel* izklājlapas ar pakāpeniskiem aprēķiniem gan augšupējai, gan lejupējai pieejai. Tomēr saskaņā ar dalībvalstu īpašu lūgumu dati nav pilnībā publiski, bet tiek koplietoti kopējā platformā *CIRCA*, kurai piekļuve tiek nodrošināta tikai EFK locekļiem un to aizstājējiem ministrijās.

99

Atsevišķu pasākumu ietekmes *ex-post* novērtējums var nedot pārliecinošus rezultātus. Šādu ietekmi tiešām var būt grūti aprēķināt, jo ir sarežģīti nošķirt pasākuma ietekmi no plašākiem ieņēmumu un izdevumu pārmaiņu iemesliem (piemēram, ekonomiskā vide), pretēji politikas nemainīšanas tendencei, kas būtu dominējoša. Kopumā diskrecionāru budžeta pasākumu efektivitāte *ex-post* tiek lielā mērā atspoguļota budžeta izpildē un noteikto budžeta mērķu izpildē (vai neizpildē). Komisija novērtē, vai dalībvalstis ir veikušas pietiekamus politikas pasākumus, lai sasniegtu ieteiktos budžeta mērķus, kas balstīti uz diviem papildu rīkiem, t. i., lejupējo un augšupējo pieeju efektīvas rīcības novērtēšanai.

Komisija (un dalībvalstis) arī uzrauga katra atsevišķā diskrecionārā fiskālā pasākuma devumu. Apkopotas datu kopas ir pieejamas AMECO datubāzē. Devums tiek aplēsts *ex ante* un pārskatīts pēc vajadzības īstenošanas gaitā (piemēram, gadījumā, ja pasākumu nolūks tiek grozīts, ja tie ir tikai daļēji īstenoti, ja ir pamats esošo pamata pieņēmumu labojumam u. tml.).

100, i)

Maltas gadījumā ziņojums par veiktajiem pasākumiem tika iesniegts 2013. gada 1. oktobrī (3 mēnešus pēc Padomes 2013. gada 21. jūnija ieteikuma). Tajā precizēti pasākumi 2013. gadam, savukārt 2014. gadā tas palicis neskaidrs. Konkrēti, ziņojumā tika izklāstīti ekspansīvi pasākumi izdevumu pusē, ko kompensē palielinājumi no netiešajiem nodokļiem un darbā pieņemšanas ierobežojumi, bet attiecībā uz sīkāku informāciju tas tikai atsaucās uz gaidāmo budžetu.

Sīkākas informācijas trūkumu radīja fakts, ka Maltā budžeta process nebija saskaņots ar Eiropas kalendāru. Konkrēti, Maltas iestādēm nebija iespējas atklāt budžeta pasākumus gan ziņojumā par veiktajiem pasākumiem, gan budžeta plāna projektā, un tāpēc tajā netika sniegta pietiekami sīka informācija par diskrecionārajiem pasākumiem, kas ir budžeta mērķu pamatā. Visa nepieciešamā informācija tika atklāta tikai pēc iepazīstināšanas ar 2014. gada budžetu (Parlaments ar to tika iepazīstināts 2013. gada 4. novembrī, un tas tika pieņemts 2013. gada 21. novembrī). Komisijas novērtējumā, kura pamatā bija rudens prognozes, kas publicētas 5. novembrī, nebija iekļauti 2014. gadam plānotie pasākumi. Šie pasākumi beigās tika iekļauti sekojošajā ziemas prognozē.

100, ii)

Francija iesniedza ziņojumu par veiktajiem pasākumiem 2013. gada oktobrī, un tas tika apvienots ar "*Rapport économique social et financier*" (RESF), kurā parasti sniegts publisko finanšu novērtējums budžeta projekta gatavošanas ietvaros. Savā budžeta plāna projekta analizē Komisija uzskatīja, ka dokumentā netiek pārkāptas oficiālās ziņošanas prasības, bet drīzāk, ka šajā stadijā izklāstītie pasākumi uzskatāmi par nepietiekamiem, lai samazinātu deficītu līdz 3 %. Tā kā labojums attiecās uz vairākiem gadiem, novērtējums bija orientēts uz 2013. un 2014. gadu, kā prasīts rīcības kodeksā. Tomēr ar informācijas trūkumu vēlākajos gados saistītie riski tika pienācīgi norādīti papildinošajā dienestu darba dokumentā, kas pieejams: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/dbp/fr_2013-11-15_swd_en.pdf.

Komisija vēlreiz novērtēja situāciju Maltā nākamajā ziemas prognozē, kas tika publicēta 2014. gada februārī. Saskaņā ar šo jauno deficīta prognozi, kas iekļāva ar 2014. gada budžetu paziņotos pasākumus, EDP prasības 2014. gadam nominālā izteiksmē bija izpildītas.

101

Komisija nepiekrīt šim apsvērumam, jo veikto pasākumu novērtējums vienlaikus ir gan uz pagātņi, gan nākotni vērsts, ciktāl tas iekļauj analīzi par atbilstību *EDP* iepriekšējo gadu mērķiem (balstoties uz budžeta izpildi), pašreizējiem un nākamajiem gadu mērķiem (balstoties uz prognozēm), jo īpaši, veicot novērtējumu attiecībā uz attiecīgās dalībvalsts paredzēto pasākumu nākotnes *EDP* mērķu sasniegšanai adekvātumu un ticamību. Šī ir pieeja, kas parasti tiek ievērota visos saistītajos Komisijas dokumentos, piemēram, paziņojumā par veiktajiem pasākumiem, dienestu darba dokumentā, kurš papildina *SCP* novērtējumu, vai Komisijas atzinumā par budžeta plāna projektu, tostarp piezīmēs par ietekmi uz Komisijas prognozēm budžeta novērošanai ("*Implications of the Commission forecast for budgetary surveillance*"), kas regulāri sniedz pārskatu par atbilstību *SIP* prasībām visām dalībvalstīm pēc katra prognožu cikla un tiek pārrunātas ar atbilstošo instanci Padomē.

Tomēr, tā kā procesuālajiem *EDP* pasākumiem neefektīvas rīcības gadījumā, atbildot uz Padomes ieteikumu, jābūt balstītiem uz stabilu pierādījumu kopumu, tie lielākoties ir pieņemti, pamatojoties uz novērotiem datiem. Komisija uzskata, ka sākotnējam atbilstības novērtējumam, kas tiek veikts pēc ziņojuma par veiktajiem pasākumiem, kurš citēts rokasgrāmatā, ir sagatavošanās raksturs, atspoguļojot valdības paziņojumus, kā paskaidrots arī rīcības kodeksā.

Turklāt Komisija vēlas atgādināt, ka pēc tā dēvētā sešu tiesību aktu kopuma stāšanās spēkā atbilstība Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajām un korektīvajām daļām tagad tiek pastāvīgi uzraudzīta. Komisijas prognozes, kas tiek izdotas trīs reizes gadā – ziemā, pavasarī un rudenī – veido galvenos atskaites punktus šiem regulārajiem fiskālajiem novērtējumiem, ieskaitot efektīvas rīcības novērtējumu dalībvalstīm, kuru *EDP* ir uz laiku atlikts. Ja Komisijas novērtējums beigtos ar secinājumu par neatbilstību *EDP* ieteikumiem, tas novestu pie *EDP* pastiprināšanas. Tāpēc sekas pārāk nekonkrētiem mērķiem pirmajā gadā nav svarīgas efektīvas rīcības novērtējumam.

102

Komisijas 2014. gada 2. jūnija ieteikums Padomes ieteikumam par valsts reformu programmu un stabilitātes programmu ietvēra ieteikumu "nostiprināt budžeta stratēģiju, tai skaitā turpmāk precizējot pamatā esošos pasākumus, 2014. gadam un turpmākajiem gadiem, lai nodrošinātu pārmērīgā deficīta korekciju ilgtspējīgā veidā līdz 2015. gadam, veicot strukturālos pielāgojumus, kas precizēti Padomes ieteikumā, kurš pieņemts *EDP* ietvaros." Turklāt Komisija pieņēma atzinumu par budžeta plāna projektu un 2014. gada 28. novembrī publicēja dienestu darba dokumentu. Kopumā Komisijas pozīcija, kas balstīta uz tās prognozēm, bija tāda, ka Francijas gadījumā ir neatbilstības risks Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem, jo nominālais deficīts un korekcijas strukturālajā bilancē tika prognozētas kā tādas, kas nesasnies 2013. gada ieteikumus. Komisija aicināja iestādes valsts budžeta procedūras ietvaros veikt nepieciešamos pasākumus, lai 2015. gada budžets atbilstu Stabilitātes un izaugsmes paktam.

106

Kad ieteikumi tika formulēti gada vidējo skaitļu izteiksmē, Komisija norādīja, ka tas bieži vien noved pie efektīvas rīcības trūkuma sākotnējos gados un nedod iemeslu *EDP* pastiprināšanai. Tāpēc Komisija nolēma pārskatīt savu praksi attiecībā uz *EDP* ieteikumu projektu, un tas izskaidro to, kāpēc, sākot no 2011. gada, visiem jaunajiem 126. panta 7. punkta ieteikumiem ir nomināli un strukturāli mērķi daudzgadu periodā.

Kopēja atbilde uz 108. un 109. punktu

Komisija vēlētos precizēt strukturālo reformu nozīmi *EDP* ietvaros.

Komisija uzsvēra, ka izaugsmi veicinošu strukturālo reformu īstenošana, kas galu galā var uzlabot publisko finanšu ilgtermiņa stabilitāti, ir būtisks faktors, kas jāņem vērā, lemjot par *EDP* uzsākšanu vai pagarināšanu. Šai ziņā jānorāda, ka Komisijai, gatavojot savus ieteikumus, ir pienākums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. pantu ņemt vērā šādus būtiskus faktorus. Tomēr attiecībā uz ieviešanu *EDP* regulējošajos tiesību aktos uzsvars ir uz fiskālo rezultātu, un tādējādi attiecīgajos tiesību aktos nav īpašu noteikumu, lai panāktu strukturālo reformu īstenošanu. Ir tiešām svarīgi vēlreiz uzsvērt, ka efektīvas rīcības novērtējums *EDP* ietvaros ir orientēts uz prasītās budžeta korekcijas nodrošināšanu, un to neietekmē strukturālo reformu izvērtēšana. Strukturālo reformu, tostarp Ekonomiskās partnerības programmas (EPP) veikto reformu, īstenošana tiek pārraudzīta Eiropas pusgada kontekstā, tai skaitā ar makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras palīdzību.

110

EPP 2013. gada decembra atzinumā, atzīstot, ka visas reformas ir īstenošanas procesā, Padome tomēr norādīja, ka nepieciešams dažus no konkrētai valstij adresētiem ieteikumiem (KVAI) nodrošināt pilnībā, jo īpaši parāda kropļojošo ietekmi uzņēmumu aplikšanā ar nodokli KVAI 1 un publisko finanšu ilgtermiņa ilgspēju KVAI 2.

Faktiski Komisijas dienestu darba dokumentā ir novērtēts iestāžu progress iepriekšējā gada Padomes pieņemto konkrētai valstij adresēto ieteikumu īstenošanā. Regula neparedz specifisku pēcpārbaudi pēc Padomes atzinuma par EPP nedz no Komisijas, nedz no dalībvalsts puses. Papildu informācija par plānotajiem un īstenotajiem pasākumiem pēc iepriekšējā gada KVAI publicēšanas tika sniegta 2014. gada valsts reformu programmas pielikumā, kā pieprasīts no visām dalībvalstīm. Sniegtās informācijas kvalitāte un ticamība tika pilnībā atspoguļota īstenošanas novērtējumā un Komisijas priekšlikumā jauniem KVAI.

11. izcēlums, pirmais ievilkums – Izdevumu pārskatīšana

Visos Komisijas nesen izdotajos dokumentos par Itālijas publiskajām finansēm, piemēram, 2015. gada februāra ziņojumā saskaņā ar 126. panta 3. punktu un 2015. un 2016. gada atzinumos par budžeta plāna projektiem, ir minēta nepieciešamība padarīt izdevumu pārskatīšanu par neatņemamu budžeta procesa daļu visos valsts pārvaldes līmeņos.

11. izcēlums, otrais ievilkums – Korupcijas apkarošana

Komisija nepiekrīt Palātas apsvērumam 11. izcēlumā, jo visos Komisijas sagatavotajos novērtējumos, kopš ar 2012. gada novembra korupcijas apkarošanas likumu tika izveidota Itālijas korupcijas apkarošanas iestāde (ANAC), ir uzsvērtas gan procesuālās, gan būtiskās problēmas, kas kavē jaunās institūcijas darbības efektivitāti.

Komisijas dienestu 2013. gada maija darba dokumentā SWD(2013) 362 *final* jau tika uzsvērts, ka attiecībā uz nesen apstiprināto korupcijas apkarošanas likumu "likumam ne tikai joprojām vajadzīgi īstenošanas akti, bet tas nepieska- ras dažiem kritiskiem jautājumiem". Pēc dažādo korupcijas apkarošanas likuma īstenošanas dekrētu apstiprināšanas Komisijas dienestu 2014. gada jūnija darba dokumentā SWD(2014) 413 *final* tika uzsvērts: "Nacionālajai korupcijas apkarošanas iestādei valsts pārvaldes izvērtēšanai un pārredzamībai (ANAC), kas atbild par preventīvas korupcijas apkarošanas politikas koordinēšanu valsts mērogā, kuras locekļu skaits palielināts no trijiem līdz pieciem 2013. gadā, ir tikai ierobežots personāls, un tai trūkst sankciju pilnvaru". Turklāt Komisija ir sistemātiski koncentrējusies uz vajadzību Itālijai pārskatīt savus noilguma termiņus, lai uzlabotu korupcijas apkarošanas efektivitāti, kopš 2012. gada, kad pirmo reizi Itālijai tika sagatavots konkrētai valstij adresēts ieteikums šajā jautājumā.

11. izcēlums, trešais ievilkums – Cīņa pret nodokļu nemaksāšanu

Komisija nepiekrīt nekādiem aizrādījumiem, ka tā nepievērš pietiekamu uzmanību nodokļu nemaksāšanai Itālijā, jo Komisijas vispusīgajā novērtējumā ir ņemta vērā visu būtisko skaitļu pārbaude. Piemēram, 2015. gada valsts ziņojumā par Itāliju tika plaši diskutēts par problēmu apmēru, ko rada nodokļu nemaksāšana Itālijā. Proti, tajā uzsvērts, ka "nodokļu atbilstība joprojām ir zema un laikietilpīga, kas varētu kaitēt vienlīdzībai un sociālajam taisnīgumam" (70. un turpmākās lappuses). Turklāt "2015. gada Stabilitātes programmas tehniskajā novērtējumā" ir ietverts kritisks Komisijas vērtējums par efektivitāti – arī sagaidāmo ieņēmumu ziņā –, kāda būtu Itālijas valdības īstenotajiem pasākumiem, lai pastiprinātu cīņu pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas/nodokļu nemaksāšanu (skatīt 10. lpp.): "pasākumi atbilstības uzlabošanai, nodrošinot nodokļu pārvaldes saziņu ar nodokļu maksātājiem, kas balstīta uz datubāzu šķerspārbaudi (ieskaitot tā saukto *spesometro*), kā arī tam sekojošā iespēja, ka nodokļu maksātāji patstāvīgi pārskatīs savas nodokļu deklarācijas labu laiku pirms tiesvedības fāzes (tā sauktais *adempimento volontario*). Lai gan pēdējais pasākums, ja to pienācīgi īsteno atbilstoši gaidītajam, varētu būt daudzsološs, Komisijas prognozes neietver saistītos prognozētos ienākumus no tā, ņemot vērā, ka tā īstenošana joprojām ir sākuma stadijā."

Atbilde uz virsrakstu pirms 113. punkta

Saistībā ar EDP efektivitāti Komisija norāda, ka no 23 dalībvalstīm, kurās 2011. gada novembrī tika veikta EDP, 15 pabeidza procedūru līdz 2015. gada beigām, un visas pārbaudītās dalībvalstis ir uzlabojušas gan savu budžetu, gan strukturālo bilanci. Saskaņā ar Komisijas 2016. gada ziemas prognozi papildus Grieķijai un Spānijai Francija un Somija bija vienīgās dalībvalstis, kurās nominālais deficīts 2015. gadā joprojām pārsniedza 3 % sliekšni.

118 Francijā vispārējās valdības parāds palielinājās līdz ar joprojām relatīvi augsto vispārējās valdības deficītu zema nominālā gada pieauguma kontekstā.

Itālijā parāda attiecība pieauga vidēji par 4,7 procentpunktiem no IKP gadā 2008. līdz 2014. gada krīzes periodā, parāda attiecībai pret IKP 2014. gadā sasniedzot nedaudz vairāk kā 132 % no pirmskrīzes (2007. gada) līmeņa aptuveni 100 % apmērā. Šā ievērojamā palielinājuma iemesls bija parādu samazināšanas ietekme, ko radīja lielā atšķirība starp samērā augsto netiešo procentu likmi, kas tiek maksāta par parādiem (vidēji 4,2 %), un gandrīz nullei līdzvērtīgo vidējo IKP gada pieaugumu (–1,3 % reālais un +1,4 % deflators), proti, tā saucamo "lavīnas efektu". Kontrastam, sākotnējā bilance vidēji saglabājās ar pārpalikumu (1,2 % no IKP), turpinot radīt parādu samazinošu ietekmi. Tomēr pēdējo kompensēja liela atlikumu un plūsmu korekcija (SFA), kas galvenokārt saistīta ar finansiālu atbalstu eurozonas programmas valstīm un likviditātes uzkrāšanai šajos gados.

Vācijā, Maltā un Čehijas Republikā (kur parāda attiecība joprojām ir zem robežvērtības), palielinājums periodā no 2008. līdz 2015. gadam bija mērens (1,3 % Maltā, 6,6 % Vācijā un 12,3 % Čehijas Republikā), un attiecība tagad ir lejupejoša. Kiprai nācās tikt galā ar nepieredzētu banku krīzi, un šajā valstī laikā no 2008. līdz 2015. gadam valsts parāda attiecība pret IKP palielinājās par 63,3 %, turklāt straujākais pieaugums bija vērojams laikā no 2008. līdz 2013. gadam (no 45,1 % līdz 102,5 %). Taču kopš 2013. gada, kad Kipru iekļāva finansiālās palīdzības programmā, parāda dinamika sāka mainīties un valsts parāda attiecība pret IKP stabilizējās 2014. gadā (108,2 %) un 2015. gadā (108,4 %). Visbeidzot, gan Francijā, gan arī Itālijā laikā no 2008. līdz 2015. gadam valsts parāda attiecība pret IKP pastāvīgi pieauga līdz apmēram 30 % līmenim.

12. izcēlums

Saistībā ar 12. izcēlumu Komisija norāda, ka statistiski apstiprināti budžeta izpildes dati par 2015. gadu būs pieejami tikai 2016. gada aprīlī.

120

Komisija uzskata, ka, lai gan Itālijas augstie parāda līmeņi kavē Itālijas *EDP* efektivitāti, Itālijas 2009. gada *EDP* ieteikumā korekciju termiņš bija noteikts 2012. gadā, un tas tika sasniegts, savukārt *EDP* 2013. gadā tika izbeigta. Tas palīdzēja samazināt riska prēmiju augstajam valsts parādam un tādējādi atvieglot šā parāda samazināšanu.

123

Komisija ir pilnībā apņēmusies piemērot sankcijas gadījumos, kad tās ir nepieciešamas un paredzētas saskaņā ar noteikumiem.

124

EDP tradicionāli ir vērsta uz fiskālajiem jautājumiem un netika izveidota ar domu par strukturālo reformu ieviešanu. Sankciju iespēja tiešām ir ierobežota līdz gadījumiem, kad tiek konstatēta neatbilstība *EDP* budžeta mērķiem.

Politikas pasākumi ar potenciālo fiskālo ietekmi un ievērojamu ietekmi uz specifiskām strukturālām jomām tiek pārraudzīti Eiropas pusgada kontekstā. Valstīs, kurās tiek veikta īpaša uzraudzība sakarā ar to, ka tajās vērojama pārmērīga nelīdzsvarotība, reformu īstenošana tiek uzraudzīta saskaņā ar pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru. Atšķirīgas ieviešanas iespējas pastāv arī SIP un makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrai (MNNP).

Fiskālā politika: ieviešanas pasākumi gan SIP preventīvajai, gan koriģējošajai daļai;

Makroekonomiskā nelīdzsvarotība: ieviešanas pasākumi koriģējošajā daļā (proti, pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra).

Komisija piekrīt, ka īstenošanas pakāpe nav pienācīga un tā jāuzlabo. Ar šādu mērķi ir uzsākti vairāki pasākumi.

Komisija atbalsta regulāru dialogu ar dalībvalstīm (proti, ar divpusēju sanāksmju palīdzību), sociālajiem partneriem un ieinteresētajām pusēm visos līmeņos, lai nodrošinātu ciešu uzraudzību un pēcpārbaudi, kā arī pārskatītu darbības rezultātus un atbalstītu pieredzes apmaiņu. Pagājušā gada Eiropas pusgada ciklā Komisija pastiprināja kontaktus ar dalībvalstīm attiecībā uz ieteikumiem. Turklāt Komisija stiprināja savu klātbūtni dalībvalstīs un uzlaboja politiskos kontaktus, tostarp ar parlamentiem un sociālajiem partneriem.

Jaunais racionalizētais process, kas tika izmantots pagājušā gada Eiropas pusgada ciklā, dod vairāk laika pārbaudīt un pārrunāt ES vadlīnijas ar dalībvalstīm. Konkrētai valstij veiktās analīzes attiecībā uz katru dalībvalsti (proti, valsts ziņojumi) ir pieejamas divarpus mēnešus pirms KVAI kopā ar padziļinātajiem ziņojumiem, kas seko brīdināšanas mehānisma ziņojumam. Tas nodrošina lielāku pārredzamību un atgriezenisko saikni no dalībvalstīm pirms KVAI pieņemšanas, un paredzams, ka tas palielinās līdzdalību un, galu galā, arī ieteikumu efektīvu īstenošanu.

Komisija arī pārliecinās, vai ES finansējums tiek novirzīts ES un valsts prioritātēm. ES Strukturālie un investīciju fondi ir galvenais ES līmeņa ieguldījumu rīks stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanai un KVAI īstenošanai. Arī Jaunais Eiropas investīciju plāns un Eiropas Stratēģisko investīciju fonda ieviešana kalpos šim mērķim. ES finansējums tiks galvenokārt piešķirts izaugsmi veicinošiem ieguldījumiem, kas noteikti KVAI un kas ļauj ES sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus. Turklāt Komisija ir noslēgusi Partnerības nolīgumus ar dalībvalstīm par šā finansējuma piešķiršanu tikai tajos gadījumos, kad tiek ievēroti nosacījumi. Ja nepieciešams, Komisija var lūgt dalībvalstīm mainīt plānus, lai veicinātu galvenās strukturālās reformas, un var aizkavēt finansējumu, ja ieteikumi tiek atkārtoti un nopietni pārkāpti.

Visbeidzot, lai palielinātu reformu (KVAI) efektīvu īstenošanu un izmantotu strukturālos fondus vislabākajā veidā, Komisija var arī sniegt tehnisku palīdzību visām dalībvalstīm pēc pieprasījuma.

127

Komisija uzsver plānus ekonomikas pārvaldības sistēmas uzlabošanai, kas izklāstīti tā dēvētajā Piecu priekšsēdētāju ziņojumā.

Secinājumi un ieteikumi

128

Komisija uzsver ievērojamo progresu, kas panākts *EDP* kā ekonomikas pārvaldības rīka uzlabošanā.

Kopš 2014. gada pavasara Komisija ir devusi dalībvalstīm piekļuvi visiem būtiskajiem datiem, rādītājiem un rīkiem attiecīgo fiskālās novērošanas procesā piemēroto rādītāju aprēķinam. Pamatojoties uz to, dalībvalstis spēj pilnībā atkārtot Komisijas aprēķinus. Lai vēl vairāk uzlabotu *EDP* pārredzamību, kopš 2015. gada pavasara prognozēm Komisija ar dalībvalstīm koplieto arī individuālo diskrecionāro nodokļu pasākumu rezultātus dalībvalstīs, kurās norisinās *EDP*, kam tiek piemērota augšupēja pieeja.

131

Statistikas datu pārbaudīšana ir dokumentēta virknē iekšēju un ārēju dokumentu, kuros aprakstīts process *EDP* paziņojumu un aptaujas anketu, kā arī misiju vadlīniju pārbaudīšanai.

Pamats vispārējās valdības nodalīšanai ir sīkāk izklāstīts EKS 2010 un RVBDP, ieskaitot lēmumu pieņemšanas shēmu. Lai pārbaudītu vispārējās valdības norobežošanu, *Eurostat* rīcībā ir arī valdības iestāžu reģistrs, daļa no *EDP* apraksta, aptaujas anketa par valdības kontrolētām iestādēm, kuras klasificētas ārpus valdības (pieejama kopš 2011. gada), un dokumenti par pārklasifikācijām, kas pieprasītas pirms *EDP* apmeklējumiem. Valdības nošķiršanas jautājums ir viens no galvenajiem jautājumiem katrā *EDP* apmeklējumā.

1. ieteikums, pirmā daļa

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

1. ieteikums, otrā daļa

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisijai ir piemērotas iekšējās procedūras, kas nosaka tās kvalitātes novērtējuma darbu. Tās ir noteiktas iekšējos dokumentos un ir atbilstošas mērķim.

Komisija tomēr pārskatīs savas procedūras šajās jomās un darīs visu iespējamo, lai vajadzības gadījumā tās uzlabotu.

132

Komisija novērtē kontroles sistēmas savu apmeklējumu laikā dalībvalstīs ar *EDP* aptaujas anketas, salīdzinošo pārskatīšanu, aptaujas un citus instrumentus. Piemēram, tā ir veicinājusi saprašanas memorandu parakstīšanu starp galvenajām par *EDP* datiem atbildīgajām institūcijām, lai gan tas nav likumā noteikts pienākums. Attiecīgi *Eurostat* sistēma, kas sastāv no dažādiem elementiem, atbilst savam mērķim.

Komisija vajadzības gadījumā var veicināt dokumentāciju par Palātas noteiktajiem komponentiem (uzraudzības un kontroles sistēmas dalībvalstīs).

Skatīt arī Komisijas atbildi uz 59. punktu.

2. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Institucionālie pasākumi un uzraudzības un kontroles sistēmas ir daļa no darba plāna ar iepriekšējo posmu saistītos un standarta dialoga apmeklējumus. Komisija izanalizēs, kā šo jautājumu nākotnē iespējams vēl labāk dokumentēt.

133

Komisija uzskata, ka apmeklējumu ilgums ir pietiekams, lai pienācīgi izvērtētu datu kvalitātes jautājumus. Kad nepieciešams, *Eurostat* ir iespēja veikt garākus vai biežākus apmeklējumus. Turklāt *Eurostat* vienmēr ir spējis pielāgot darba plāna punktus misijas laikā un, ja ne, veikt šo punktu pēcpārbaudi pēc misijas. Ar pieejamo IT tehnoloģiju palīdzību tas notiek aizvien efektīvāk.

Skatīt arī Komisijas atbildes uz 52. un 54. punktu.

Šo apmeklējumu skaits, ilgums un tvērums ir atkarīgs no cilvēkresursu un finanšu resursu pieejamības.

134

Tiešā pārbaude tiek veikta dažos jautājumos apmeklējumu laikā (un ne tikai apmeklējumu laikā, piemēram, kad *Eurostat* ierēdņi pārskatīja publiskās privātās partnerības (PPP) līgumus birojā).

Paaugstināta riska jautājumi ir iekļauti gan ar iepriekšējo posmu saistīto, gan standarta dialoga apmeklējumu darba kārtībā. Papildus vispārējiem paaugstināta riska jautājumiem, kas vienmēr ir daļa no misijas grafika, ir iekļauti arī īpaši jautājumi, kas balstīti uz riskiem.

Skatiet arī Komisijas atbildi uz 53. punktu.

135

Komisija nodrošinās, ka ar dialogu saistīto apmeklējumu gala ziņojumi tiek publicēti pieņemamā termiņā. Tomēr dalīšanās ar labo praksi nav atkarīga no misijas ziņojuma publikācijas datuma, jo dalībvalstīm un Komisijai ir vairāki labi funkcionējoši forumi, lai to darītu (piemēram, *EDP* darba grupa, Metodikas darba grupa utt.).

Skatīt arī Komisijas atbildi uz 56. punktu.

3. ieteikums, pirmā daļa

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija uzskata, ka tās ar dialogu saistītu apmeklējumu ilgums ir atbilstošs.

Biežāki apmeklējumi ietekmētu gan cilvēkresursus, gan finanšu resursus. Komisija izsvērs šā ieteikuma izmaksas un ieguvumus.

3. ieteikums, otrā daļa

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

3. ieteikums, trešā daļa

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija nodrošinās, ka ar dialogu saistīto apmeklējumu gala ziņojumi tiek publicēti pieņemamā termiņā.

136

Ja rīcības punkts attiecas uz būtisku jautājumu, Komisija vienmēr veic pēcpārbaudes. Dažkārt termiņi jāpagarina pragmatisku vai organizatorisku iemeslu dēļ.

Eurostat kvalitātes novērtējumi iekļauj visus svarīgos un būtiskos jautājumus, kas aplūkoti rīcības punktos.

Skatīt Komisijas atbildi uz 56. punktu.

4. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija izpētīs, vai un kurās jomās tai vairāk jāizmanto savas pilnvaras.

137

Eurostat publicē padomus tikai pēc vienošanās ar dalībvalstīm. Sperot soli uz priekšu pārredzamības virzienā, *Eurostat* ir sācis iekļaut informāciju EFK par npublicētiem padomiem.

Skatīt Komisijas atbildi uz 57. un 58. punktu.

5. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

138

Eurostat ir spēkā procedūra, kurā noteikti pasākumi, grafiks un katra dalībnieka uzdevumi paziņoto *EDP* datu analīzēšanā. Tā ietver regulāras sanāksmes ar augstāko vadību un ģenerāldirektoru. Pāris dienas pirms paziņojuma presei ģenerāldirektors, kas darbojas arī kā Eiropas Savienības galvenais statistiķis, novērtē katras dalībvalsts situāciju un pieņem lēmumu par atrunām un labojumiem.

Atrunas vai datu labojumi ir balstīti uz profesionālu vērtējumu, pamatojoties uz kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju, kas pieejama pirms un pēc skaidrošanas procesa. Šis process tiek veikts tikai uz statistikas pamata, īstenojot *Eurostat* statistiskās pilnvaras, kas šim nolūkam ir paredzētas tiesību aktos.

Skatīt Komisijas atbildi uz 65. punktu.

139

Eurostat ir spēkā procedūra, kurā noteikti pasākumi, grafiks un katra dalībnieka uzdevumi paziņoto *EDP* datu analīzēšanā. Tā ietver regulāras sanāksmes ar augstāko vadību un ģenerāldirektoru. Pāris dienas pirms paziņojuma presei ģenerāldirektors, kas darbojas arī kā Eiropas Savienības galvenais statistiķis, novērtē katras dalībvalsts situāciju un pieņem lēmumu par atrunām un labojumiem.

Atrunas vai datu labojumi ir balstīti uz profesionālu vērtējumu, pamatojoties uz kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju, kas pieejama pirms un pēc skaidrošanas procesa. Šis process tiek veikts tikai uz statistikas pamata, īstenojot statistiskās pilnvaras, kas šim nolūkam ir piešķirtas *Eurostat*.

Skatīt Komisijas atbildi uz 65. punktu.

6. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija nodrošina, ka visas metodikas problēmas ar potenciālo/faktisko ietekmi uz neto aizdevumiem/neto aizņēmumiem tiek izskatītas saskaņotā veidā. Komisija nepieciešamības gadījumā tomēr papildinās rakstīto iekšējo dokumentāciju atrunu formulēšanai vai datu labojumiem.

140

Komisija nepiekrīt apsvērumam, ka tās ieteikumu pamatā esošajai analīzei *EDP* kontekstā trūkst pārredzamības. Komisijas novērtējumu un tiem sekojošo ieteikumu pārredzamība pēdējo gadu laikā ir ievērojami uzlabojusies.

ES fiskālajā sistēmā pēdējos gados ir veiktas vairākas izmaiņas nolūkā ieviest papildu noteikumus, stiprināt atbildības mehānismus un veicināt valstu līdzdalību. Tiesību aktu grozījumi bija jāievieš tehniski, un bija jāpieņem metodika.

Tas ietver to, ka Komisija nosaka metodiku, ko tā izmanto, lai novērtētu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam (SIP), piemēram, efektīvas rīcības metodika atbilstības novērtējumam *EDP* kontekstā un vienreizēju pasākumu klasifikācijas principi, kas publicēti ziņojumā “*Report on Public Finances in EMU 2015*”, un galvenokārt to atvieglo virkne paskaidrojumu, kuri nosūtīti kompetentām Padomes iestādēm un kuru saturs apkopots rokasgrāmatā, kas publiski pieejama Komisijas tīmekļa vietnē. Rokasgrāmata tagad tiks ik gadu aktualizēta saskaņā ar Komisijas 2015. gada 21. oktobra paziņojumā pausto apņemšanos pabeigt EMS izveidi.

Lai vēl vairāk uzlabotu pārredzamību, kopš 2014. gada pavasara Komisija ir piekritusi sniegt dalībvalstīm visu informāciju, kas nepieciešama, lai tās varētu atkārtoti veikt pamataprēķinus attiecībā uz atbilstības novērtējumu gan preventīvajai, gan koriģējošajai daļai, tostarp sīki izstrādātas *Excel* izklājlapas ar pakāpeniskiem aprēķiniem. Attiecībā uz diskrecionārajiem pasākumiem Komisija ir pilnībā publiskojusi apkopotu datu kopas par diskrecionāro pasākumu ietekmi un vienreizēju pasākumu līmeni kopš 2014. gada pavasara un saskaņā ar *Ecofin* Padomes secinājumiem 2014. gada jūnijā nodrošinājusi turpmāku progresu, ar dalībvalstīm koplietojot *EDP* valstu augšupējā pieejā kopš 2015. gada pavasara iekļauto individuālo nodokļu pasākumu rezultātus.

Turklāt Komisija ir publiskojusi plašu informāciju par galvenajiem pasākumiem dienestu darba dokumentos, papildinot jaunus *EDP* ieteikumus, tostarp prognozes par galvenajiem mainīgajiem lielumiem fiskālo pasākumu aprēķināšanai saskaņā ar pamatscenāriju (piemēram, atsaucies punktu, ar ko tiks salīdzinātas nākotnes prognozes, lai aprēķinātu gan lejupējo, gan augšupējo pieeju).

Komisija atzīst, ka novērošanas sistēmas sarežģītība ir palielinājusies. Patiešām pastāv dabisks kompromiss starp noteikumu un pieeju definēšanu, pēc iespējas vairāk aptverot pamatā esošo makroekonomisko situāciju un dinamiku, un visas sistēmas sarežģītības pakāpi. Pārredzama kodifikācija un metodikas publikācija samazināja interpretācijas iespējas un rīcības brīvību sistēmā.

Kā norādīts tās 2015. gada 21. oktobra paziņojumā, Komisija plāno veikt turpmākus pasākumus skaidrības uzlabošanai un pastāvošās sistēmas sarežģītības samazināšanai sadarbībā ar dalībvalstīm, kad vien tas iespējams spēkā esošā tiesiskā regulējuma ietvaros. Komisija arī plāno racionalizēt metodiku atbilstības novērtēšanai SIP.

141

Lielu daļu pieaugošās sarežģītības, uz ko atsaucas Palāta, ir radījis mēģinājums nodrošināt lielāku pārredzamību. Tai pašā laikā, pieaugot novērošanas sistēmas sarežģītības līmenim, bija vajadzīgi sīki izstrādāti paskaidrojumi saskaņā ar pārredzamības principu.

Komisija uzskata, ka pēdējā laikā pārredzamība ir ievērojami uzlabota un, atzīstot, ka vēl iespējami uzlabojumi, nepiekrīt tam, ka līdz šim veiktie centieni bijuši nepietiekami. Komisija tiešām ir pilnībā apņēmusies ievērot pārredzamību. Statistikas jomā Komisija publicē metodiskus padomus un vadlīnijas, ja vien tie nav pretrunā Padomes Regulā (EK) Nr. 479/2009 paredzētajai statistikas konfidencialitātei. Ar Eiropas kontu sistēmu Komisijas pieeja ir skaidri pamatota noteikumos, un Komisija neatkāpjas no noteiktajām procedūrām. Pamatotu spriedumu piemērošana saskaņā ar noteikumiem tīri mehāniskas pieejas vietā tomēr ir galvenais Komisijas uzdevums, un tas ir vienīgais veids, kā pienācīgi atspoguļot dalībvalstu un to problēmu dažādību.

Turklāt tiesību aktu grozījumi, kas pēdējos gados veikti ES fiskālajā sistēmā, vēl ir jāievieš tehniski. Šai nolūkā bija jāpieņem metodika un klasifikācijas, kas izmantotas, lai novērtētu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes paktam (SIP). Šis process notika, veicot plašas pārrunas ar Ekonomikas un finanšu komiteju (EFK) un citām kompetentām Padomes instancēm. Šīs pārrunas atviegloja virkne paskaidrojumu. Pieaugot novērošanas sistēmas sarežģītības līmenim, bija vajadzīgi papildu paskaidrojumi saskaņā ar pārredzamības principu.

Tāpēc visas pieejas pārskatītās sistēmas īstenošanai tika apkopotas Stabilitātes un izaugsmes pakta rokasgrāmata (*Vade Mecum*), kas publiski pieejama Komisijas tīmekļa vietnē. Rokasgrāmata tagad tiks ik gadu aktualizēta saskaņā ar Komisijas 2015. gada 21. oktobra paziņojumā pausto apņemšanos pabeigt EMS izveidi.

Šādas metodikas formalizēšana tomēr tiecas samazināt rīcības brīvību un interpretācijas iespēju sistēmā, jo pastāv prasība ievērot publicēto metodiku.

Lai vēl vairāk uzlabotu pārredzamību, kopš 2014. gada pavasara Komisija ir piekritusi sniegt dalībvalstīm visu informāciju, kas nepieciešama, lai tās varētu atkārtoti veikt pamataprēķinus attiecībā uz atbilstības novērtējumu gan preventīvajai, gan koriģējošajai daļai, tostarp sīki izstrādātas *Excel* izklājlapas ar pakāpeniskiem aprēķiniem. Attiecībā uz diskrecionārajiem pasākumiem Komisija ir pilnībā publicējusi apkopotu datu kopas par diskrecionāro pasākumu ietekmi un vienreizēju pasākumu līmeni kopš 2014. gada pavasara un saskaņā ar *Ecofin* Padomes secinājumiem 2014. gada jūnijā nodrošinājusi turpmāku progresu, ar dalībvalstīm koplietojot *EDP* valstu augšupējā pieejā kopš 2015. gada pavasara iekļauto individuālo nodokļu pasākumu rezultātus.

Turklāt Komisija ir publicējusi plašu informāciju par galvenajiem pasākumiem dienestu darba dokumentos, papildinot jaunus *EDP* ieteikumus, tostarp prognozes par galvenajiem mainīgajiem lielumiem fiskālo pasākumu aprēķināšanai saskaņā ar pamatscenāriju (piemēram, atsaucies punktu, ar ko tiks salīdzinātas nākotnes prognozes, lai aprēķinātu gan lejupējo, gan augšupējo pieeju).

7. ieteikums, pirmais ievilkums – Novērtēšanas process

Komisija daļēji pieņem ieteikumu, ņemot vērā patiešām ievērojamo progresu tās veikto analīžu pārredzamības veicināšanā.

Saistībā ar vienreizējiem un pagaidu pasākumiem rīcības kodeksā ir precizēts, ka vienreizējie un pagaidu pasākumi ir tādi pasākumi, kuriem ir īslaicīga ietekme uz budžetu, kas nerada ilgstošas pārmaiņas starplaika budžeta stāvoklī, un ir sniegti vairāki piemēri. Tomēr, tā kā valstu specifika ļoti atšķiras, vislielākajā mērā ir iespējams, ka parādīsies pasākumi, kuri izteikti neietilpst nevienā no iepriekšējām kategorijām, un šādos apstākļos ir ļoti vēlams, lai Komisija saglabātu rīcības brīvību piemērot savu ekonomisko novērtējumu. Šajā jautājumā Komisija ir publicējusi darbu iepriekšējā ziņojumā par publiskajām finansēm, kurā apraksta savu izmantoto analītisko pieeju un pamatojumu, un ir veikts iekšējs darbs, lai šo materiālu atjauninātu. Atjauninātas un sīkāk izstrādātas iekšējās vadlīnijas (ieskaitot virkni vadošo principu un tipiskāko gadījumu) par vienreizējiem pasākumiem ir publiskas ziņojumā "*Public Finance Report 2015*".

Līdzīgi koncepcija par "negaidītiem un nelabvēlīgiem finanšu notikumiem" nav tikusi iepriekš skaidri noteikta, jo nav iespējams izsmelši definēt katras atsevišķas valsts apstākļu kopumu, kam tā varētu tikt piemērota *ex-ante*, jo īpaši ņemot vērā, ka šie notikumi savā būtībā ir negaidīti. Tomēr Komisija uzskata, ka pieņemtā metodika efektīvas rīcības novērtējumam sniedz visaptverošu pieeju šim jautājumam.

Komisija nodrošina būtisko faktoru analīzi, kā tas prasīts Padomes Regulā (EK) Nr. 1467/97, ņemot vērā tieši tiesību aktos uzskaitītos faktorus, kā arī tos, kurus par būtiskiem uzskatījušas attiecīgās dalībvalstis.

Regulā paredzēts, ka gadījumā, ja netiek izpildīts deficīta kritērijs un vispārējās valdības parāds ir virs 60 % no IKP, būtiskie faktori tiks ņemti vērā lēmumos attiecībā uz to, vai uzsākt *EDP*, tikai tad, ja budžeta deficīts paliek tuvu atsauces vērtībai un ja pārkāpums tiek vērtēts kā īslaicīgs.

Tiesību aktos patiešām ir paredzēts plašs iespējamo būtisko faktoru saraksts, kas gan nav izsmeļošs, jo Komisijai jāņem vērā arī faktori, ko par būtiskiem atzīst konkrētā dalībvalsts. Tas ir izšķirošs elements, izvērtējot katrai valstij raksturīgos pamatā esošos apstākļus, kuru veids un svarīgums katrai valstij ir atšķirīgs un kuri ne vienmēr ir izmērāmi.

Turklāt efektīvas rīcības novērtēšana uz lejupejas pieejas pamata ļauj koriģēt negaidītu notikumu ietekmi.

7. ieteikums, otrais ievilkums – Datu pieejamība

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

7. ieteikums, trešais ievilkums – Augšupējs novērtējums

Komisija nepiekrīt šim ieteikumam, jo Komisijai nav likumīgu pilnvaru iesaistīt neatkarīgu nacionālu fiskālu padomju pakalpojumus.

7. ieteikums, ceturtais ievilkums – Analīzes stabilitāte

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

142

Palātas apsvēruma attiecībā uz to, ka *EDP* uzsvars tradicionāli tiek likts vairāk uz valdības deficītu, nevis uz parādu, ir pamatots. Pirms tā dēvētā sešu tiesību aktu kopuma stāšanās spēkā SIP parāda komponents bija nepietiekami aktīvs regulāra novērošanas procesa izpratnē. Šā iemesla dēļ viena no galvenajām reformām, kas iekļauta tā dēvētajā sešu tiesību aktu kopumā, bija parādu noteikuma ieviešana, jo īpaši parāda robežvērtību 60 % apmērā no IKP paaugstinot, lai tās pārkāpšana būtu par iemeslu *EDP* uzsākšanai, un nosakot, kas veido parādu, kurš tika pietiekami samazināts, kā noteikts regulā.

Valstīm, kurās *EDP* norisinājās datumā, kad tika pieņemti tā dēvētā sešu tiesību aktu kopuma grozījumi SIP, t. i. 2011. gada 8. novembrī, ir paredzēti pārejas noteikumi trīs gadus pēc to pārmērīgā budžeta deficīta korekcijas. Šo trīs gadu laikā atbilstība parādu kritērijam tiek vērtēta saskaņā ar to, vai attiecīgā dalībvalsts panāk pietiekamu progresu virzībā uz atbilstību.

Šis pasākums apliecina praktisku tā fakta atzišanu, ka dalībvalstis, kurās jau norisinājās *EDP* tā dēvētā sešu tiesību aktu kopuma pieņemšanas brīdī, jau bija uzsākušas virzību uz fiskālo konsolidāciju, kas varēja arī neatbilst jau-nievietā parādu noteikuma prasībām. Tādējādi būtu radusies neatbilstība starp notiekošajiem *EDP* procesiem un parādu noteikuma prasībām. Pārejas periods tāpēc ir nepieciešamais apstiprinājums faktam, ka šīm dalībvalstīm vajadzīgs laiks, lai pieņemtu strukturālas korekcijas nepieciešamajā līmenī, lai atbilstu jaunajam kritērijam. Ir svarīgi norādīt, ka valstīm joprojām ir jāvirzās uz atbilstību šajā laika periodā un jāaskaras ar iespējamām procesuālām sekām neatbilstības gadījumā; tas nav gadījums, kad parādu prasības netiek piemērotas visā pārejas laikā. Turklāt, lai gan pārejas periods ir noteikts uz trim gadiem, pēdējā gada laikā dalībvalstīm jāpierāda atbilstība parādu kritērijam, tātad realitātē pārejas periods atšķiras no parastā parādu samazināšanas kritērija tikai pirmajos divos gados.

143

Komisija nepiekrīt, ka paziņojums "Elastīguma vislabākā izmantošana saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta esošajiem noteikumiem" jebkādā veidā apdraud procesa ticamību vai rada risku saistībā ar parādu atmaksājamību. Paziņojumā tiešām nebija paredzēta atkāpšanās no iepriekš pastāvošā scenārija, kā arī nebija paplašināta to faktoru koncepcija, kuri jāņem vērā, pieņemot lēmumu neuzsākt *EDP*. Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. pantā, kurā ir runa par *EDP* uzsākšanu, ir skaidri noteikts, ka, gatavojot ziņojumu saskaņā ar 126. panta 3. punktu, Komisija ņem vērā visus attiecīgos faktorus, ciktāl tie būtiski ietekmē novērtējumu par atbilstību deficīta un parāda kritērijiem, ieskaitot vidēja termiņa potenciālo izaugsmi, politikas īstenošanu saistībā ar pārmērīgas makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanu un koriģēšanu un politikas īstenošanu saistībā ar Savienības kopējās izaugsmes stratēģiju.

Parādu noteikums (gan pilnais, gan pārejas) automātiski nenožīmē to, ka pret dalībvalsti tiek uzsākta *EDP*, līdzko netiek sasniegts kāds kvantitatīvais mērķis. Šis neautomātiskums ir skaidri paredzēts regulā, un tas ir ekonomiski pamatots, ņemot vērā, ka parāda dinamika (vairāk nekā deficīta dinamika) nav pilnīgā valdības kontrolē. Parāda attiecība pret IKP patiešām ir īpaši atkarīga gan no reālās IKP izaugsmes, gan inflācijas izmaiņām. Turklāt tas attiecas arī uz atlikumu un plūsmu korekciju, ko ietekmē, piemēram, ārvalstu valūtas maiņas kursi un statistikas pārklasifikācijas.

8. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Reālistiskiem un ticamiem *EDP* mērķiem ir jāatbilst nepieciešamībai būt piesardzīgiem, apsverot parāda attiecības pret IKP izmantošanu par mērķi *EDP* ieteikumos.

Valdības neveic tāda paša līmeņa kontroli parāda attiecības pret IKP attīstībai, kā to dara attiecībā uz deficītu. Konkrēti, ar deficītu nesaistītajiem finanšu darījumiem (tā sauktajai atlikumu un plūsmu korekcijai) var būt ievērojama ietekme uz parāda attiecību konkrētajā gadā. Tā kā parādu dinamikai ir īpašība, ka viens gads papildina nākamo, tādi vienreizēji gadījumi var radīt ķēdes ietekmi uz turpmākiem gadiem, un tas radītu neatbilstību starp mērķiem, kas balstīti uz deficītu, un mērķiem, kas balstīti uz parādu.

144

Attiecībā uz ieviešanu *EDP* regulējošajos tiesību aktos uzsvars ir uz fiskālajiem rezultātiem, un tādējādi attiecīgajos tiesību aktos nav specifisku noteikumu, ar ko panāk strukturālo reformu īstenošanu. Efektīvas rīcības novērtējums *EDP* ietvaros patiešām ir vērsts uz prasītās budžeta korekcijas nodrošināšanu, un to neietekmē strukturālo reformu izvērtēšana. Strukturālo reformu, tostarp Ekonomiskās partnerības programmas (EPP) veikto reformu, īstenošana tiek pārraudzīta Eiropas pusgada kontekstā. Tomēr regulā nav paredzēti īpaši pasākumi gadījumos, kad strukturālie pasākumi neatbilst tam, kas ieteikts EPP analizē. Valstīs, kur tiek veikta īpaša uzraudzība, jo tajās vērojama pārmērīga nelīdzsvarotība, reformu īstenošana tiek uzraudzīta saskaņā ar pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru.

145

Vajadzība izvairīties no pārklāšanās un nevajadzīgi sarežģītas novērošanas procedūras izskaidro to, kāpēc ar *EDP* saistītajos dokumentos ne vienmēr tiek nodrošināta uzraudzība.

Tāda uzraudzība tiek garantēta Eiropas pusgada laikā, kas tika izveidots, lai nodrošinātu, ka ekonomiskā un budžeta politika tiek aplūkota integrētā veidā, ņemot vērā to mijiedarbību un savstarpējo ietekmi.

Komisijas ieviestās izmaiņas 2015. gada Eiropas pusgadā paredzēja palielināt līdzdalību valstu līmenī un atbildību par Eiropas un valstu lēmumu pieņemšanu.

Pastiprinātā Eiropas pusgada ietvaros kopš 2015. gada valstu ziņojumi tiek sagatavoti par katru dalībvalsti un eurozonu katra gada februārī, nosakot katrai valstij raksturīgas problēmas, kas īpaši saistītas ar reformu procesu, un panākto progresu, risinot jautājumus, kas konstatēti iepriekšējā konkrētai valstij adresētu ieteikumu ciklā. Šie sīki izstrādātie novērtējumi sniedz informāciju nākamā konkrētai valstij adresētu ieteikumu cikla formulēšanai.

Turklāt valstīs, kur tiek veikta īpaša uzraudzība, jo tajās ir pārmērīga nelīdzsvarotība, reformu īstenošana tiek pārraudzīta saskaņā ar pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru.

Attiecībā uz Komisijas neseno lēmumu vairāk ņemt vērā strukturālo reformu īstenošanu, ir jāuzsver, ka tas neietekmē efektīvas rīcības novērtējumu saskaņā ar *EDP*.

9. ieteikums, pirmā daļa

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Ekonomiskās partnerības programmas (EPP) ieviešanas pamatā ir fakts, ka pārmērīgs valsts deficīts (vismaz daļēji) varētu sakņoties strukturālajā nepilnībā. Ja šī nepilnība netiek tieši risināta, ar budžeta pasākumiem nepietiks, lai radītu ilgstošu deficīta korekciju. Tā vietā pamatā esošās nepilnības risināšana visticamāk būs efektīva un iedarbīgāka no ekonomiskā skatupunkta vidējā termiņā un ilgtermiņā. Kopš tā dēvētā divu tiesību aktu kopuma stāšanās spēkā dalībvalstīs, kurās *EDP* tika uzsākta/kurās *EDP* termiņš tika pārskatīts pēc efektīvas rīcības, iesniegs EPP vienlaicīgi ar ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, tas ir, 3 līdz 6 mēnešu laikā no veiktajiem *EDP* pasākumiem.

Ekonomiskās partnerības programmas ir vienreizēji dokumenti, kuru uzdevums ir būt ceļvedim fiskālajās struktūrālajās reformās, kuras dalībvalstis uzskata par nepieciešamām, lai nodrošinātu iedarbīgu un ilglaicīgu pārmērīgā budžeta deficīta korekciju. Savās EPP dalībvalstīm ir jākonstatē un jāizvēlas prioritātes attiecībā uz konkurētspēju, ilgtermiņa ilgtspējīgu izaugsmi un strukturālo nepilnību risināšanu. EPP nolūks ir papildināt budžeta pasākumus, kas pieņemti *EDP* laikā ar plašāku stratēģiju, kuras mērķis ir izvairīties no pārmērīga budžeta deficīta rašanās. Tomēr tās vienreizējais raksturs nenozīmē to, ka nav pēcpārbaūžu. Komisija un Padome uzrauga fiskālo strukturālo reformu īstenošanu Eiropas pusgada kontekstā. Šai ziņā jāpatur prātā vajadzība izvairīties no pārklāšanās un nevajadzīgi sarežģītām novērošanas procedūrām.

9. ieteikums, otrā daļa

Komisija nepieņem šo ieteikumu, jo uzskata, ka jau darbojas pilnā apjomā atbilstoši pilnvarām, kas tai piešķirtas tiesību aktos, un ir atkārtoti publiski uzsvērusi, ka dalībvalstīm ir jāveic nepieciešamās strukturālās reformas.

146

Attiecībā uz jauno ziņošanas prasību nepastāv nedz (skaidri izteiktas) juridiskas prasības, kas nodrošinātu, ka dalībvalstis to ievēro, nedz arī sankcijas neievērošanas gadījumā. Tomēr, tā kā šī prasība izriet no regulas, to varētu panākt, ņemot vērā Komisijas iespēju uzsākt pārkāpuma procedūru neatbilstības gadījumā. Šā līdzekļa efektivitāte būtu jāvērtē attiecībā pret *EDP* prasībām.

147

Kā atbildēts uz ieteikumu b (iv), regulā ne vienmēr paredzēts, ka Komisijai sistemātiski jāpublisko izvērtējums/atgriezeniskā saite. Komisija pilnībā ņem vērā papildu ziņojumus savā regulārajā novērošanā (proti, katrā prognožu ciklā kopš 2013. gada rudens prognozes parasti tiek sniegts īss novērtējums katrai valstij specifiskajā iedaļā piezīmēs "Prognožu ietekme uz budžeta novērošanu"). Tikai gadījumos, kad pastāv neatbilstība šīm prasībām, tas tiktu skaidri norādīts un izcelts atbilstošajā Komisijas dokumentā (atkarībā no specifiskās situācijas tā var būt vai nu īpaši veltīta piezīme, vai daļa no dokumentiem, kuros novērtēts SIP vai budžeta plāna projekts). Pārkāpumu procedūra var tikt uzsākta gadījumā, kad konstatēta neatbilstība prasībām.

10. ieteikums, pirmā daļa

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

10. ieteikums, otrā daļa

Komisija nepieņem ieteikumu, jo šā līdzekļa efektivitāte būtu jāvērtē attiecībā pret *EDP* prasībām.

149

Komisija vēlreiz apliecina savu apņemšanos pienācīgi piemērot sankcijas atbilstoši tā dēvētā sešu tiesību aktu kopuma nosacījumiem.

11. ieteikums

Komisija nepieņem šo ieteikumu.

Komisija vienmēr rīkojusies atbilstoši Līgumam. Komisija turpinās ieteikt Padomei pastiprināt procedūru un piemērot sankcijas gadījumos, kad tas atbilst tiesību aktiem.

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bez maksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/contact/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

Pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra (*EDP*) ir svarīgs ekonomiskās pārvaldības elements Eiropas Savienībā. To vajadzības gadījumā izmanto, lai koriģētu budžeta deficīta un parāda trajektoriju dalībvalstīs. Šīs revīzijas vajadzībām mēs pārbaudītajām *EDP* kvalitāti sarežģītajos nesenajos ekonomiskajos apstākļos, sākot ar datiem, kuri veido pamatu lēmumam par procedūras sākšanu, līdz galīgajiem rezultātiem. Mēs konstatējām, ka joprojām turpinās šīs procedūras ieviešana, bet Komisija ir apņēmusies arī turpmāk īstenot vajadzīgos uzlabojumus.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs